

การเฝ้าระวังพฤติกรรมการใช้สุรา ยาสูบ สารเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ ในนักเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทย ครั้งที่ 4 ปีการศึกษา 2561

The fourth surveillance of alcohol, tobacco, substance use and
health-risk behaviors among high school students in Thailand in 2018

สาวิตรี อัจฉนวงศ์กรชัย

ดาริกา ไสงาม

วลัยลักษณ์ จิตพิบูลย์

พวงรัตน์ จินพล

อังคณา ชินเดช

ศยามล เจริญรัตน์

สุชาดา ภัยหลีกถี่

กนิษฐา ไทยกล้า

คำนำ

โครงการวิจัยการเฝ้าระวังพฤติกรรมการใช้สุรา ยาสูบ สารเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพในนักเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทย ดำเนินการโดยศูนย์วิจัยปัญหาสุรา หน่วยระบาดวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รูปแบบการสำรวจแนวโน้มพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและเฝ้าระวังปัญหา โดยมีโครงการ The Monitoring the future (MTF) ในประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งทำการสำรวจปีละ 1 ครั้ง เป็นโครงการต้นแบบ เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2545-2547 โดยทำการศึกษาในระดับพื้นที่ภาคใต้ 4 จังหวัด ได้แก่ สงขลา ปัตตานี สุราษฎร์ธานีและภูเก็ต ต่อมาปี 2548 ได้เพิ่มพื้นที่ศึกษาอีก 4 จังหวัด ได้แก่ นครศรีธรรมราช ตรัง พัทลุงและยะลา จากผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า อัตราการดื่มสุราและการสูบบุหรี่ในพื้นที่ภาคใต้มีแนวโน้มลดลงแต่ความชุกของการใช้สารเสพติดในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในภาคใต้เพิ่มสูงขึ้น

ผลการศึกษาดังกล่าว ทำให้คณะผู้วิจัยพัฒนาและออกแบบโครงการฯ ให้สามารถทำการสำรวจได้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ ที่ผ่านมามีได้รับการสนับสนุน จากศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) และภาควิชาการสารเสพติด (ภวส.) ดำเนินการเก็บข้อมูลซ้ำทุก 2 ปี มีการดำเนินการมาแล้ว 3 ครั้ง โดยเริ่มดำเนินการครั้งแรกในปีการศึกษา 2550 ปีการศึกษา 2552 และ 2558 เพื่อเป็นการเฝ้าระวังแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้น รายงานฉบับนี้เป็นผลการสำรวจข้อมูลในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาทั่วประเทศ ครั้งที่ 4 ปีการศึกษา 2561

การดำเนินโครงการครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี โดยได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และได้รับความร่วมมือจากเครือข่ายนักวิจัยทั่วประเทศ ได้แก่ ทีมวิจัยจากศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และหน่วยระบาดวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คณะผู้วิจัย หวังว่าผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในการนำผลการศึกษาไปปรับใช้ในการเฝ้าระวังปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ได้ และใช้เป็นแนวทางในการวางแผนป้องกัน และแก้ไขปัญหาในกลุ่มเยาวชน

คณะผู้วิจัย
ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา หน่วยระบาดวิทยา
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการเฝ้าระวังพฤติกรรมการใช้สุรา ยาสูบ สารเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพในนักเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทย ครั้งที่ 4 ปีการศึกษา 2561 ดำเนินการโดยศูนย์วิจัยปัญหาสุรา หน่วยระบาดวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ การศึกษานี้เป็นการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3 และ 5 และนักเรียนสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 ทั่วประเทศ โครงการนี้เป็นการสำรวจซ้ำทุก 2 ปี เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความชุกและเฝ้าระวังแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการใช้สุรา ยาสูบ สารเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ และทัศนคติต่อการใช้สารดังกล่าว รายงานนี้เป็นผลของการสำรวจในปีการศึกษา 2561

แหล่งประชากรและลักษณะประชากรตัวอย่าง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3 5 และ ปวช. ปี 2 รวมทั้งสิ้น 21,847 คน โรงเรียนที่เข้าร่วมการศึกษาทั้งหมดจำนวน 114 โรงเรียน จาก 21 จังหวัดทั่วประเทศและ 1 เขตการศึกษาของกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็นสายสามัญ 66 โรงเรียน สายอาชีพ 48 โรงเรียน สังกัดรัฐบาล 80 โรงเรียน และเอกชน 34 โรงเรียน เป็นโรงเรียนในเขตเมือง 67 โรงเรียน และโรงเรียนเขตชนบท 47 โรงเรียน การเลือกจังหวัดและโรงเรียนเข้าร่วมโครงการใช้วิธีการสุ่มแบบอิสระ โดยเลือกจำนวนจังหวัดตัวอย่างภาคละ 5 จังหวัด ปริมาณ 1 จังหวัด และ 1 เขตการศึกษา จาก 2 เขตการศึกษาของกรุงเทพมหานคร และสุ่มเลือกโรงเรียนประเภทละ 1 โรงเรียนจากแต่ละจังหวัดตัวอย่างแล้วสุ่มเลือกนักเรียนระดับชั้นละ 3-5 ห้องจากโรงเรียนตัวอย่างแต่ละโรงเรียน

วิธีการเก็บข้อมูลภาคสนาม

เมื่อเริ่มภาคการศึกษาที่สองของปีที่ศึกษา นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยในแต่ละภาคดูแลการเก็บข้อมูลจากโรงเรียนในแต่ละจังหวัด เจ้าหน้าที่วิจัยติดต่อโรงเรียนตัวอย่าง เก็บข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน สุ่มเลือกห้องเรียนที่จะเก็บข้อมูล เก็บข้อมูลโดยการให้นักเรียนทุกคนในห้องเรียนที่สุ่มเลือกได้ตอบตามแบบสอบถามแบบอ่านและตอบเองโดยไม่ระบุชื่อของผู้ตอบ ให้ตอบแบบสอบถามในห้องเรียนในช่วงพักกิจกรรม หรือช่วงว่าง เพื่อไม่ให้กระทบและรบกวนชั่วโมงการเรียนการสอนของโรงเรียน ใช้เวลาในการตอบทั้งสิ้นประมาณ 1 คาบเรียน (30-50 นาที) การร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้เป็นไปตามความสมัครใจของนักเรียน ดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2561 - กุมภาพันธ์ 2562

ผลการศึกษา

1. พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ในการสำรวจของปีการศึกษา 2561 ความชุกของการดื่มสุราในชีวิต (Lifetime drinking) เท่ากับร้อยละ 31.5 ในนักเรียนชาย และร้อยละ 31.6 ในนักเรียนหญิง ความชุกของการดื่มสุราในหนึ่งปีก่อนการสำรวจ (past-year drinking) เท่ากับร้อยละ 22.7 ในนักเรียนชายและร้อยละ 23.0 ในนักเรียนหญิง และความชุกของการดื่มสุราในปัจจุบันหรือ 30 วันก่อนการสำรวจ (current drinking) เท่ากับร้อยละ 14.8 ในนักเรียนชายและร้อยละ 13.2 ในนักเรียนหญิง อัตราความชุกของแบบแผนการดื่มดังกล่าวของนักเรียนในปีการศึกษา 2561 น้อยกว่าอัตราดังกล่าวของนักเรียนในปีการศึกษา 2558 ทั้งในนักเรียนชายนักเรียนหญิง ความชุกของการดื่มหนัก (binge drinking)

และการดื่มจนเมา (drinking until intoxicated) ใน 30 วันก่อนการสำรวจ เท่ากับร้อยละ 7.7 และร้อยละ 12.3 ในนักเรียนชาย และร้อยละ 7.1 และร้อยละ 11.7 ในนักเรียนหญิง ตามลำดับ แม้อัตราการดื่มหนักในนักเรียนชายลดลงเมื่อเทียบกับนักเรียนในปีการศึกษา 2558 แต่การดื่มหนักของนักเรียนหญิง การดื่มจนเมาใน 30 วัน ทั้งนักเรียนชายและหญิงมีอัตราที่สูงกว่าอัตราดังกล่าวของนักเรียนในปีการศึกษา 2558 อย่างไรก็ตาม แบบแผนการดื่มและอัตราความชุกเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จากที่ผ่านมานักเรียนชายดื่มมากกว่านักเรียนหญิง นักเรียนชั้นโตกว่าดื่มมากกว่านักเรียนชั้นเล็กกว่า และนักเรียนอาชีวศึกษาดื่มมากกว่านักเรียนสายสามัญ แต่การสำรวจในปีการศึกษา 2561 นี้ พบว่า นักเรียนชั้นเล็กกว่าทั้งชายและหญิงมีอัตราการดื่มใกล้เคียงหรือมากกว่านักเรียนชั้นโตกว่า และนักเรียนหญิงดื่มมากกว่าหรือใกล้เคียงกับนักเรียนชาย ซึ่งอัตราความชุกของการดื่มหนักและดื่มจนเมาใน 30 วันที่ผ่านมาของนักเรียนหญิงในปีการศึกษา 2561 เพิ่มมากขึ้นจากอัตราดังกล่าวในนักเรียนของทั้ง 3 ปีการศึกษาที่ได้ดำเนินการสำรวจที่ผ่านมา แสดงว่านักเรียนหญิงรุ่นใหม่มีแนวโน้มการดื่มสุราอย่างหนักสูงกว่านักเรียนรุ่นเก่า

2. พฤติกรรมการสูบบุหรี่และการใช้สารเสพติด

นักเรียนชายร้อยละ 19.9 และนักเรียนหญิงร้อยละ 7.3 เคยสูบบุหรี่จนหมดมวนในตลอดชีวิตที่ผ่านมา ความชุกของการสูบบุหรี่ใน 12 เดือนที่ผ่านมาในนักเรียนชายและนักเรียนหญิงคิดเป็นร้อยละ 11.9 และร้อยละ 4.0 ส่วนความชุกของการสูบบุหรี่ใน 30 วันก่อนการสำรวจ เท่ากับร้อยละ 8.3 ในนักเรียนชาย และร้อยละ 2.2 ในนักเรียนหญิง ความชุกของการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในตลอดชีวิตที่ผ่านมา เท่ากับร้อยละ 18.4 ในนักเรียนชาย และร้อยละ 8.1 ในนักเรียนหญิง นักเรียนชายร้อยละ 11.1 และนักเรียนหญิงร้อยละ 3.7 สูบบุหรี่ไฟฟ้าใน 12 เดือนที่ผ่านมา ในขณะที่นักเรียนชายร้อยละ 6.1 และนักเรียนหญิงร้อยละ 1.7 ที่ยังสูบบุหรี่ใน 30 วันก่อนการสำรวจ นักเรียนสายอาชีพมีอัตราการสูบบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้าสูงกว่านักเรียนสายสามัญ

อัตราความชุกของการใช้สารเสพติดในนักเรียน พบว่า นักเรียนชายร้อยละ 9.5 และนักเรียนหญิงร้อยละ 3.3 เคยใช้สารเสพติดผิดกฎหมายตัวใดตัวหนึ่งในชีวิต ความชุกของการใช้สารเสพติดใน 1 ปีก่อนการสำรวจ พบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิง (ร้อยละ 4.6 และร้อยละ 1.5) มีอัตราการใช้สารเสพติดเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนในปีการศึกษา 2558 สารเสพติด 3 อันดับแรกที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงเคยใช้มากที่สุดได้แก่ กัญชา ไบกระท่อมและ 4x100 นักเรียน ชนิดของยาที่ไม่ได้ใช้เพื่อการรักษาที่นักเรียนชายเคยใช้มากที่สุดในชีวิตคือ ยาแก้ไอ ส่วนนักเรียนหญิงเคยใช้ยาแก้ปวดมากที่สุด อัตราการคงใช้สารเสพติดใน 30 วันที่ผ่านมา พบว่านักเรียนที่ยังใช้สารเสพติดเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชาย

3. พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ

พฤติกรรมที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บโดยไม่ตั้งใจ นักเรียนชายร้อยละ 21.9 และ 19.7 และนักเรียนหญิงร้อยละ 22.4 และ 16.9 ไม่เคยสวมหมวกกันน็อคเลยเวลาขับขี่หรือซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์และไม่คาดเข็มขัดนิรภัยเวลานั่งในรถยนต์ นักเรียนชายร้อยละ 23.3 และนักเรียนหญิงร้อยละ 15.4 เคยขับขี่รถยนต์และรถจักรยานยนต์หลังจากที่เพิ่งดื่มสุราใน 12 เดือนก่อนการสำรวจ

พฤติกรรมที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บอย่างจงใจ นักเรียนชายร้อยละ 9.4 นักเรียนหญิงร้อยละ 4.0 เคยพกพาอาวุธ เช่น มีด ปืน ไม้กระบองหรือสิ่งอื่นๆ เพื่อใช้เป็นอาวุธในช่วง 12 เดือนก่อนการสำรวจ นักเรียนชายร้อยละ 7.9 และนักเรียนหญิงร้อยละ 3.0 เคยต่อสู้ทะเลาะวิวาทจนได้รับบาดเจ็บที่ต้องพบแพทย์หรือพยาบาล นักเรียนชายมีอัตราการพกพาอาวุธ ถูกข่มขู่หรือทำร้ายร่างกาย และชกต่อยตบตี ต่อสู้ทะเลาะวิวาทสูงกว่านักเรียนหญิงในชั้นปี

เดียวกัน นักเรียนชายสายอาชีพมีอัตราการพกพาอาวุธ ถูกข่มขู่ หรือทำร้ายร่างกายและต่อสู้ทะเลาะวิวาทสูงกว่า นักเรียนชายสามัญ

ความรู้สึกซึมเศร้าและการพยายามฆ่าตัวตาย นักเรียนชายและนักเรียนหญิงร้อยละ 10.8 และ 14.0 เคยรู้สึกซึมเศร้า หมดหวังหมดอาลัยในชีวิตเกือบทุกวันเป็นเวลา 2 สัปดาห์ติดต่อกัน จนรบกวนการดำเนินชีวิตตามปกติ นักเรียนชายร้อยละ 4.2 และ 4.4 นักเรียนหญิงร้อยละ 6.3 และ 6.3 เคยคิดที่จะฆ่าตัวตายอย่างจริงจังและวางแผนวิธีการที่จะฆ่าตัวตาย นักเรียนชายและนักเรียนหญิงร้อยละ 2.6 และ 3.9 เคยพยายามฆ่าตัวตายจริง นักเรียนหญิงมีอัตราของอาการซึมเศร้า วางแผนฆ่าตัวตายและพยายามฆ่าตัวตายสูงกว่านักเรียนชาย นักเรียนหญิงชั้นเล็กกว่ามีอัตราของความรู้สึกและพฤติกรรมเหล่านี้สูงกว่านักเรียนหญิงระดับชั้นสูงกว่า

พฤติกรรมทางเพศซึ่งทำให้เกิดการตั้งครรภ์อย่างไม่ตั้งใจ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงร้อยละ 14.2 และ 11.2 เคยมีเพศสัมพันธ์ ในจำนวนนักเรียนที่เคยมีเพศสัมพันธ์ นักเรียนชายร้อยละ 15.6 และนักเรียนหญิงร้อยละ 12.8 ไม่ได้ใช้วิธีการคุมกำเนิดวิธีใดวิธีหนึ่งเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย นักเรียนชายร้อยละ 21.4 และ 5.4 นักเรียนหญิงร้อยละ 13.4 และ 2.2 ได้ดื่มสุราหรือใช้สารเสพติดก่อนหรือระหว่างที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย นักเรียนชายร้อยละ 7.4 และนักเรียนหญิงร้อยละ 5.8 เคยตั้งครรภ์หรือทำให้คนอื่นตั้งครรภ์ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงร้อยละ 43.1 และร้อยละ 49.5 มีการจัดการเมื่อรู้ว่าตนเองหรือคู่นอนของตนเองตั้งครรภ์โดยดำรงการตั้งครรภ์และดูแลครรภ์ให้ดีที่สุด รับผิดชอบทารกที่เกิดมา นักเรียนชายและนักเรียนหญิงร้อยละ 33.9 และ 20.1 บอกว่าไม่เคยได้รับความรู้หรือการสอนเกี่ยวกับโรคเอดส์ หรือเอชไอวีในโรงเรียนเลย

4. การสัมผัสโฆษณาสุราและทัศนคติต่อการดื่มสุรา

นักเรียนส่วนใหญ่ที่เคยเห็นการโฆษณาหรือบรรจุภัณฑ์ เช่น กระป๋องเบียร์ ขวดเหล้า เคยเห็นการใช้โลโก้โฆษณาที่เหมือนกับโลโก้สุรา ใช้โลโก้ที่เหมือนกับโลโก้สุรา การทำการตลาดของบริษัทสุราโดยการให้ของแถมหรือลดราคาของอื่นเมื่อซื้อสุรา การมีตราเครื่องหมาย/ยี่ห้อสุราอยู่บนเสื้อผ้า พริตตี้สาวเชียร์เบียร์ การโฆษณาสุราหรือสัญลักษณ์เกี่ยวกับสุราทางอินเทอร์เน็ต/ สื่อสังคมออนไลน์ ทางโทรทัศน์/วิทยุ และแผ่นป้ายโฆษณา รวมทั้งการทำ CSR ที่ให้ทุนสนับสนุนกิจกรรมช่วยเหลือสังคมจากบริษัทสุรา ในนักเรียนที่เคยเห็นเกือบครึ่งทำให้นักถึงสุรายี่ห้อนั้นและรู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้นโดยเฉพาะในนักเรียนชาย

ส่วนการเคยเห็น/ได้ยินชื่อยี่ห้อหรือโลโก้สุราอยู่ในงานหรือกิจกรรมต่างๆ พบว่า นักเรียนที่เคยเห็นชื่อยี่ห้อหรือโลโก้สุราในงานต่อไปนี้ ทำให้รู้สึกอยากซื้อและอยากดื่มสุรายี่ห้อนั้นมากที่สุด ได้แก่ งานฉลองต้อนรับปีใหม่ งานดนตรีคอนเสิร์ต งานสงกรานต์ สงสรรค์ทั่วไป และงานเลี้ยงต่างๆ เช่น ขึ้นบ้านใหม่ เลี้ยงวันเกิด เลี้ยงฉลองการสอบ รับน้องใหม่ นอกจากงานดังกล่าวแล้ว งานกาชาด/ งานประจำจังหวัด งานทอดกฐิน/ผ้าป่า งานบวช งานศพ งานแต่งงาน งานเลี้ยงของโรงเรียน เลี้ยงเกษียณอายุครู ต้อนรับครู งานแสดงความยินดีต่างๆ งานตามประเพณีของชุมชน เช่น แข่งเรือ บั้งไฟ ไหว้ผีปู่ย่าตายาย ทำบุญอุทิศ งานเทศกาลต่างๆ เช่น เทศกาลอาหาร งานแข่งกีฬา/ ถ่ายทอดทางทีวี ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นโตกว่ามีแนวโน้มที่อยากซื้อและอยากดื่มมากกว่านักเรียนชั้นเล็กกว่าโดยเฉพาะในนักเรียนชาย

ความคาดหวังต่อการดื่มสุราของนักเรียนที่ดื่มสุราครั้งล่าสุดว่าการดื่มสุราจะทำให้เกิดความรู้สึกหรือประสบการณ์อะไรบ้างหลังจากดื่มสุราแล้ว รู้สึกและมีประสบการณ์เหมือนก่อนดื่มมากน้อยเพียงใด พบว่า นักเรียนชาย ร้อยละ 61.3 และนักเรียนหญิงร้อยละ 66.0 ที่คิดว่าการดื่มจะทำให้มีความสุข นักเรียนชาย ร้อยละ 75.0 และนักเรียนหญิงร้อยละ 81.3 ที่คิดว่าการดื่มจะช่วยผ่อนคลาย คลายเครียด หลังจากดื่มสุราแล้ว ทั้งนักเรียนชายและหญิงมี

ความรู้สึกและความคาดหวังดังกล่าวลดลงซึ่งไม่เป็นไปอย่างที่คิดไว้ก่อนเดิม ทั้งความสุขจากการดื่มสุรา รู้สึกผ่อนคลาย คลายเครียดลดลง อัตราของนักเรียนที่คิดว่าการดื่มสุรามีผลในทางบวก ในปีการศึกษา 2561 มีค่าลดลงเล็กน้อยในนักเรียนชาย แต่มีค่าใกล้เคียงและมากขึ้นในนักเรียนหญิงเมื่อเทียบกับปีการศึกษา 2550 และ 2552 โดยผลทางบวกของการดื่มสุราที่นักเรียนตอบมากที่สุด ได้แก่ ช่วยทำให้คนดื่มสนุกสนานมากขึ้น ช่วยสร้างโอกาสในการมีเพศสัมพันธ์ และไม่ประหม่าเก้อเขิน สร้างความสัมพันธ์กับคนอื่นได้

5. พฤติกรรมการเล่นการพนัน ทิตเกม และพฤติกรรมการเล่นโซเซียลมีเดีย

นักเรียนชายร้อยละ 14.8 และนักเรียนหญิงร้อยละ 9.8 เคยเล่นการพนันโดยเจตนาเพื่อหวังทำกำไร ประเภทของการพนันที่นักเรียนชายและหญิงเริ่มเล่นครั้งแรก คือ เล่นไพ่ มากที่สุด ส่วนการพนันที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงเริ่มเล่นรองลงมาคือ ปู ปลา น้ำเต้า และสลากรินแบ่งรัฐบาล เหตุผลสำคัญที่เล่นการพนันครั้งแรกทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงคือ เพื่อนชักชวน เห็นว่าเป็นการเสี่ยงโชค และความตื่นเต้นและเพลิดเพลิน อัตราความชุกของการเล่นการพนันใน 12 เดือนที่ผ่านมา เท่ากับร้อยละ 7.3 ในนักเรียนชายและร้อยละ 4.2 ในนักเรียนหญิง อัตราดังกล่าวลดลงเมื่อเทียบกับผลการศึกษาในปีการศึกษา 2558 ประเภทการพนันที่เล่นมากที่สุด 3 อันดับแรกในนักเรียนชาย ได้แก่ ไพ่ ฟุตบอล และปู ปลา น้ำเต้า สำหรับนักเรียนหญิง การพนันที่เล่นมากที่สุดคือ ไพ่ ปู ปลา น้ำเต้า และสลากรินแบ่งรัฐบาล โดยเงินที่นำมาใช้ในการเล่นการพนันนั้นสามในสี่ของนักเรียนใช้จากเงินเก็บส่วนตัว ปัญหาที่เกิดจากการเล่นการพนัน พบว่า นักเรียนทั้งชายและหญิงมีปัญหาถูกโกงมากที่สุด รองลงมาคือ ผลการเรียนลดลงหรือตกต่ำ มีความเครียดมาก และรายได้ไม่พอใช้ เนื่องจากนำเงินไปเล่นการพนัน

จากการประเมินการติดเกม พบว่า นักเรียนชายร้อยละ 12.7 และนักเรียนหญิงร้อยละ 13.7 เริ่มมีปัญหาการติดเกมหรือจัดอยู่ในกลุ่มคลั่งไคล้ ในขณะที่นักเรียนชายร้อยละ 5.5 และนักเรียนหญิงร้อยละ 10.2 ติดเกม ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่าอัตราในการสำรวจในปีการศึกษา 2558

นักเรียนชายและนักเรียนหญิงกว่าร้อยละ 80 เล่นโซเซียลมีเดียใน 30 วันที่ผ่านมา นักเรียนส่วนใหญ่เล่นโซเซียลมีเดียเกือบทุกวันและนิยมเล่นช่วงเวลา 18.00-23.59 น. นักเรียนหญิงเล่นโซเซียลมีเดียมากกว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงร้อยละ 40.4 ใช้เวลาในการเล่นโซเซียลมีเดียโดยเฉลี่ยมากกว่า 4 ชั่วโมงต่อวัน ผลกระทบที่ได้รับมากที่สุดคือเวลานอนลดน้อยลง ออกกำลังกายน้อยลง ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นและการพูดคุยกับสมาชิกในครอบครัวน้อยลง

สรุป

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าแบบแผนการดื่มสุราในนักเรียนเปลี่ยนไปจากเดิม นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีแนวโน้มการดื่มสุราจนเมาเพิ่มขึ้น นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมดื่มหนักมากขึ้น ส่วนการสูบบุหรี่ลดลงอย่างชัดเจนในนักเรียนชาย แต่อัตราการสูบบุหรี่ในนักเรียนหญิงไม่แตกต่างจากการสำรวจที่ผ่านมา การใช้สารเสพติด กัญชา กระท่อม และ 4x100 ยังคงเป็นสารเสพติดที่นักเรียนนิยมใช้ ที่น่ากังวลคือการใช้สารร่วมหลายชนิดในคราวเดียวกัน อัตราการมีเพศสัมพันธ์ในนักเรียนชายลดลงแต่ไม่แตกต่างในนักเรียนหญิง เมื่อเปรียบเทียบกับ การสำรวจในปีการศึกษา 2558 อีกทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีแนวโน้มติดเกมเพิ่มขึ้น พฤติกรรมเสี่ยงที่ต้องติดตามเฝ้าระวังเป็นพิเศษในนักเรียนชายคือ การขับซิ่งรถยนต์ รถจักรยานยนต์หลังจากเพิ่งดื่มสุรา ส่วนในนักเรียนหญิงคือการมีอารมณ์ซึมเศร้า การศึกษานี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นของการเฝ้าระวังพฤติกรรมดื่มสุรา และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทยต่อไป เพื่อจะได้มีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมเหล่านี้ในเยาวชนรุ่นใหม่ เพื่อนำไปวางแผนมาตรการป้องกันและดูแลแก้ไขปัญหาได้เหมาะสม

สารบัญ

		หน้า
	คำนำ	1
	บทสรุปผู้บริหาร	2
บทที่ 1	บทนำ	10
	ความเป็นมา หลักการและเหตุผล	10
	วัตถุประสงค์ของโครงการ	12
บทที่ 2	ระเบียบวิธีวิจัย	13
	รูปแบบการวิจัย	13
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	13
	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	14
	ขั้นตอนและวิธีการในการเก็บข้อมูลภาคสนาม	14
	ข้อมูลโรงเรียนและนักเรียน	14
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	16
	การวิเคราะห์ข้อมูล	16
	การดูแลและพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	17
บทที่ 3	ผลการศึกษา	18
	หมวด A ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน	18
	หมวด B ความคิดเห็นต่อสิ่งแวดล้อมภายในบ้าน โรงเรียน และชุมชน	20
	หมวด C การตกเดือนในเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ จากครอบครัวและโรงเรียนและ ความคิดเห็นต่อนโยบาย ระเบียบ กติกาของโรงเรียน	30
	หมวด D ประสบการณ์การสูบบุหรี่	35
	หมวด E ประสบการณ์การดื่มสุรา ทักษะคิดต่อการโฆษณาสุราและทักษะคิดที่มีต่อการดื่ม สุรา	38
	หมวด F ความชุกของการใช้สารเสพติดในชีวิต ใน 12 เดือนและ 30 วันที่ผ่านมา	50
	หมวด G ทักษะคิดต่อการดื่มสุราและการใช้สารเสพติด	55
	หมวด H ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์	56
	หมวด I พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียน	58
	หมวด J ประสบการณ์การเล่นการพนัน	60
	หมวด K พฤติกรรมการเล่นเกมส์ใน 12 เดือน และ 30 วันที่ผ่านมา	63
	หมวด L การประเมินการติดยา	66
	หมวด M พฤติกรรมการเล่นโซเชียลมีเดีย ใน 30 วันที่ผ่านมา	66
บทที่ 4	เปรียบเทียบผลการศึกษา : การสำรวจในปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561	69
	4.1 อัตราความชุกของการดื่มสุรา	69
	4.2 อัตราความชุกของการสูบบุหรี่	74
	4.3 อัตราความชุกของพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียน	78
บทที่ 5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	79
	บรรณานุกรม	84

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 2.1	จังหวัดที่เก็บข้อมูล แยกรายภาคและเขตการศึกษาในปีการศึกษา 2561	13
ตารางที่ 2.2	จำนวนโรงเรียนและนักเรียนที่เข้าร่วมในการศึกษา	15
ตารางที่ 2.3	จำนวนนักเรียนตัวอย่างจำแนกตามภาคและประเภทโรงเรียน	15
ตารางที่ 2.4	จำนวนนักเรียนตัวอย่างรายภาคและระดับชั้นเรียน	15
ตารางที่ 3.1	ลักษณะประชากรของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ	18
ตารางที่ 3.2	บุคคลในครอบครัวที่มีพฤติกรรม/ปัญหาการดื่มสุรา สูบบุหรี่ ใช้สารเสพติด เล่นการพนัน ติดเกมส์ และชอบใช้ความรุนแรงใน 1 ปีที่ผ่านมา	20
ตารางที่ 3.3	การรับรู้ปัญหาด้านต่างๆ ของบุคลากรในโรงเรียน ใน 1 ปีที่ผ่านมา	23
ตารางที่ 3.4	การรับรู้ปัญหาด้านต่างๆ ของคนในชุมชน ใน 1 ปีที่ผ่านมา	25
ตารางที่ 3.5	การประเมินพฤติกรรมเสี่ยงของเพื่อนและนักเรียนในโรงเรียน ใน 1 ปีที่ผ่านมา	27
ตารางที่ 3.6	การถูกตักเตือนในเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ จากครอบครัวและโรงเรียนใน 1 ปีที่ผ่านมา	30
ตารางที่ 3.7	ความคิดเห็นต่อนโยบาย ระเบียบ กติกาของโรงเรียน	34
ตารางที่ 3.8	ประสบการณ์ของการสูบบุหรี่ในนักเรียน	35
ตารางที่ 3.9	ประสบการณ์ของการดื่มสุราในนักเรียน	39
ตารางที่ 3.10	สถานที่ดื่มและแหล่งที่เคยได้สุรามา	40
ตารางที่ 3.11	ความคาดหวังจากการดื่มสุราในนักเรียนชาย	41
ตารางที่ 3.12	ความคาดหวังจากการดื่มสุราในนักเรียนหญิง	41
ตารางที่ 3.13	ประสบการณ์ต่างๆ เนื่องจากการดื่มสุราของตนเองใน 12 เดือนที่ผ่านมา	42
ตารางที่ 3.14	ประสบการณ์ต่างๆ เนื่องจากการดื่มสุราของนักเรียนคนอื่นใน 12 เดือนที่ผ่านมา	44
ตารางที่ 3.15	เคยเห็นการส่งเสริมการขายสุราหรือการโฆษณาสุราหรือสัญลักษณ์ที่เกี่ยวกับสุราใน 1 เดือนที่ผ่านมา	46
ตารางที่ 3.16	เคยเห็น/ได้ยินชื่อยี่ห้อหรือโลโก้สุราอยู่ในงานหรือกิจกรรมต่างๆ	47
ตารางที่ 3.17	ทัศนคติทางบวกของนักเรียนที่มีต่อการดื่มสุรา	49
ตารางที่ 3.18	ความชุกของการใช้สารเสพติดชนิดต่างๆ ที่เคยใช้ในชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามเพศและระดับชั้น	50
ตารางที่ 3.19	อายุที่เริ่มใช้สารเสพติดชนิดต่างๆ จำแนกตามเพศและระดับชั้น	51
ตารางที่ 3.20	ความชุกของการใช้สารเสพติดชนิดต่างๆ ใน 12 เดือนที่ผ่านมาของนักเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามเพศและระดับชั้น	52
ตารางที่ 3.21	อัตราการใช้สารเสพติดแต่ละชนิดของนักเรียนมัธยมศึกษาที่ ใน 30 วันที่ผ่านมา จำแนกตามเพศและระดับชั้น	53
ตารางที่ 3.22	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดื่มสุราและการใช้สารเสพติดเพียง 1-2 ครั้งจะทำให้มีผลเสียต่อสุขภาพ	55
ตารางที่ 3.23	ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์	56
ตารางที่ 3.24	พฤติกรรมเสี่ยงต่อความปลอดภัยและความรุนแรงที่เกิดขึ้นในช่วง 12 เดือนก่อนการสำรวจ	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 3.25	ประสบการณ์การเล่นการพนันในชีวิต	60
ตารางที่ 3.26	การเล่นการพนันในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา	61
ตารางที่ 3.27	พฤติกรรมการเล่นเกมในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา	63
ตารางที่ 3.28	พฤติกรรมการเล่นเกมใน 30 วันที่ผ่านมา	65
ตารางที่ 3.29	การประเมินการติตเกม	66
ตารางที่ 3.30	พฤติกรรมการเล่นโซเซียลมีเดียใน 30 วันที่ผ่านมา	67
ตารางที่ 4.1	อัตราความชุกของการดื่มสุรา ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561	70
ตารางที่ 4.2	อัตราความชุกของการสูบบุหรี่ ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561	74
ตารางที่ 4.3	อัตราความชุกของพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนใน 12 เดือนที่ผ่านมา	78

สารบัญแผนภาพ

		หน้า
แผนภาพที่ 3.1	ความคิดเห็นต่อนโยบาย ระเบียบ กติกาของโรงเรียน	33
แผนภาพที่ 3.2	ประสบการณ์ต่างๆ เนื่องจากการดื่มสุราของตนเองใน 12 เดือนที่ผ่านมา	43
แผนภาพที่ 3.3	ความซุกของการใช้สารเสพติดแต่ละชนิดในชีวิตและใน 12 เดือนที่ผ่านมา	54
แผนภาพที่ 4.1	อัตราความซุกของการดื่มสุราในชีวิต จำแนกตามระดับชั้นและเพศ ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561	71
แผนภาพที่ 4.2	อัตราความซุกของการดื่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมา จำแนกตามระดับชั้นและเพศ ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561	71
แผนภาพที่ 4.3	อัตราความซุกของการดื่มสุราใน 30 วันที่ผ่านมา จำแนกตามระดับชั้นและเพศ ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561	72
แผนภาพที่ 4.4	อัตราความซุกของการดื่มสุราหนักใน 30 วันที่ผ่านมา จำแนกตามระดับชั้นและเพศ ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561	72
แผนภาพที่ 4.5	อัตราความซุกของการดื่มสุราจนเมาใน 30 วันที่ผ่านมา จำแนกตามระดับชั้นและเพศ ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561	73
แผนภาพที่ 4.6	อัตราความซุกของการดื่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมา จำแนกตามภูมิภาค ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561	73
แผนภาพที่ 4.7	อัตราความซุกของการสูบบุหรี่ในชีวิต จำแนกตามระดับชั้นและเพศ ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561	75
แผนภาพที่ 4.8	อัตราความซุกของการสูบบุหรี่ใน 12 เดือนที่ผ่านมา จำแนกตามระดับชั้นและเพศ ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561	75
แผนภาพที่ 4.9	อัตราความซุกของการสูบบุหรี่ใน 30 วันที่ผ่านมา จำแนกตามระดับชั้นและเพศ ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561	76
แผนภาพที่ 4.10	อัตราความซุกของการสูบบุหรี่ใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา จำแนกตามระดับชั้นและเพศ ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561	76
แผนภาพที่ 4.11	อัตราความซุกของการสูบบุหรี่ใน 12 เดือนที่ผ่านมา จำแนกตามภูมิภาค ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561	77

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมา หลักการและเหตุผล

การดื่มแอลกอฮอล์และและการใช้สารเสพติด เป็นพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพเป็นปัญหาทางสังคมที่สำคัญของวัยรุ่นทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ ทั้งนี้ แอลกอฮอล์เป็นสารเสพติดที่วัยรุ่นนิยมใช้มากที่สุด การศึกษาวิจัยต่างๆ พบว่า เด็กที่เริ่มดื่มแอลกอฮอล์ตั้งแต่อายุน้อยมีโอกาสเกิดปัญหาพฤติกรรมมากขึ้น รวมทั้งการนำไปสู่การใช้สารเสพติดอื่นๆ เด็กที่ดื่มแอลกอฮอล์มีแนวโน้มจะสูบบุหรี่ และเด็กที่สูบบุหรี่ก็มีแนวโน้มจะดื่มแอลกอฮอล์ด้วย [1] นอกจากนี้ การดื่มแอลกอฮอล์ยังเพิ่มโอกาสที่จะเกิดปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ความรุนแรง อุบัติเหตุ และพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ ซึ่งแสดงออกในรูปของ การขบขี้ที่ไม่ปลอดภัย พฤติกรรมก้าวร้าว การต่อสู้ทะเลาะวิวาทและทำร้ายร่างกาย เป็นต้น [2] การศึกษาพบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหลายด้านกับการดื่มแอลกอฮอล์และภาวะความผิดปกติจากการดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านบุคคล ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ความไม่มั่นคงทางอารมณ์และจิตใจ เพศและเอกลักษณ์ทางเพศ ระดับขบวนการปัญหา แรงกดดันจากเพื่อน ครอบครัวและความสัมพันธ์ [3] การดื่มสุราและการใช้บุหรี่หรือสารเสพติดอื่นมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ เช่น พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง การทะเลาะวิวาท การชกต่อย/ต่อสู้ การขบขี้หรือในลักษณะแข่งขัน การใช้สารเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย การลักทรัพย์ ความรู้สึก/อารมณ์ซึมเศร้า ความคิดอยากฆ่าตัวตาย การถูกทำร้ายโดยคู่รัก และถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ [1, 4, 5] และพฤติกรรมเสี่ยงเหล่านั้นก็อาจส่งผลกระทบต่อตนเองไปในอนาคต เช่น การเรียนไม่จบ การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร [6]

การสูบบุหรี่ทำให้อัตราเสี่ยงต่อการเป็นโรคสูงขึ้น เช่น โรคหัวใจ ภาวะถุงลมโป่งพอง โรคมะเร็งปอด โรคมะเร็งทางเดินหายใจ บุหรี่ มีสารพิษมากกว่า 60 ชนิด ที่ผลการวิจัยตรวจพบว่า เป็นสารก่อมะเร็ง ซึ่งบุหรี่ยังทำให้เกิดโรคมะเร็งในส่วนอื่นๆของร่างกายได้มากมายด้วย คนที่เริ่มสูบบุหรี่ในช่วงวัยรุ่น (ซึ่งมากกว่า 70%) และสูบบุหรี่ต่อเนื่องเป็นเวลา 20 ปี จะมีอายุสั้นกว่าคนที่ไม่สูบบุหรี่ถึง 20-25 ปี ซึ่งสถานการณ์และแนวโน้มการบริโภคยาสูบของประชากรไทย อายุ 15 ปีขึ้นไป ปี พ.ศ. 2534-2555 พบว่า คนไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป มีอัตราการสูบบุหรี่ลดลงจนต่ำสุดร้อยละ 20.7 ในปี 2552 และเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็น 21.36 ในปี 2554 โดยจำนวนผู้สูบบุหรี่เพิ่มขึ้นในเกือบทุกกลุ่มอายุ อัตราการสูบบุหรี่ในเพศชาย อายุ 19-59 ปี ยังคงสูงกว่าร้อยละ 40 นอกจากนี้ผู้สูบบุหรี่ใหม่ (อายุ 15-24 ปี) และเยาวชนหญิง มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2552 [7, 8]

นอกจากนี้ พฤติกรรมการเล่นการพนันและการเล่นเกมออนไลน์พบว่ามีแนวโน้มของปัญหามากขึ้น วัยรุ่นมีแนวโน้มเล่นการพนันมากขึ้น และอายุที่กลุ่มเยาวชนเริ่มเข้าสู่วงการพนันก็น้อยลง ผลสำรวจสถานการณ์การเล่นพนันในประเทศไทย ระบุว่า คนไทยร้อยละ 77.1 เคยเล่นการพนัน ในจำนวนนี้เป็นนักพนันที่อายุต่ำกว่า 24 ปี ร้อยละ 4.1 และร้อยละ 63 ของผู้เล่นการพนันเริ่มเล่นการพนันครั้งแรกอายุไม่เกิน 24 ปี โดยการพนันที่นิยมเล่นมากที่สุดเป็นอันดับ 1 คือ หวยใต้ดิน รองลงมาคือ สลากกินแบ่งรัฐบาล การพนันในบ่อน และการเล่นการพนันฟุตบอล [9] นอกจากนี้ มีการศึกษาที่พบว่าเด็กและเยาวชนจำนวนมากเล่นการพนัน ฟุตบอล เช่นเดียวกับการเล่นเกมออนไลน์ของเด็กไทยซึ่งปัญหามีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากความ สะดวกในการเข้าถึงเกมออนไลน์ แรงดึงดูดของเกมที่มีความสวยงาม สนุกเพลิดเพลิน เนื้อหาท้าทาย ผู้เล่นสามารถพูดคุยกับกลุ่มเพื่อนในเกมออนไลน์ได้ แม้ว่าจะนั่งเล่นอยู่ที่บ้าน แรงจูงใจจากสื่อที่เป็นผล จากการกระตุ้นทางธุรกิจ ซึ่งการพนันส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมและพัฒนาการทางสมอง โดยพบว่า เมื่อเด็ก หมกมุ่นกับการพนัน สมองส่วนกลางที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์จะถูกกระตุ้นตลอดเวลา เด็กหรือวัยรุ่นที่ หมกมุ่นกับการพนันจะส่งผลกระทบต่อระบบคิดและพฤติกรรม ทักษะในการใช้ชีวิตลดลง มีโอกาสที่จะนำไปสู่ การเป็นหนี้

ภาวะซึมเศร้า การติดเหล้าหรือยาเสพติด และพฤติกรรมความรุนแรงอื่น ๆ ได้มากขึ้น ซึ่งมีการศึกษาที่พบว่า การทำสิ่งที่ไม่เหมาะสมของเยาวชนที่ติดพนัน ได้แก่ ปล้นชิงทรัพย์ หรือล่อลวงเงินจากคนใกล้ชิด ทำร้ายร่างกายคนใกล้ชิด ขายทรัพย์สินใช้หนี้พนัน ขายบริการทางเพศ และพยายามฆ่าตัวตาย ตลอดจนการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมาย [10]

จากผลกระทบที่มากมายของการติ่มแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ ตลอดจนการใช้สารเสพติดในวัยรุ่น ทำให้มีการทุ่มเทความพยายามในการหามาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกัน ประกอบกับการที่เด็กวัยรุ่นส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียนหรือสถานศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป โรงเรียนและสถานศึกษาจึงเป็นสถานที่ที่สำคัญในการลดปัญหาการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพอื่นๆ ซึ่งการวางแผนโครงการเพื่อป้องกันการปัญหาดังกล่าวในสถานศึกษา จำเป็นต้องมีความเข้าใจในลักษณะและขอบเขตของปัญหาในสถานศึกษาเป็นอย่างดีก่อน ซึ่งพฤติกรรมการติ่มแอลกอฮอล์และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพเป็นพฤติกรรมหนึ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การสำรวจขนาดและลักษณะปัญหาเพียงครั้งเดียวคงจะได้ผลการศึกษาที่จำกัด เพื่อให้รู้จักเข้าใจ ทำนายแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง และก้าวทันสถานการณ์ของปัญหา ดังนั้นจึงควรมีการสำรวจซ้ำๆ เป็นประจำทุกปีในประชากรกลุ่มเดิม [11] ซึ่งการศึกษาในต่างประเทศเกี่ยวกับการติ่มแอลกอฮอล์ การใช้สารเสพติด และพฤติกรรมรุนแรงในนักเรียนนักศึกษา และวัยรุ่นได้รับความสนใจและทำการศึกษาเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เช่น Monitoring the Future ที่เน้นติดตามดูแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ และ การใช้สารเสพติดในกลุ่มวัยรุ่นและผู้ใหญ่ตอนต้น [12] The Youth Risk Behavior Surveillance System (YRBSS) ที่ศึกษาทั้งติดตามพฤติกรรมเสี่ยงสุขภาพในประเด็นต่างๆ ได้แก่ พฤติกรรมเสี่ยงการบาดเจ็บและความรุนแรง การใช้บุหรี่/ยาเส้น การติ่มสุราและใช้สารเสพติด พฤติกรรมทางเพศที่อาจนำสู่การตั้งครรภ์ที่ไม่ตั้งใจและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ [13]

สำหรับการศึกษาในประเทศไทย ถึงแม้ว่าปัญหาจากการติ่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น ได้รับความสนใจและเป็นที่ประจักษ์ชัดเจน แต่งานวิจัยส่วนใหญ่ในประเทศไทยเน้นในเรื่องการสำรวจความชุกและปัจจัยเสี่ยงทางสังคมและครอบครัว รูปแบบการวิจัยส่วนใหญ่เป็นการสำรวจแบบตัดขวางครั้งเดียว มิได้มีการติดตามกลุ่มตัวอย่างระยะยาวหรือการสำรวจซ้ำในประชากรกลุ่มเดิม การศึกษาที่เป็นการสำรวจระดับชาติและมีลักษณะต่อเนื่องได้แก่ การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการติ่มสุราของประชากรซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ การสำรวจของกรมควบคุมโรคกระทรวงสาธารณสุข ดำเนินการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงโรคไม่ติดต่อและการบาดเจ็บในประชาชนทั่วไป และการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีในนักเรียนมัธยมศึกษา การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนอายุ 13-15 ปี พบว่าการศึกษาดังกล่าวมีจุดเน้นเฉพาะเรื่องยังไม่ครอบคลุมพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพอย่างครอบคลุมและมีผลต่อเนื่องกัน รวมถึงเป็นการสำรวจในประชากรทั่วไป ยังไม่สามารถสะท้อนปัญหาและแนวโน้มของปัญหาในกลุ่มนักเรียนได้อย่างชัดเจน ซึ่งพฤติกรรมการติ่มแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพอื่นๆ ของนักเรียนเป็นสิ่งที่น่าจับตามองเพื่อทำความเข้าใจในปัญหา และเป็นข้อมูลในการวางแผนมาตรการที่เหมาะสมในการป้องกันต่อไป การศึกษานี้มีเป้าหมายที่จะศึกษาสภาพปัญหาพฤติกรรมการติ่มแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ การใช้สารเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ เช่น พฤติกรรมเสี่ยงความรุนแรงและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การเล่นเกมออนไลน์ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการติดตามดูแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงของสภาพปัญหาการติ่มสุรา การสูบบุหรี่ การใช้สารเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย เพื่อทำความเข้าใจกับการดำเนินปัญหาดังกล่าวในเด็กและวัยรุ่นไทยต่อไป และเป็นแนวทางสำหรับการเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเสี่ยงเหล่านี้อย่างต่อเนื่องต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของโครงการ

เพื่อเฝ้าระวังแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้สารเสพติด การสูบบุหรี่ การใช้สารเสพติด พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ และผลกระทบจากพฤติกรรมดังกล่าวในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาความชุกของพฤติกรรมการใช้สุรา ยาสูบและสารเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาในปีการศึกษา 2561
2. ศึกษาความชุกของพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา เช่น ความรุนแรง การเล่นเกมออนไลน์ การขับขี่ที่ไม่ปลอดภัย เพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ในปีการศึกษา 2561
3. ศึกษาผลกระทบของการใช้สุรา ยาสูบ สารเสพติดและพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนในปีการศึกษา 2561
4. ศึกษาความสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อม การเข้าถึง และปัจจัยต่างๆ กับพฤติกรรมการใช้สุรา ยาสูบ สารเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพอื่นๆ ของนักเรียน

เนื้อหาของรายงานฉบับนี้ ประกอบด้วย

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึงความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของโครงการเฝ้าระวังพฤติกรรมการใช้สุรา ยาสูบ สารเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพในนักเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทย

บทที่ 2 ระเบียบวิธีวิจัย โดยจะอธิบายประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และขั้นตอนการดำเนินงาน

บทที่ 3 ผลการศึกษา เป็นการนำเสนอผลการศึกษา การรายงานผลในบทนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยคิดจากจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ตอบ ไม่รวม missing data ยกเว้นหมวดยาเสพติดที่รายงานเป็นความชุกของการใช้สารเสพติดในชีวิต และใน 12 เดือนที่ผ่านมา โดยมีประเด็นสำคัญ ได้แก่

หมวด A ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

หมวด B ความคิดเห็นต่อสิ่งแวดล้อมภายในบ้าน โรงเรียน และชุมชน ได้แก่ บุคคลในครอบครัวที่มีพฤติกรรม/ปัญหาการดื่มสุรา สูบบุหรี่ ใช้สารเสพติด เล่นการพนัน ติดเกม และชอบใช้ความรุนแรง การรับรู้ปัญหาของบุคลากรในโรงเรียน ใน 1 ปีที่ผ่านมา พฤติกรรมเสี่ยง/ ปัญหาของคนในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ การประเมินพฤติกรรมเสี่ยงของเพื่อนและนักเรียนในโรงเรียนใน 1 ปีที่ผ่านมา

หมวด C การตกเดือนในเรื่องต่างๆ จากครอบครัวและโรงเรียน และความคิดเห็นต่อนโยบาย ระเบียบ กติกาของโรงเรียน

หมวด D ประสบการณ์การสูบบุหรี่

หมวด E ประสบการณ์การดื่มสุรา

หมวด F ประสบการณ์การใช้สารเสพติดในชีวิต ใน 12 เดือนและ 30 วันที่ผ่านมา

หมวด G ทักษะคิดต่อการดื่มสุราและการใช้สารเสพติด

หมวด H ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์

หมวด I พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียน

หมวด J ประสบการณ์การเล่นการพนัน

หมวด K พฤติกรรมการเล่นเกมใน 12 เดือน และ 30 วันที่ผ่านมา

หมวด L การประเมินการติดเกม

หมวด M พฤติกรรมการเล่นโซเชียลมีเดีย ใน 30 วันที่ผ่านมา

บทที่ 4 เป็นการรายงานอัตราความชุกของพฤติกรรมการดื่มสุรา การสูบบุหรี่ และพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ รวมทั้งเปรียบเทียบผลการศึกษาของการสำรวจในปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทที่ 2 ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย

โครงการวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบสังเกต (Observational study) เป็นการสำรวจแบบตัดขวางซ้ำ (Repeated series of cross-sectional surveys) เก็บข้อมูลทุก 2 ปี เริ่มเก็บข้อมูลครั้งแรกเมื่อปีการศึกษา 2550 โดยการสำรวจในปีการศึกษา 2561 นี้ เป็นครั้งที่ 4 เก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ การใช้สารเสพติด การเล่นเกมพนันและเกมออนไลน์ และพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายสำหรับนำผลไปใช้ (Reference population): นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา (ม.1 ถึง ม.6) ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน ในเขตชนบทและเขตเมือง ทั้งใน กรุงเทพมหานคร ปริมณฑล ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ของประเทศไทย

แหล่งประชากร (Source population): นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 5 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ และนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปี 2 โรงเรียนสายอาชีวศึกษา ซึ่งมีระดับชั้นเทียบเท่ากับ มัธยมศึกษาปีที่ 5 สายสามัญ สุ่มเลือกจังหวัดจากจำนวนจังหวัดทั้งหมดในแต่ละเขต รวมทั้งกรุงเทพมหานคร ดังนี้

ตารางที่ 2.1 จังหวัดที่เก็บข้อมูล แยกรายภาคและเขตการศึกษาในปีการศึกษา 2561

เขต	ภาค	รายชื่อจังหวัด	จังหวัดที่สุ่มได้
พิเศษ		กรุงเทพมหานคร 2 เขต	กรุงเทพฯ เขต 1
1	ปริมณฑล	นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร	สมุทรปราการ
5	กลางและ ตะวันออก	กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สุพรรณบุรี	เพชรบุรี
6		ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง อุทัยธานี	ลพบุรี พระนครศรีอยุธยา
12		จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง สระแก้ว	ชลบุรี ฉะเชิงเทรา
2	ใต้	นราธิวาส ปัตตานี ยะลา สตูล	สตูล
3		ชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา สุราษฎร์ธานี	นครศรีธรรมราช พัทลุง
4		กระบี่ ตรัง พังงา ภูเก็ต ระนอง	ตรัง ภูเก็ต
7	เหนือ	กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์	นครสวรรค์ เพชรบูรณ์
8		เชียงราย เชียงใหม่ น่าน แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน พะเยา	เชียงใหม่ แพร่ พะเยา
9	ตะวันออก	ขอนแก่น เลย สกลนคร หนองคาย อุดรธานี หนองบัวลำภู บึงกาฬ	ขอนแก่น เลย
10	เฉียงเหนือ	กาฬสินธุ์ นครพนม มหาสารคาม ยโสธร ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี มุกดาหาร	กาฬสินธุ์ อุบลราชธานี
11		อำนาจเจริญ	ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์
	รวม	77 จังหวัด	21 จังหวัด + 1 เขต

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3, 5 และ ปวช. 2 ของโรงเรียนจากในแต่ละจังหวัดที่สุ่มเลือกได้ ทั้ง 21 จังหวัด และกรุงเทพฯ 1 เขต รวม 22 จังหวัด มีขั้นตอนการสุ่มเลือกตัวอย่าง ดังนี้

1. สุ่มเลือกโรงเรียนมาจังหวัดละ 5 โรงเรียน โดยกำหนดให้เป็นโรงเรียนสายสามัญสังกัดรัฐบาลในเขตเมือง 1 โรงเรียน เขตชนบท 1 โรงเรียน โรงเรียนเอกชน 1 โรงเรียน (ไม่ได้เลือกโรงเรียนเอกชนในเขตชนบท เนื่องจากในจังหวัดต่างๆ มักไม่มีโรงเรียนเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตชนบท) สำหรับกรุงเทพฯ เลือก 2 โรงเรียน (ไม่มีเขตชนบท) หากสุ่มได้โรงเรียนชายล้วนหรือหญิงล้วน เลือกโรงเรียนที่มีนักเรียนอีกเพศหนึ่งล้วนเพิ่มมาอีก 1 โรงเรียน สุ่มโรงเรียนสายอาชีพด้านพาณิชยกรรม 1 โรงเรียน ด้านช่างเทคนิค 1 โรงเรียน
2. ในโรงเรียนสายสามัญแต่ละโรง ถ้าเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนห้องเรียนมากกว่า 5 ห้องต่อชั้นปี ได้สุ่มเลือกห้องเรียนของชั้น ม.1 ม.3 และ ม.5 ที่มีนักเรียนที่มีผลการเรียนคละกันมาระดับชั้นละ 3 ห้องเรียน หากเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีน้อยกว่า 5 ห้องเรียนต่อชั้น ได้เก็บข้อมูลจากนักเรียนทุกห้องในชั้นปี ส่วนในโรงเรียนสายอาชีพศึกษาเลือกนักเรียนชั้น ปวช. 2 โดยใช้หลักการเดียวกัน
3. เก็บข้อมูลจากนักเรียนทุกคนที่อยู่ในห้องเรียนที่ได้สุ่มเลือกไว้

ขั้นตอนและวิธีการในการเก็บข้อมูลภาคสนาม

1. เจ้าหน้าที่วิจัยสุ่มเลือกจังหวัดตามเขตการศึกษา และเลือกโรงเรียนตัวอย่าง 4 หรือ 5 โรง ต่อจังหวัดตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ จากรายชื่อโรงเรียนทั้งหมดในจังหวัดนั้น ซึ่งได้มาจากสำนักงานการศึกษาจังหวัดซึ่งมีการตรวจสอบรายชื่อใหม่ทุกปี
2. เมื่อเริ่มภาคการศึกษาที่สอง ของปีที่ศึกษา เจ้าหน้าที่วิจัยติดต่อโรงเรียนตัวอย่าง เก็บข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน สุ่มเลือกห้องเรียนที่จะเก็บข้อมูล เก็บข้อมูลโดยการให้นักเรียนทุกคนในห้องเรียนที่สุ่มเลือกได้ตอบตามแบบสอบถามแบบอ่านและตอบเอง โดยให้ตอบแบบสอบถามนี้ในชั่วโมงกิจกรรม หรือชั่วโมงว่าง เพื่อไม่ให้กระทบและรบกวนชั่วโมงการเรียนการสอนของโรงเรียน ใช้เวลาในการตอบทั้งสิ้นประมาณ 1 คาบเรียน (30-50 นาที) การตอบแบบสอบถามเป็นไปโดยสมัครใจ และนักเรียนไม่ต้องเขียนชื่อหรือรหัสนักเรียนลงในแบบสอบถามนี้ เจ้าหน้าที่วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดกลับมาตรวจสอบและบันทึกข้อมูล
3. ดำเนินการเก็บข้อมูลในภาคการศึกษาที่สอง ปีการศึกษา 2561 ช่วงเดือนพฤศจิกายน 2561 – กุมภาพันธ์ 2562

ข้อมูลโรงเรียนและนักเรียน

จำนวนโรงเรียนและนักเรียนที่เข้าร่วมในการศึกษา

โรงเรียนที่เข้าร่วมการศึกษาทั้งหมดจำนวน 114 โรงเรียน จาก 21 จังหวัดทั่วประเทศและ 1 เขตการศึกษาของกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็นสายสามัญ 66 โรงเรียน สายอาชีพ 48 โรงเรียน สังกัดรัฐบาล 80 โรงเรียน และเอกชน 34 โรงเรียน เป็นโรงเรียนในเขตเมือง 67 โรงเรียน และโรงเรียนเขตชนบท 47 โรงเรียน ได้จำนวนนักเรียนทั้งหมด 21,847 คน

ตารางที่ 2.2 จำนวนโรงเรียนและนักเรียนที่เข้าร่วมในการศึกษา

	กรุงเทพฯ	ปริมณฑล	ภาคกลางและ ตะวันออก	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ	ภาคใต้
จังหวัด	1 เขต	1	5	5	5	5
โรงเรียน	4	5	29	25	25	26
รัฐบาล/ เอกชน	3/ 1	3/ 2	18/ 11	17/ 8	20/ 5	19/ 7
ในเขต/ นอกเขต	4/ 0	3/ 2	14/ 15	19/ 6	14/ 11	13/ 13

ตารางที่ 2.3 จำนวนนักเรียนตัวอย่างจำแนกตามภาคและประเภทโรงเรียน

	กรุงเทพฯ	ปริมณฑล	ภาคกลางและ ตะวันออก	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ	ภาคใต้
รวม	521	1,396	5,753	4,582	3,917	5,678
สามัญ	362	1,237	4,896	3,941	3,067	4,509
อาชีพ	159	159	857	641	850	1,169
รัฐบาล	412	674	3,964	3,029	3,472	4,543
เอกชน	109	722	1,789	1,553	445	1,135

ตารางที่ 2.4 จำนวนนักเรียนตัวอย่างรายภาคและระดับชั้นเรียน

ภาค	จำนวน โรงเรียน	ม.1		ม.3		ม.5		ปวช.2		รวม (คน)
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
กรุงเทพมหานคร	4	รวม = 75		รวม = 131		รวม = 156		รวม = 159		521
		50	25	90	41	83	73	78	81	
ปริมณฑล	5	รวม = 369		รวม = 393		รวม = 475		รวม = 159		1,396
		264	105	263	129	275	198	86	73	
กลางและตะวันออก	29	รวม = 1,896		รวม = 1,639		รวม = 1,345		รวม = 873		5,753
		984	909	753	885	497	848	392	479	
เหนือ	25	รวม = 1,435		รวม = 1,335		รวม = 1,171		รวม = 641		4,582
		682	752	561	774	431	739	409	232	
ตะวันออกเฉียงเหนือ	25	รวม = 1,206		รวม = 1,047		รวม = 814		รวม = 850		3,917
		520	681	418	623	237	574	426	421	
ใต้	26	รวม = 1,844		รวม = 1,472		รวม = 1,193		รวม = 1,169		5,678
		874	964	572	896	429	762	759	408	
รวมทั้งประเทศ	114	6,825		6,017		5,154		3,851		21,847

หมายเหตุ : จำนวนนักเรียนที่ไม่ระบุเพศในภาคต่างๆ จำนวน 42 คน (ปริมณฑล 3 คน ภาคกลางและภาคตะวันออก 6 คน ภาคเหนือ 2 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 17 คน ภาคใต้ 14 คน)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ก. แบบเก็บข้อมูลโรงเรียน ประกอบด้วยข้อมูลลักษณะพื้นฐานของโรงเรียน ได้แก่ เป็นโรงเรียนรัฐบาลหรือเอกชน โรงเรียนสหศึกษาหรือชายล้วน/ หญิงล้วน จำนวนนักเรียน จำนวนชั้นเรียน จำนวนห้องเรียนต่อชั้น จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียน และจำนวนนักเรียนในห้องเรียนที่สุ่มเลือกได้ ลักษณะการรับนักเรียนเข้าเรียน (โดยการสอบแข่งขัน หรือ การรับตามโควต้า) มีนักเรียนประจำ/ หอพักหรือไม่

ข. แบบเก็บข้อมูลนักเรียน เป็นแบบสอบถามแบบอ่านและตอบเองโดยไม่เปิดเผยชื่อ (Self-reported, anonymous questionnaire) โดยจะใช้แบบสอบถามฉบับเดียวกันซ้ำทุกปี เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างปีได้ แบบเก็บข้อมูลนี้ปรับมาจากแบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลในโครงการการเฝ้าระวังพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย [14] ซึ่งได้เค้าโครงมาจาก แบบสอบถามที่ใช้ในโครงการ Monitoring the Future Project [12], U.S. Youth Risk Behavior Surveillance System [15], The Core Alcohol and Drug Survey [16] และ Harvard Alcohol Survey [11] แบบทดสอบการติดเกมส์ Game Addiction Screening Test (GAST) [17] แบบสอบถามความคาดหวังจากการดื่มสุรา [18] และการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แบบเก็บข้อมูลนี้ประกอบด้วยเนื้อหา 5 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลด้านลักษณะพื้นฐานของนักเรียน (Student background) ได้แก่ อายุ เพศ ชั้นเรียน เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาพูดในครอบครัว ลักษณะการอยู่อาศัย การร่วมกิจกรรมโรงเรียน ผลการเรียน
2. คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน การสูบบุหรี่ และการใช้สารเสพติด ในตลอดชีวิตที่ผ่านมา ในระยะเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา และในช่วงหนึ่งเดือนที่ผ่านมา (Lifetime, past year, current using) ผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ การเรียน ครอบครัวและสังคม (Consequences of drinking)
3. คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเล่นการพนัน พฤติกรรมการเล่นเกมออนไลน์ ในระยะเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา และในช่วงหนึ่งเดือนที่ผ่านมา และแบบทดสอบการติดเกมส์ ตลอดจนผลกระทบจากพฤติกรรมดังกล่าวต่อร่างกาย จิตใจ การเรียน ครอบครัวและสังคม
4. คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพอื่นๆ เช่น การสวมหมวกกันน็อก/การคาดเข็มขัดนิรภัย การขับขีหลังการดื่มสุรา การพกพาอาวุธ การต่อสู้ทะเลาะวิวาท ความรู้สึกซึมเศร้า ความคิดฆ่าตัวตาย และการมีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น
5. คำถามเกี่ยวกับบริบททางสิ่งแวดล้อมทั้งที่บ้าน โรงเรียน และชุมชน เช่น สมาชิกในครอบครัว กลุ่มเพื่อน การเข้าถึงสุรา ยาสูบ สารเสพติด ได้แก่ ความยากง่ายในการเข้าถึง วิธีการหา/ซื้อเพื่อเสพ และปัจจัยเอื้อต่อพฤติกรรมเสี่ยงเหล่านั้น

แบบสอบถามทั้งฉบับถูกตรวจทานโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทั้งจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น ผู้เชี่ยวชาญด้านสุราและสารเสพติด จากนั้นนำไปให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3, 5 และ ปวช.ปี 2 ตอบแบบสอบถามจำนวน 30 ราย เพื่อทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจทั้งหมด จะได้รับการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนโดยเจ้าหน้าที่วิจัยทันทีที่รวบรวมแบบสอบถามหรือแบบบันทึกข้อมูลมาได้ หากมีแบบสอบถามใดที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วน โดยการไม่ตอบมากกว่าร้อยละ 30 ของข้อคำถามทั้งหมด หรือลักษณะการตอบแสดงถึงความไม่ตั้งใจตอบข้อมูลจริง เช่น กาะตัวเลือกเดียวกันทั้งหน้า

หรือทั้งชุดของแบบสอบถาม เจ้าหน้าที่วิจัยจะคัดเลือกแบบสอบถามชุดนั้นออก เสร็จแล้วจะบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล จากนั้นจะวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติทั้งเชิงพรรณนา และเชิงวิเคราะห์ เพื่อรายงาน

1. ความชุกของพฤติกรรมการใช้สุรา ยาสูบ และสารเสพติด พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพด้านต่างๆ ซึ่งคำนวณได้จากอัตราร้อยละของนักเรียนที่มีพฤติกรรมนั้นต่อจำนวนนักเรียนตัวอย่างทั้งหมด โดยมีการปรับค่าตัวแปรและถ่วงน้ำหนักด้วยค่าต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความชุกของพฤติกรรมเสี่ยง จำแนกตามปัจจัยที่สนใจ เช่น ปัจจัยบุคคล ปัจจัยสิ่งแวดล้อม เช่น ครอบครัว ชุมชน และช่องทาง/ความยากง่ายของการเข้าถึง
3. วิเคราะห์ความเชื่อมโยงของการใช้สุรา กับ ยาสูบ และยาเสพติด การเล่นเกมออนไลน์ พฤติกรรมการเล่นเกมส์ออนไลน์ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมเสี่ยงและผลกระทบที่เกิดขึ้นเปรียบเทียบกับการศึกษาที่ผ่านมา
4. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับพฤติกรรมการใช้สุรา ยาสูบและสารเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ กับผลกระทบที่เกิดขึ้น เป็นต้น
5. วิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างรายภาค

การดูแลและพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

โครงการวิจัยนี้ได้รับการรับรองให้ดำเนินการได้ จากคณะกรรมการพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รหัสโครงการ REC.61-298-18-9 ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของหัวหน้านักวิจัย โครงการนี้เป็นการวิจัยแบบสังเกตโดยไม่มีการใส่สิ่งทดลองใดๆ (intervention) ให้กับกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนที่สุ่มเลือกได้สามารถปฏิเสธไม่เข้าร่วมในการศึกษาได้ หากโรงเรียนตอบรับที่จะเข้าร่วมในการศึกษา ผู้บริหารของโรงเรียนมีหน้าที่ชี้แจงให้นักเรียน และผู้ปกครองของนักเรียนทราบถึงการเข้าร่วมโครงการนี้ ก่อนจะให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม เจ้าหน้าที่เก็บข้อมูลได้ชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการของโครงการให้นักเรียนทราบก่อนการตอบแบบสอบถามของนักเรียนเป็นไปโดยความสมัครใจ หากนักเรียนไม่ยินดีให้ความร่วมมือ นักวิจัยและคุณครูจะไม่มีการบังคับใดๆ ทั้งสิ้นเพื่อให้นักเรียนตอบแบบสอบถามและจะไม่มีผลกระทบใดๆ กับการเรียนของนักเรียนเลย ส่วนนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม นักเรียนไม่ต้องใส่ชื่อหรือเลขประจำตัวลงในแบบสอบถาม เมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จแล้วทีมผู้วิจัยให้นักเรียนนำแบบสอบถามไปใส่กล่องตอบรับแบบสอบถามแทนการให้ครูเป็นผู้รวบรวมเก็บแบบสอบถาม

ข้อมูลทั้งหมดจะถูกเก็บไว้อย่างดี การรายงานผลการศึกษาคงจะแสดงเป็นภาพรวมของทุกโรงเรียน หากโรงเรียนใดต้องการข้อมูลเฉพาะของโรงเรียน ทางคณะผู้วิจัยจะจัดทำรายงานเป็นสถิติรวมของโรงเรียนนั้นโดยเปรียบเทียบกับผลการศึกษาจากโรงเรียนอื่นๆ ทั้งหมด โดยไม่มีการเปิดเผยข้อมูลรายบุคคลของนักเรียน

บทที่ 3 ผลการศึกษา

หมวด A ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ลักษณะประชากรของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั่วประเทศทั้งหมด 21,847 คน เป็นชาย 10,133 คน (ร้อยละ 46.5) หญิง 11,672 คน (ร้อยละ 53.5) ไม่ระบุเพศ 42 คน สัดส่วนของนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชายในทุกระดับชั้นยกเว้นสายอาชีวศึกษา อายุเฉลี่ยของนักเรียนเท่ากับ 15.0 ปี นักเรียนร้อยละ 91.9 นับถือศาสนาพุทธ เป็นนักเรียนของโรงเรียนในเขตเมือง ร้อยละ 57.4 เขตชนบทร้อยละ 42.6 และกระจายตามภาคต่างๆ ตามสัดส่วนของจำนวนจังหวัดที่เก็บข้อมูล ส่วนใหญ่พักอาศัยที่บ้าน/แฟลตของครอบครัว พักกับพ่อแม่และไม่ได้ทำงานเพื่อหารายได้ นักเรียนประมาณร้อยละ 46.4 มีผลการเรียนในภาคการศึกษาที่ผ่านมาอยู่ในระดับเกรด 3-4 นักเรียนส่วนใหญ่ใช้เวลาทำงานบ้านประมาณ 1-2 ชั่วโมง ค่าใช้จ่ายของนักเรียนต่อเดือนประมาณ 2,577 บาท นักเรียนสายสามัญส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงานเพื่อหารายได้ ขณะที่นักเรียนสายอาชีพร้อยละ 46 ทำงานเพื่อหารายได้ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 และนักเรียนสายอาชีพ ร้อยละ 7 เคยถูกพักการเรียน นักเรียนส่วนใหญ่เล่นกีฬา/ ออกกำลังกาย 1-2 วันต่อสัปดาห์ และนอนกลางคืนเฉลี่ยวันละ 7-8 ชั่วโมง ในวันที่ต้องไปโรงเรียน (ร้อยละ 49.8 และร้อยละ 54.4 ตามลำดับ)

ตารางที่ 3.1 ลักษณะประชากรของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ (ร้อยละ)

		ม. 1 (n=6,825)	ม. 3 (n=6,017)	ม. 5 (n=5,154)	ปวช. 2 (n=3,851)	รวม (n=21,847)
อายุ (mean)		12.8	14.7	16.7	17.0	15.0
เพศ	ชาย	49.7	44.4	38.0	56.0	46.6
	หญิง	50.3	55.6	62.0	44.0	53.4
ศาสนา	พุทธ	91.5	92.4	91.7	92.2	91.9
	อิสลาม คริสต์และอื่นๆ	8.5	7.6	8.3	7.8	8.1
ภาค	กรุงเทพฯ	1.1	2.2	3.0	4.1	2.4
	ปริมณฑล	5.4	6.5	9.2	4.1	6.4
	กลาง	27.8	27.2	26.1	22.7	26.3
	เหนือ	21.0	22.2	22.7	16.6	21.0
	ตะวันออกเฉียงเหนือ	17.7	17.4	15.8	22.1	17.9
	ใต้	27.0	24.5	23.1	30.4	26.0
เขตที่ตั้ง	ในเมือง	55.7	56.6	63.2	54.0	57.4
	ชนบท	44.3	43.4	36.8	46.0	42.6
บ้าน/ที่พัก	บ้าน/แฟลตของครอบครัว	86.7	88.4	86.2	78.8	85.7
	หอพักของโรงเรียน	1.2	1.4	1.5	0.9	1.3
	หอพัก/บ้านเช่า/อพาร์ทเมนต์	9.8	8.7	10.8	18.9	11.3
	ที่ไม่ใช่ของครอบครัว					
	อื่นๆ	2.2	1.4	1.4	1.4	1.7

ตารางที่ 3.1 ลักษณะประชากรของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ (ร้อยละ) (ต่อ)

		ม. 1 (n=6,825)	ม. 3 (n=6,017)	ม. 5 (n=5,154)	ปวช. 2 (n=3,851)	รวม (n=21,847)
พักอยู่กับ	อยู่คนเดียว	0.3	0.8	1.9	5.8	1.8
	พ่อและแม่	68.1	68.6	67.9	61.5	67.0
	พ่อ	3.4	3.9	4.0	3.5	3.7
	แม่	9.9	10.7	11.4	10.9	10.7
	ญาติพี่น้อง	11.0	10.1	8.9	9.2	9.9
	เพื่อน/ แฟน/ อื่นๆ	7.3	6.0	5.9	9.1	6.9
ผลการเรียน	เกรดเฉลี่ย mean	2.9	3.0	3.0	3.0	3.0
	เกรด 0.1-1.0	0.5	0.6	0.3	0.3	0.4
	เกรด 1.1-2.0	9.2	8.8	6.4	5.7	7.8
	เกรด 2.1-3.0	44.1	40.6	42.6	43.0	42.6
	เกรด 3.1-4.0	46.3	50.0	50.8	51.0	49.2
ผลการเรียนเทียบกับปีที่ผ่านมา						
	เท่าเดิม	20.4	17.2	15.6	18.2	18.0
	เพิ่มขึ้น	37.7	46.9	50.2	53.3	45.9
	ลดลง	41.9	35.9	34.2	28.5	36.1
ใช้เวลาทำงานบ้าน (ล้างชาม ซักผ้า รีดผ้า ถูบ้าน)						
	ไม่ทำเลย	7.3	5.6	4.6	6.0	6.0
	น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	38.0	34.2	30.8	32.1	34.2
	1-2 ชั่วโมง	43.3	45.5	48.0	45.9	45.5
	3-4 ชั่วโมง	8.7	10.9	12.5	10.8	10.6
	มากกว่า 4 ชั่วโมง	2.7	3.8	4.1	5.2	3.8
ค่าใช้จ่ายต่อเดือน (บาท) mean		2,194.9	2,423.7	2,790.6	3,210.9	2,577
ทำงานเพื่อหารายได้						
	ไม่ทำ	74.2	70.9	68.6	53.6	68.3
	ทำ	25.8	29.1	31.4	46.4	31.7
เคยพักการเรียน						
	ไม่เคย	93.0	95.9	96.4	92.7	94.6
	เคย	7.0	4.1	3.6	7.3	5.4
เล่นกีฬา/ ออกกำลังกาย						
	ไม่เคยเลย	13.8	15.9	17.9	22.2	16.8
	1-2 วันต่อสัปดาห์	49.0	49.2	51.2	50.2	49.8
	3-4 วันต่อสัปดาห์	21.1	19.6	18.4	17.0	19.3
	5-7 วันต่อสัปดาห์	16.1	15.2	12.4	10.6	14.0
ชั่วโมงในการนอนกลางคืนในทอมที่ผ่านมา						
โดยเฉลี่ย	≤4 ชั่วโมง	4.8	5.5	6.5	7.9	5.9
	5-6 ชั่วโมง	20.8	30.8	40.2	36.0	30.8
	7-8 ชั่วโมง	58.8	56.9	48.9	50.1	54.4
	≥9 ชั่วโมง	15.6	6.7	4.4	6.0	8.8

หมวด B ความคิดเห็นต่อสิ่งแวดล้อมภายในบ้าน โรงเรียน และชุมชน

B1 บุคคลในครอบครัวที่มีพฤติกรรม/ปัญหาการดื่มสุรา สูบบุหรี่ ใช้สารเสพติด เล่นการพนัน ดัดเกม และชอบใช้ความรุนแรง

ข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรม/ปัญหาการดื่มสุรา สูบบุหรี่ ใช้สารเสพติด เล่นการพนัน ดัดเกม และชอบใช้ความรุนแรงของสมาชิกในครอบครัวและคนใกล้ชิด ได้แก่ พ่อ แม่ แม่เลี้ยง พ่อเลี้ยง พี่น้อง ปู่ย่า ตายาย แฟนและเพื่อน นักเรียนร้อยละ 90 มีพ่อและแม่ ในจำนวนนี้ นักเรียนชายที่ระบุว่าพ่อมีปัญหาสูบบุหรี่และมีปัญหาการดื่มสุรามีประมาณหนึ่งในสาม นักเรียนหญิงกว่าครึ่งที่เห็นว่าพ่อกับแม่มีปัญหาดังกล่าว นักเรียนชายที่ระบุว่าแม่ดื่มสุราและสูบบุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 9.6 และ 1.8 ตามลำดับ นักเรียนหญิงที่เห็นว่าแม่มีพฤติกรรมดังกล่าว คิดเป็น ร้อยละ 11.5 และ 1.6 ตามลำดับ นักเรียนชายที่มีพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยง เห็นว่าพ่อเลี้ยงและแม่เลี้ยงดื่มสุรา คิดเป็นร้อยละ 29.7 และร้อยละ 10.4 ในขณะที่นักเรียนหญิงเห็นว่าพ่อเลี้ยงและแม่เลี้ยงมีพฤติกรรมดังกล่าวมากกว่านักเรียนชาย (ร้อยละ 35.5 และร้อยละ 10.8 ตามลำดับ) นักเรียนที่มีพี่น้องเห็นว่าส่วนใหญ่มีปัญหาดัดเกม รองลงมาคือดื่มสุราและสูบบุหรี่ นักเรียน ที่มีปู่ย่า ตายายดื่มสุรา คิดเป็นร้อยละ 10-11 นักเรียนหญิงที่มีแฟนและเห็นว่าแฟนดื่มสุราและสูบบุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 19.9 และร้อยละ 17.3 ตามลำดับ นักเรียนชายที่ระบุว่าเพื่อนของตนดื่มสุรา สูบบุหรี่ ใช้สารเสพติด เล่นการพนัน ดัดเกม และชอบใช้ความรุนแรงมีสัดส่วนที่สูงกว่านักเรียนหญิงที่เพื่อนมีพฤติกรรมดังกล่าว (ดังตารางที่ 3.2)

ตารางที่ 3.2 บุคคลในครอบครัวที่มีพฤติกรรม/ปัญหาการดื่มสุรา สูบบุหรี่ ใช้สารเสพติด เล่นการพนัน ดัดเกม และชอบใช้ความรุนแรงใน 1 ปีที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
พ่อ :										
ไม่มีพ่อ	9.5	11.7	13.4	17.1	12.6	11.3	11.9	12.1	17.4	12.6
มีพฤติกรรม/ปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ดื่มสุรา	45.6	45.5	41.3	47.0	44.9	49.3	48.7	45.8	50.6	48.2
สูบบุหรี่	36.8	32.2	29.4	35.2	33.6	34.7	36.8	33.2	40.3	35.6
ใช้สารเสพติด	0.9	1.1	0.4	1.3	0.9	1.4	0.8	0.6	1.1	0.9
เล่นการพนัน	6.1	5.2	4.1	4.6	5.1	3.1	4.8	4.3	4.2	4.1
ดัดเกม	2.7	2.1	1.2	1.5	2.0	2.8	2.2	1.1	0.9	1.8
ชอบใช้ความรุนแรง	3.0	2.9	1.8	1.1	2.3	2.6	2.4	1.0	1.1	1.8
ไม่มีพฤติกรรมเหล่านี้	38.7	41.3	45.9	39.1	41.1	36.2	37.3	40.4	33.8	37.5
แม่ :										
ไม่มีแม่	12.4	14.1	13.6	18.3	14.4	13.2	14.1	13.4	18.4	14.3
มีพฤติกรรม/ปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ดื่มสุรา	10.3	9.0	9.2	9.7	9.6	12.1	11.4	11.3	11.1	11.5
สูบบุหรี่	1.6	1.9	1.6	2.0	1.8	1.8	1.3	1.7	1.5	1.6
ใช้สารเสพติด	0.2	0.2	0.2	0.1	0.2	0.1	0.3	0.1	0.02	0.2
เล่นการพนัน	3.6	3.6	3.4	3.6	3.5	3.1	4.4	4.6	4.5	4.1
ดัดเกม	0.8	1.2	1.0	1.0	1.0	0.8	1.2	0.6	0.6	0.8
ชอบใช้ความรุนแรง	1.5	1.2	0.9	0.6	1.1	1.4	1.6	0.6	0.3	1.0
ไม่มีพฤติกรรมเหล่านี้	83.8	85.6	86.1	85.4	85.1	82.3	82.2	82.2	82.9	82.3

ตารางที่ 3.2 บุคคลในครอบครัวที่มีปัญหาการดื่มสุรา สูบบุหรี่ ใช้สารเสพติด เล่นการพนัน ติดเกม และชอบใช้ความรุนแรงใน 1 ปีที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก) (ต่อ)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
แม่เลี้ยง :										
ไม่มีแม่เลี้ยง	92.4	91.0	93.3	92.7	92.3	90.3	90.5	90.7	90.5	90.5
มีพฤติกรรม/ปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ดื่มสุรา	8.6	12.8	9.4	10.5	10.4	10.7	15.7	7.4	9.1	10.8
สูบบุหรี่	3.4	1.7	1.9	2.9	2.5	4.0	2.2	1.2	0.8	2.2
ใช้สารเสพติด	0.4	0.2	0.8	0.9	0.5	0.6	0.7	0.8	0.2	0.6
เล่นการพนัน	4.4	2.6	2.4	3.2	3.2	4.5	4.7	3.1	3.4	4.0
ติดเกม	1.0	0.4	0.3	3.4	1.2	1.3	0.7	0.5	0.8	0.8
ชอบใช้ความรุนแรง	3.6	2.2	1.1	0.7	2.1	3.9	2.1	0.5	0.7	1.9
ไม่มีพฤติกรรมเหล่านี้	80.5	81.2	86.4	84.2	82.6	81.0	77.8	88.4	87.6	83.4
พ่อเลี้ยง :										
ไม่มีพ่อเลี้ยง	90.9	91.3	92.6	91.3	91.5	87.3	86.8	88.9	85.6	87.4
มีพฤติกรรม/ปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ดื่มสุรา	32.9	29.8	23.7	30.3	29.7	34.4	40.4	34.6	30.9	35.5
สูบบุหรี่	29.0	26.4	17.3	24.5	25.1	30.5	37.7	24.6	31.0	31.0
ใช้สารเสพติด	1.9	0.4	1.4	1.7	1.3	2.0	2.6	2.3	0.8	2.0
เล่นการพนัน	2.5	1.6	2.1	5.2	2.8	3.8	4.8	1.7	5.5	3.8
ติดเกม	3.9	2.2	1.4	4.8	3.2	4.4	9.1	0.3	2.5	4.3
ชอบใช้ความรุนแรง	4.3	2.6	1.9	2.1	2.9	5.4	2.3	1.8	1.3	2.8
ไม่มีพฤติกรรมเหล่านี้	51.6	56.3	66.7	57.1	57.0	51.0	44.2	53.5	49.5	49.5
พี่/น้อง :										
ไม่มีพี่/น้อง	20.3	23.0	25.4	27.2	23.6	22.5	24.1	24.7	25.0	24.0
มีพฤติกรรม/ปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ดื่มสุรา	8.6	12.6	15.4	16.4	12.7	9.5	14.3	16.2	19.4	14.4
สูบบุหรี่	8.6	10.8	9.8	12.3	10.2	8.6	11.5	11.6	15.7	11.4
ใช้สารเสพติด	1.0	1.3	1.2	1.6	1.2	1.0	1.5	1.2	2.6	1.4
เล่นการพนัน	1.5	2.0	2.3	2.2	1.9	0.8	1.1	1.0	1.8	1.1
ติดเกม	21.7	18.6	17.9	13.7	18.4	21.6	19.6	17.5	15.9	18.9
ชอบใช้ความรุนแรง	3.8	2.8	1.9	1.9	2.7	3.5	2.6	2.1	1.2	2.5
ไม่มีพฤติกรรมเหล่านี้	66.4	66.7	66.9	68.6	67.0	66.9	65.0	64.7	65.6	65.5
ปู่/ย่า :										
ไม่มีปู่/ย่า	27.3	33.8	38.4	40.8	34.4	28.3	33.1	38.8	42.3	35.0
มีพฤติกรรม/ปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ดื่มสุรา	11.2	9.8	10.7	10.2	10.6	10.6	10.9	8.5	9.8	10.0
สูบบุหรี่	9.6	8.8	8.0	7.2	8.6	8.0	8.0	8.1	9.4	8.2
ใช้สารเสพติด	0.1	0.3	0.1	0.3	0.2	0.2	0.1	0.1	0.3	0.1
เล่นการพนัน	2.4	2.7	1.3	1.7	2.1	1.5	3.5	3.2	1.9	2.6
ติดเกม	0.3	0.4	0.4	0.4	0.4	0.1	0.1	0.2	0.0	0.1
ชอบใช้ความรุนแรง	0.7	0.5	0.5	0.4	0.5	0.5	0.7	0.4	0.0	0.5
ไม่มีพฤติกรรมเหล่านี้	80.9	83.5	84.4	83.4	82.8	83.1	81.9	83.8	83.4	83.0

ตารางที่ 3.2 บุคคลในครอบครัวที่มีปัญหาการดื่มสุรา สูบบุหรี่ ใช้สารเสพติด เล่นการพนัน ติดเกม และชอบใช้ความรุนแรงใน 1 ปีที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก) (ต่อ)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
ตา/ ยาย										
ไม่มีตา/ยาย	26.0	27.9	32.7	36.2	30.2	23.0	28.2	32.6	35.7	29.4
มีพฤติกรรม/ปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ดื่มสุรา	13.1	11.5	9.7	9.1	11.1	11.7	11.2	11.1	10.9	11.3
สูบบุหรี่	9.6	10.3	7.6	8.2	9.1	9.1	10.5	7.8	8.8	9.0
ใช้สารเสพติด	0.2	0.5	0.1	0.1	0.2	0.2	0.1	0.1	0.0	0.1
เล่นการพนัน	2.8	3.1	2.9	1.7	2.7	2.7	3.9	2.9	2.4	3.0
ติดเกม	0.1	0.6	0.4	0.4	0.3	0.0	0.0	0.1	0.1	0.0
ชอบใช้ความรุนแรง	1.0	0.7	0.8	0.5	0.8	0.4	0.6	0.4	0.4	0.5
ไม่มีพฤติกรรมเหล่านี้	79.7	80.7	84.1	84.0	81.8	80.2	78.9	82.2	83.2	80.9
แฟน :										
ไม่มีแฟน	87.1	81.9	73.4	66.9	78.3	83.1	76.0	71.7	57.0	73.6
มีพฤติกรรม/ปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ดื่มสุรา	5.8	11.2	8.1	6.5	7.8	9.0	18.8	24.2	22.8	19.9
สูบบุหรี่	1.9	3.2	1.9	1.2	2.0	9.0	16.4	16.2	25.5	17.3
ใช้สารเสพติด	0.6	1.2	1.0	0.2	0.7	1.5	3.1	1.4	1.5	1.9
เล่นการพนัน	1.2	1.7	1.3	1.1	1.3	1.5	1.8	1.9	2.1	1.8
ติดเกม	18.2	12.3	8.0	11.6	12.0	33.0	26.5	23.6	22.7	25.7
ชอบใช้ความรุนแรง	4.1	7.7	7.8	5.1	6.2	4.4	5.5	3.4	2.5	3.9
ไม่มีพฤติกรรมเหล่านี้	74.7	75.4	81.5	79.8	78.4	57.1	56.4	56.5	54.7	56.1
เพื่อน :										
ไม่มีเพื่อน	11.1	10.8	10.0	12.8	11.1	12.1	11.9	10.4	13.8	11.8
มีพฤติกรรม/ปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ดื่มสุรา	6.6	25.2	45.0	51.1	29.5	7.6	24.5	32.3	33.8	23.9
สูบบุหรี่	11.3	22.7	38.6	45.4	27.6	5.2	14.5	14.0	17.6	12.3
ใช้สารเสพติด	3.0	10.7	17.0	19.5	11.6	2.1	4.0	4.0	4.4	3.5
เล่นการพนัน	3.4	13.0	25.2	22.0	14.8	1.6	5.8	7.6	8.3	5.6
ติดเกม	47.6	53.3	55.4	48.8	51.1	34.0	37.0	34.0	32.5	34.6
ชอบใช้ความรุนแรง	14.1	19.4	23.7	20.5	19.0	9.9	11.6	7.7	7.3	9.3
ไม่มีพฤติกรรมเหล่านี้	45.8	39.2	34.8	34.4	39.2	60.8	54.1	53.1	50.3	55.0

B2 การรับรู้ปัญหาของบุคลากรในโรงเรียน ใน 1 ปีที่ผ่านมา

พฤติกรรมและปัญหาการตีมีสุรา สูบบุหรี่และพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ของครู อาจารย์ นักการภารโรง เจ้าหน้าที่ พ่อค้าแม่ค้าในโรงเรียน ซึ่งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงระบุว่าบุคลากรในโรงเรียนมีพฤติกรรมการตีมีสุรา ตีมีสุราอย่างหนัก/ตีมีจนเป็นปัญหา สูบบุหรี่ ทำร้ายร่างกาย/ ถูกทำร้ายหรือทำร้ายคนอื่น ซึมเศร้า หมดหวัง เครียด ทะเลาะวิวาท เล่นการพนัน มีปัญหาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และนักเรียนมากกว่าครึ่งหนึ่งที่ไม่ทราบว่าเป็นบุคลากรในโรงเรียนมีปัญหาหรือมีพฤติกรรมเสี่ยงดังกล่าว (ดังตารางที่ 3.3)

ตารางที่ 3.3 การรับรู้ปัญหาด้านต่างๆ ของบุคลากรในโรงเรียน ใน 1 ปีที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
ตีมีสุรา										
ไม่ทราบ	62.5	58.7	55.5	56.7	58.7	66.3	63.3	60.7	62.9	63.2
ไม่มีปัญหาเลย	23.4	21.8	17.9	20.3	21.1	22.6	19.4	19.2	23.4	20.8
มีเล็กน้อย	11.2	15.2	21.2	18.8	16.1	9.2	14.3	16.3	11.5	13.1
มีปานกลาง	2.4	3.9	4.1	3.6	3.4	1.6	2.1	3.4	1.7	2.3
มีปัญหาหนัก	0.4	0.4	1.3	0.6	0.7	0.3	0.8	0.5	0.5	0.5
ตีมีสุราอย่างหนัก/ ตีมีจนเป็นปัญหา										
ไม่ทราบ	64.7	63.3	62.5	59.9	62.8	67.3	68.0	67.0	65.0	67.0
ไม่มีปัญหาเลย	30.4	32.1	29.1	32.0	30.9	29.6	27.7	27.6	31.3	28.8
มีเล็กน้อย	3.6	3.5	6.2	5.1	4.5	2.6	3.2	4.3	2.5	3.3
มีปานกลาง	1.0	0.9	1.0	1.8	1.1	0.2	0.7	0.7	0.8	0.6
มีปัญหาหนัก	0.3	0.3	1.2	1.2	0.7	0.3	0.4	0.5	0.3	0.4
สูบบุหรี่										
ไม่ทราบ	54.9	49.3	46.1	49.8	50.4	55.4	52.5	50.7	54.5	53.0
ไม่มีปัญหาเลย	22.1	21.1	17.2	19.2	20.1	21.0	17.9	17.1	20.7	18.9
มีเล็กน้อย	17.3	23.6	27.6	22.8	22.4	18.9	23.5	23.8	20.5	21.9
มีปานกลาง	4.3	4.7	6.5	6.4	5.4	3.8	4.4	6.7	3.1	4.8
มีปัญหาหนัก	1.4	1.2	2.5	1.9	1.7	0.8	1.6	1.7	1.2	1.4
ใช้ยาเสพติด (ยกเว้นบุหรี่/ เหล้า)										
ไม่ทราบ	65.4	65.7	65.8	66.6	65.8	68.7	69.7	68.2	67.3	68.6
ไม่มีปัญหาเลย	31.2	30.5	30.1	27.9	30.1	28.6	27.0	28.3	29.7	28.2
มีเล็กน้อย	2.5	2.6	3.0	3.1	2.7	1.8	2.3	2.1	1.5	2.0
มีปานกลาง	0.6	0.8	0.5	1.2	0.8	0.4	0.7	0.9	0.9	0.7
มีปัญหาหนัก	0.3	0.4	0.6	1.2	0.6	0.5	0.4	0.4	0.6	0.4
ทำร้ายร่างกาย/ ถูกทำร้าย/ ทำร้ายคนอื่น										
ไม่ทราบ	59.0	60.4	58.4	60.6	59.6	63.8	65.1	64.4	63.1	64.2
ไม่มีปัญหาเลย	31.3	30.9	32.1	32.5	31.6	30.6	28.7	29.5	33.2	30.1
มีเล็กน้อย	7.3	6.5	7.6	4.7	6.6	4.3	5.0	5.1	2.7	4.5
มีปานกลาง	1.8	1.2	1.2	1.1	1.4	1.0	0.8	0.7	0.1	0.7
มีปัญหาหนัก	0.6	0.9	0.7	1.0	0.8	0.4	0.4	0.4	0.8	0.4

ตารางที่ 3.3 การรับรู้ปัญหาด้านต่างๆ ของบุคลากรในโรงเรียนใน 1 ปีที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)
(ต่อ)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
ชิมเค้รำ หมดห้วง เครียด										
ไม่ทราบ	60.7	60.3	58.4	60.8	60.1	63.4	63.8	63.5	62.5	63.4
ไม่มีปัญหาเลย	27.7	26.8	26.4	28.7	27.4	26.3	25.0	24.8	28.3	25.8
มีเล็กน้อย	9.1	10.2	12.3	8.4	10.0	8.3	9.2	9.8	8.1	9.0
มีปานกลาง	1.8	1.9	2.3	1.2	1.8	1.4	1.5	1.4	0.8	1.3
มีปัญหามาก	0.6	0.8	0.6	1.1	0.8	0.6	0.5	0.5	0.3	0.5
ฆ่าตัวตาย										
ไม่ทราบ	63.4	62.4	60.9	62.5	62.4	65.7	66.1	65.0	64.2	65.3
ไม่มีปัญหาเลย	34.7	36.3	37.8	34.8	35.8	32.9	32.3	34.2	34.9	33.5
มีเล็กน้อย	1.1	0.7	1.1	1.7	1.1	1.0	0.9	0.6	0.7	0.8
มีปานกลาง	0.4	0.3	0.1	0.2	0.3	0.1	0.4	0.1	0.0	0.2
มีปัญหามาก	0.3	0.2	0.2	0.8	0.4	0.3	0.2	0.1	0.2	0.2
ข่มขืน กระทำชำเรา/ ถูกข่มขืน										
ไม่ทราบ	64.4	62.0	60.1	62.2	62.4	65.2	65.8	63.3	62.7	64.4
ไม่มีปัญหาเลย	34.0	36.2	38.2	34.8	35.7	33.6	33.5	35.8	36.2	34.6
มีเล็กน้อย	1.0	1.0	1.3	1.7	1.2	0.7	0.5	0.7	0.6	0.6
มีปานกลาง	0.3	0.3	0.1	0.3	0.3	0.2	0.1	0.1	0.2	0.1
มีปัญหามาก	0.3	0.5	0.3	0.9	0.5	0.2	0.1	0.2	0.3	0.2
ทะเลาะวิวาท										
ไม่ทราบ	56.3	54.8	54.0	57.1	55.6	60.6	60.0	58.3	57.4	59.2
ไม่มีปัญหาเลย	28.6	29.5	27.9	30.9	29.2	27.5	26.4	25.2	31.1	27.0
มีเล็กน้อย	12.1	11.5	14.1	9.2	11.8	9.0	11.0	12.8	9.5	10.8
มีปานกลาง	2.0	3.1	2.9	1.7	2.4	2.1	2.0	3.0	1.5	2.3
มีปัญหามาก	0.9	1.1	1.1	1.1	1.1	0.8	0.8	0.6	0.6	0.7
เล่นการพนัน เช่น หวยใต้ดิน เล่นไพ่ ฯลฯ										
ไม่ทราบ	63.5	61.4	58.0	61.5	61.3	66.5	66.1	63.9	60.2	64.6
ไม่มีปัญหาเลย	26.9	28.5	25.2	25.4	26.6	27.0	23.7	22.8	29.0	25.1
มีเล็กน้อย	7.5	7.8	12.6	9.2	9.1	5.0	7.8	10.0	8.7	7.9
มีปานกลาง	1.3	1.4	2.9	2.4	1.9	1.3	2.0	2.8	1.4	2.0
มีปัญหามาก	0.7	0.8	1.3	1.4	1.0	0.1	0.4	0.4	0.7	0.4

B3 พฤติกรรมเสี่ยง/ ปัญหาของคนในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่

เมื่อถามถึงปัญหาของคนในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ พบว่า นักเรียนมากกว่าครึ่งหนึ่งที่ระบุว่า คนในชุมชนดื่มสุราจนเมา มีปัญหาการทะเลาะวิวาทของคนในชุมชนประมาณร้อยละ 40 นักเรียนชายเห็นว่ามีการใช้สารเสพติดในชุมชนประมาณร้อยละ 23 ส่วนนักเรียนหญิงเห็นว่ามีการใช้สารเสพติดประมาณร้อยละ 30 นอกจากนี้นักเรียนยังระบุว่าในชุมชนมีปัญหาการทำร้ายร่างกายภายในชุมชนทั้งการถูกทำร้ายและไปทำร้ายคนอื่น การล้วงละเมิดทางเพศ คนในชุมชนซึ่มเศร้า หมดหวัง เครียด และมีการฆ่าตัวตายของคนในชุมชน โดยส่วนใหญ่ระบุว่าปัญหาเล็กน้อย

ตารางที่ 3.4 การรับรู้ปัญหาด้านต่างๆ ของคนในชุมชน ใน 1 ปีที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
การทำร้ายร่างกายภายในชุมชน ได้แก่ การถูกทำร้าย หรือ ทำร้ายคนอื่น										
ไม่ทราบ	49.5	48.4	46.4	48.0	48.2	47.5	48.3	44.2	44.1	46.2
ไม่มีปัญหาเลย	31.6	31.6	34.0	34.4	32.8	31.0	30.8	33.5	32.3	31.9
มีเล็กน้อย	15.6	16.5	16.6	14.9	15.9	18.3	17.3	18.4	20.3	18.4
มีปานกลาง	2.6	2.9	2.1	1.8	2.4	2.3	2.9	3.6	2.7	2.9
มีปัญหาหนัก	0.7	0.6	0.8	0.9	0.7	0.8	0.6	0.4	0.6	0.6
คนในชุมชนดื่มสุราจนเมา										
ไม่ทราบ	30.1	29.8	28.5	29.9	29.6	26.8	26.4	22.1	25.9	25.1
ไม่มีปัญหาเลย	13.8	15.0	15.3	15.7	14.9	13.3	14.2	13.2	12.7	13.4
มีเล็กน้อย	33.6	32.4	31.1	33.6	32.7	37.9	34.6	35.3	34.9	35.8
มีปานกลาง	16.2	17.2	18.9	15.6	16.9	15.9	18.1	21.2	18.6	18.6
มีปัญหาหนัก	6.3	5.6	6.2	5.2	5.8	6.1	6.7	8.2	7.9	7.2
การใช้สารเสพติดในชุมชน (ยกเว้นบุหรี่และสุรา)										
ไม่ทราบ	52.7	50.0	46.5	50.8	50.1	51.5	48.4	41.5	45.8	46.7
ไม่มีปัญหาเลย	28.1	27.3	26.2	23.4	26.5	24.7	22.4	24.0	20.5	23.2
มีเล็กน้อย	12.9	15.4	17.1	17.2	15.4	16.8	18.8	20.3	20.6	19.0
มีปานกลาง	3.7	5.3	6.2	5.2	5.0	5.0	6.8	9.4	7.3	7.2
มีปัญหาหนัก	2.6	2.3	4.0	3.3	3.0	2.0	3.6	4.7	5.9	3.9
การล้วงละเมิดทางเพศ/ กระทำชำเราในชุมชน										
ไม่ทราบ	57.7	55.2	53.0	55.0	55.4	56.5	55.8	51.3	53.9	54.3
ไม่มีปัญหาเลย	38.8	40.3	42.6	40.1	40.3	40.1	40.9	44.9	42.0	42.1
มีเล็กน้อย	2.5	3.7	3.5	3.1	3.2	2.7	2.9	3.1	3.0	2.9
มีปานกลาง	0.7	0.6	0.5	0.8	0.6	0.6	0.2	0.5	0.8	0.5
มีปัญหาหนัก	0.3	0.2	0.3	1.0	0.4	0.2	0.2	0.3	0.2	0.2
มีคนในชุมชนซึ่มเศร้า หมดหวัง เครียด										
ไม่ทราบ	54.5	53.4	51.4	53.1	53.2	54.5	54.3	52.3	51.6	53.3
ไม่มีปัญหาเลย	29.2	28.6	27.8	29.0	28.7	26.7	25.6	25.6	27.6	26.2
มีเล็กน้อย	13.4	15.4	16.9	14.9	15.0	15.3	16.4	19.1	17.1	17.1
มีปานกลาง	2.1	2.1	3.3	2.0	2.3	2.6	2.9	2.4	2.7	2.7
มีปัญหาหนัก	0.8	0.5	0.6	1.0	0.7	0.9	0.8	0.6	1.1	0.8

ตารางที่ 3.4 การรับรู้ปัญหาด้านต่างๆ ของคนในชุมชน (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก) (ต่อ)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
มีการฆ่าตัวตายของคนในชุมชน										
ไม่ทราบ	54.3	53.9	51.9	50.5	52.9	53.9	51.1	48.3	49.8	50.8
ไม่มีปัญหาเลย	37.2	39.3	39.8	40.9	39.1	35.9	38.9	41.5	39.1	38.9
มีเล็กน้อย	7.3	5.7	7.4	6.9	6.8	8.6	9.0	9.0	9.8	9.0
มีปานกลาง	0.7	0.8	0.4	0.8	0.7	1.1	0.8	1.0	0.8	1.0
มีปัญหามาก	0.5	0.3	0.5	0.9	0.5	0.4	0.2	0.3	0.5	0.3
การทะเลาะวิวาทของคนในชุมชน										
ไม่ทราบ	40.7	41.1	39.7	41.5	40.8	38.0	36.3	33.9	34.2	35.7
ไม่มีปัญหาเลย	24.4	24.4	25.2	26.0	24.9	21.0	20.9	21.7	23.4	21.6
มีเล็กน้อย	27.6	27.8	28.7	26.3	27.6	31.8	33.4	33.8	30.9	32.7
มีปานกลาง	5.4	5.1	5.1	4.6	5.1	7.3	7.2	7.7	8.3	7.6
มีปัญหามาก	1.9	1.6	1.4	1.6	1.6	1.9	2.2	2.9	3.2	2.5
ปัญหาอุบัติเหตุในชุมชน										
ไม่ทราบ	35.6	35.7	31.0	34.9	34.5	33.7	31.6	25.8	30.0	30.1
ไม่มีปัญหาเลย	18.2	20.9	21.5	24.0	20.9	18.0	19.9	22.4	21.6	20.4
มีเล็กน้อย	34.8	34.6	38.4	31.8	34.9	35.9	36.8	37.5	34.7	36.5
มีปานกลาง	8.8	7.3	7.3	7.5	7.8	9.4	9.1	11.1	9.8	9.9
มีปัญหามาก	2.6	1.4	1.8	1.7	1.9	3.0	2.5	3.2	3.9	3.1

B4 การประเมินพฤติกรรมเสี่ยงของเพื่อนและนักเรียนในโรงเรียนใน 1 ปีที่ผ่านมา

เมื่อให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมเสี่ยงของเพื่อนที่รู้จักและนักเรียนในโรงเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ว่ามีมากน้อยเพียงใด พบว่า ปัญหาสำคัญในกลุ่มนักเรียนชายและเพื่อนที่มีปัญหาสูงที่สุดคือปัญหาติดเกม รองลงมาคือ ดื่มสุรา สูบบุหรี่ ชกต่อย ตบตีทะเลาะวิวาทเล่นการพนัน และซิมเซร่า หมดหวัง เครียด ส่วนนักเรียนหญิงเห็นว่านักเรียนในโรงเรียนและเพื่อนส่วนใหญ่มีปัญหากการติดเกมรองลงมาคือ ดื่มสุรา สูบบุหรี่ ชกต่อย ตบตีทะเลาะวิวาท ซิมเซร่า หมดหวัง เครียด และเล่นการพนัน

ตารางที่ 3.5 การประเมินพฤติกรรมเสี่ยงของเพื่อนและนักเรียนในโรงเรียน ใน 1 ปีที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
นักเรียนในโรงเรียนที่ดื่มสุรา										
0-20%	84.5	66.4	45.8	43.6	60.4	74.7	55.1	48.3	51.4	56.6
21-40%	8.7	15.0	20.4	14.3	14.6	11.6	15.2	16.9	14.0	14.8
41-60%	4.9	11.3	19.1	21.9	14.2	10.9	19.8	21.0	19.6	18.2
≥ 61% ขึ้นไป	1.9	7.4	14.6	20.2	10.9	2.8	9.9	13.8	15.0	10.5
นักเรียนในโรงเรียนที่ดื่มสุราอย่างหนักหรือดื่มจนเป็นปัญหา										
0-20%	95.3	86.3	80.1	71.4	83.6	93.2	87.0	85.5	83.1	87.5
21-40%	1.9	6.9	8.5	10.7	6.9	2.6	6.2	7.3	7.8	5.9
41-60%	2.1	4.5	6.3	12.2	6.2	3.5	4.6	4.1	4.6	4.2
≥ 61% ขึ้นไป	0.7	2.3	5.0	5.7	3.4	0.7	2.1	3.2	4.5	2.5
นักเรียนในโรงเรียนที่สูบบุหรี่										
0-20%	74.1	60.9	53.1	45.1	59.1	72.9	62.8	61.9	61.1	64.8
21-40%	11.8	16.7	22.3	17.8	16.9	13.5	16.7	17.1	14.0	15.6
41-60%	8.7	11.3	12.4	15.9	11.9	9.0	13.3	13.2	14.0	12.3
≥ 61% ขึ้นไป	5.3	11.1	12.2	21.2	12.1	4.6	7.2	7.8	10.9	7.3
นักเรียนในโรงเรียนที่ใช้สารเสพติดอื่นๆ (ไม่รวมบุหรี่/สุรา)										
0-20%	90.8	84.5	83.6	75.8	84.1	90.8	85.0	85.7	83.5	86.4
21-40%	4.7	7.6	8.7	11.1	7.8	5.3	8.8	7.4	6.4	7.1
41-60%	3.0	4.3	4.8	7.9	4.9	2.7	4.0	4.5	6.2	4.2
≥ 61% ขึ้นไป	1.5	3.6	2.9	5.2	3.2	1.2	2.2	2.4	3.9	2.3
นักเรียนในโรงเรียนที่เล่นการพนัน										
0-20%	89.3	79.6	72.2	69.2	78.1	90.7	83.7	79.9	83.1	84.0
21-40%	5.7	9.2	13.4	13.9	10.3	5.0	8.0	9.7	8.1	7.9
41-60%	3.1	6.1	8.1	11.0	6.8	3.0	5.4	7.0	4.4	5.2
≥ 61% ขึ้นไป	1.9	5.1	6.3	5.9	4.7	1.3	2.9	3.4	4.4	2.9
นักเรียนในโรงเรียนที่ติดเกม										
0-20%	22.6	24.0	21.4	27.2	23.6	28.9	28.7	30.5	38.0	30.6
21-40%	14.6	13.8	16.7	16.0	15.1	13.5	13.9	15.2	12.9	14.1
41-60%	23.2	20.9	21.8	21.4	21.9	24.3	22.4	21.9	20.0	22.4
≥ 61% ขึ้นไป	39.6	41.3	40.1	35.4	39.3	33.3	35.0	32.3	29.2	32.9

ตารางที่ 3.5 การประเมินพฤติกรรมเสี่ยงของเพื่อนและนักเรียนในโรงเรียน ใน 1 ปีที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก) (ต่อ)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
นักเรียนในโรงเรียนที่พกพาอาวุธมาโรงเรียน										
0-20%	90.8	88.8	91.1	87.2	89.6	91.1	90.8	94.5	94.9	92.6
21-40%	4.8	5.7	4.3	6.1	5.2	4.4	4.5	2.9	1.9	3.6
41-60%	2.9	3.2	3.1	3.9	3.2	2.9	3.6	2.0	2.0	2.6
≥ 61% ขึ้นไป	1.4	2.3	1.5	2.9	2.0	1.7	1.1	0.7	1.2	1.1
นักเรียนในโรงเรียนที่ยกพวกตีกัน/ชกต่อย/ตบตี/ทะเลาะวิวาท										
0-20%	79.4	78.3	79.4	85.0	80.3	77.2	73.5	80.9	87.0	78.8
21-40%	10.5	10.2	12.3	7.7	10.3	10.3	13.3	10.2	5.8	10.5
41-60%	6.7	6.8	4.9	4.3	5.8	7.8	8.1	5.5	3.8	6.6
≥ 61% ขึ้นไป	3.4	4.8	3.4	3.1	3.7	4.6	5.0	3.4	3.4	4.2
นักเรียนในโรงเรียนที่ข่มขืน/ ถูกข่มขืน										
0-20%	97.7	96.6	97.1	94.1	96.5	98.7	98.4	99.5	99.0	99.0
21-40%	0.6	1.1	1.3	2.6	1.4	0.3	0.5	0.2	0.3	0.3
41-60%	0.7	1.3	0.8	1.6	1.1	0.6	0.8	0.0	0.3	0.4
≥ 61% ขึ้นไป	1.1	1.0	0.8	1.7	1.1	0.3	0.3	0.2	0.4	0.3
นักเรียนในโรงเรียนที่ข่มขืน/ หมดหวัง เครียด										
0-20%	89.8	83.0	79.1	84.0	84.1	85.6	79.7	78.5	86.3	81.8
21-40%	5.3	10.6	12.1	8.4	9.0	7.6	10.1	10.3	7.9	9.2
41-60%	3.2	4.5	5.2	5.0	4.4	4.4	6.2	7.2	3.5	5.7
≥ 61% ขึ้นไป	1.8	2.0	3.6	2.6	2.5	2.4	4.0	4.0	2.3	3.3
นักเรียนในโรงเรียนที่ฆ่าตัวตาย										
0-20%	98.9	97.9	97.8	96.6	97.9	99.2	99.0	99.3	98.4	99.1
21-40%	0.7	0.9	0.2	1.1	0.7	0.2	0.6	0.2	0.2	0.3
41-60%	0.1	0.6	0.8	1.3	0.7	0.2	0.1	0.2	0.4	0.2
≥ 61% ขึ้นไป	0.3	0.5	1.2	1.0	0.7	0.4	0.3	0.2	1.0	0.4
เพื่อนที่ดื่มสุรา										
0-20%	93.5	79.4	60.1	53.2	72.6	90.9	79.0	72.7	68.8	78.3
21-40%	2.1	6.3	10.4	12.6	7.6	4.4	7.7	8.8	10.3	7.7
41-60%	2.2	6.6	10.6	15.0	8.3	3.2	6.6	8.1	10.5	6.9
≥ 61% ขึ้นไป	2.2	7.7	18.9	19.2	11.5	1.5	6.7	10.3	10.3	7.2
เพื่อนที่ดื่มสุราอย่างหนักหรือดื่มจนเป็นปัญหา										
0-20%	96.8	91.7	83.8	79.1	88.5	97.3	94.0	92.0	92.6	94.0
21-40%	1.4	2.4	5.6	6.3	3.7	0.9	1.5	2.3	2.2	1.7
41-60%	0.9	2.4	5.2	7.1	3.7	1.1	1.9	2.7	2.2	2.0
≥ 61% ขึ้นไป	1.0	3.5	5.4	7.4	4.1	0.7	2.6	3.0	3.0	2.3
เพื่อนที่สูบบุหรี่										
0-20%	91.5	81.8	73.1	60.6	77.8	95.9	93.1	92.8	90.5	93.3
21-40%	3.2	6.1	8.6	12.3	7.2	1.7	3.1	3.1	3.6	2.8
41-60%	2.4	5.4	7.7	13.0	6.8	2.0	2.1	2.4	2.9	2.3
≥ 61% ขึ้นไป	2.9	6.8	10.6	14.2	8.2	0.5	1.7	1.6	3.1	1.6

ตารางที่ 3.5 การประเมินพฤติกรรมเสี่ยงของเพื่อนและนักเรียนในโรงเรียน ใน 1 ปีที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก) (ต่อ)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
เพื่อนที่ใช้สารเสพติด (ไม่รวมบุหรี่/ สุรา)										
0-20%	97.7	92.7	91.1	84.9	92.2	98.4	97.3	97.9	97.7	97.8
21-40%	0.7	2.4	5.0	5.9	3.2	0.8	0.9	0.9	0.7	0.9
41-60%	0.6	1.8	2.1	4.8	2.2	0.4	0.8	0.6	0.6	0.6
≥ 61% ขึ้นไป	1.0	3.0	1.8	4.4	2.4	0.3	1.0	0.6	1.1	0.7
เพื่อนที่เล่นการพนัน										
0-20%	95.3	88.2	79.7	80.7	86.6	98.4	94.4	93.3	92.7	94.8
21-40%	2.5	4.8	8.8	8.1	5.8	1.1	2.3	3.8	2.7	2.5
41-60%	1.4	3.5	6.4	6.0	4.1	0.4	2.0	1.8	2.2	1.5
≥ 61% ขึ้นไป	0.8	3.5	5.1	5.3	3.5	0.1	1.3	1.2	2.4	1.1
เพื่อนที่ติดเกม										
0-20%	31.9	31.6	33.9	35.1	32.9	54.2	56.8	59.8	60.3	57.6
21-40%	13.8	13.4	14.1	14.7	14.0	12.3	11.0	12.6	13.1	12.1
41-60%	20.7	17.5	16.6	20.9	19.0	15.7	13.6	13.4	12.0	13.8
≥ 61% ขึ้นไป	33.7	37.5	35.4	29.2	34.1	17.8	18.6	14.2	14.5	16.4
เพื่อนที่พกพาอาวุธมาโรงเรียน										
0-20%	94.9	94.0	95.5	91.6	94.1	98.0	98.4	98.8	98.9	98.5
21-40%	2.5	2.2	2.4	3.2	2.5	1.0	0.7	0.8	0.7	0.8
41-60%	1.3	1.4	1.3	2.1	1.5	0.4	0.5	0.3	0.1	0.3
≥ 61% ขึ้นไป	1.3	2.4	0.8	3.1	1.8	0.7	0.4	0.1	0.2	0.3
เพื่อนที่ยกพวกตีกัน ชกต่อย/ ตบตี/ ทะเลาะวิวาท										
0-20%	91.1	87.7	90.3	90.6	90.0	94.4	94.4	96.1	96.7	95.3
21-40%	4.0	6.4	4.5	3.4	4.6	2.0	2.8	1.7	1.2	2.0
41-60%	3.2	2.8	2.6	2.7	2.9	2.4	1.2	1.3	0.8	1.5
≥ 61% ขึ้นไป	1.7	3.1	2.6	3.3	2.6	1.2	1.6	1.0	1.3	1.2
เพื่อนที่ข่มขืน/ ถูกข่มขืน										
0-20%	99.0	98.1	98.7	96.1	98.1	99.5	99.5	99.7	99.7	99.6
21-40%	0.2	0.7	0.4	0.9	0.5	0.1	0.2	0.1	0.1	0.1
41-60%	0.2	0.4	0.3	1.0	0.4	0.2	0.1	0.1	0.0	0.1
≥ 61% ขึ้นไป	0.6	0.8	0.6	2.0	1.0	0.2	0.2	0.0	0.1	0.1
เพื่อนที่ขโมยกระเป๋า หมดห้วง เครียด										
0-20%	94.1	92.4	89.0	90.2	91.6	93.5	90.3	89.9	93.6	91.5
21-40%	2.9	4.5	5.6	4.7	4.3	3.6	4.6	5.7	2.9	4.4
41-60%	2.1	1.7	2.9	2.6	2.3	1.7	2.9	2.9	2.1	2.5
≥ 61% ขึ้นไป	1.0	1.5	2.5	2.5	1.8	1.2	2.2	1.5	1.4	1.6
เพื่อนที่ฆ่าตัวตาย										
0-20%	99.2	98.6	99.1	96.8	98.5	99.4	99.6	99.5	99.2	99.5
21-40%	0.1	0.1	0.4	0.4	0.2	0.0	0.0	0.2	0.1	0.1
41-60%	0.1	0.5	0.2	1.1	0.4	0.1	0.2	0.1	0.0	0.1
≥ 61% ขึ้นไป	0.5	0.8	0.3	1.7	0.8	0.5	0.2	0.2	0.6	0.3

หมวด C การตกเดือนในเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ จากครอบครัวและโรงเรียนและความคิดเห็นต่อนโยบาย ระเบียบ กติกาของโรงเรียน

C1 การตกเดือนในเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ จากครอบครัวและโรงเรียน

ใน 1 ปีที่ผ่านมาแม้นักเรียนหญิงจะถูกตกเดือนน้อยกว่านักเรียนชาย แต่เรื่องการดื่มสุรากลัพบพบว่านักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีส่วนการถูกตกเดือนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 47.3 และ 46.3 ตามลำดับ) นักเรียนหญิงเคยถูกตกเดือนในเรื่องการติดเกมมากที่สุด รองลงมาคือเรื่องการชกต่อย ตบตีทะเลาะวิวาท การดื่มสุราและการพนัน ในขณะที่นักเรียนชายเคยถูกตกเดือนในเรื่องการติดเกมมากที่สุดเช่นกัน รองลงมาคือ เรื่องการชกต่อย ตบตีทะเลาะวิวาท สูบบุหรี่ ดื่มสุรา และการพนัน

นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับการตกเดือนในเรื่องต่างๆ จากที่บ้านมากที่สุด ส่วนเรื่องการชกต่อย ตบตี ทะเลาะวิวาท นักเรียนถูกตกเดือนจากทั้งจากที่บ้านและโรงเรียน ทั้งนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย นักเรียนชายที่เคยทะเลาะวิวาทกับคนในบ้านมีส่วนต่ำกว่านักเรียนหญิง ทั้งนักเรียนชายและหญิงที่เคยถูกลงโทษจากคนในครอบครัวมีส่วนที่ใกล้เคียงกัน นักเรียนชายที่เคยถูกภาคทัณฑ์จากโรงเรียนและถูกปรับหรือลงโทษเนื่องจากดื่มสุราสูบบุหรี่ ใช้สารเสพติด มีสัดส่วนมากกว่านักเรียนหญิง (ดังตารางที่ 3.6)

ตารางที่ 3.6 การถูกตกเดือนในเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ จากครอบครัวและโรงเรียนใน 1 ปีที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
ถูกตรวจค้นว่ามีสุรา บุหรี่หรือยาเสพติดขณะกำลังอยู่ในบริเวณโรงเรียน										
ไม่เคยเลย	95.9	91.5	91.9	87.0	92.0	98.2	96.0	97.7	96.8	97.2
เคย 1-2 ครั้ง	3.5	6.7	6.6	11.4	6.7	1.5	3.5	2.0	2.7	2.4
เคย >2 ครั้งขึ้นไป	0.5	1.9	1.5	1.6	1.3	0.2	0.4	0.3	0.5	0.4
ถูกขอร้องให้เบียดเบียนหรืออย่าทำอะไรที่เป็นการรบกวนคนอื่นในขณะที่กำลังดื่มสุรากับเพื่อน										
ไม่เคยเลย	94.5	89.6	80.4	77.3	86.3	94.5	88.9	84.5	82.9	88.1
เคย 1-2 ครั้ง	4.1	8.2	12.8	16.1	9.7	4.2	8.9	12.2	12.7	9.3
เคย >2 ครั้งขึ้นไป	1.4	2.2	6.8	6.6	3.9	1.3	2.2	3.3	4.4	2.7
ขณะที่กำลังอยู่ในงานรื่นเริงในโรงเรียน งานนี้ถูกสั่งปิดเนื่องจากพบว่ามีนักเรียนดื่มสุรา										
ไม่เคยเลย	97.6	96.7	95.4	94.5	96.2	98.2	95.9	92.1	95.9	95.3
เคย 1-2 ครั้ง	1.8	2.8	3.9	4.7	3.2	1.8	3.9	7.4	3.8	4.4
เคย >2 ครั้งขึ้นไป	0.6	0.5	0.7	0.8	0.6	0.1	0.3	0.6	0.3	0.3
ถูกตกเดือนเรื่องการดื่มสุรา										
ไม่เคยดื่มสุราเลย	85.1	80.1	65.9	59.1	73.9	84.8	74.3	70.4	63.3	74.2
ดื่มสุรา	14.9	19.9	34.1	40.9	26.1	15.2	25.7	29.6	36.7	25.8
ไม่เคยถูกตกเดือน										
ตกเดือนโดยที่บ้าน	27.1	38.8	41.9	39.6	38.1	42.6	47.6	35.5	38.7	40.3
ตกเดือนโดยทางโรงเรียน	1.3	2.6	2.7	2.1	2.2	2.1	3.7	2.1	1.9	2.5
ตกเดือนโดยที่บ้านและโรงเรียน	4.8	5.1	7.4	5.8	6.0	4.7	7.3	3.3	3.4	4.5

ตารางที่ 3.6 การถูกตักเตือนในเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ จากครอบครัวและโรงเรียนใน 1 ปีที่ผ่านมา (ร้อยละ คิด โดยการถ่วงน้ำหนัก) (ต่อ)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
ถูกตักเตือนเรื่องการสูบบุหรี่										
ไม่เคยสูบบุหรี่เลย	85.6	84.5	79.4	70.3	80.7	93.5	91.0	92.7	86.1	91.4
สูบบุหรี่	14.4	15.5	20.6	29.7	19.3	6.5	9.0	7.4	13.9	8.6
ไม่เคยถูกตักเตือนเลย	63.5	46.9	36.5	47.5	48.0	75.2	63.0	72.4	65.3	68.8
ตักเตือนโดยทางบ้าน	22.0	26.6	31.5	31.1	28.4	15.7	19.9	20.3	23.3	20.1
ตักเตือนโดยทางโรงเรียน	5.2	8.5	8.9	4.5	6.5	2.0	7.0	1.6	8.2	4.7
ตักเตือนโดยทางบ้านและโรงเรียน	9.3	18.0	23.1	16.9	17.1	7.1	10.2	5.7	3.1	6.4
ถูกตักเตือนเรื่องการใช้สารเสพติด (ไม่รวมบุหรี่/สุรา)										
ไม่เคยใช้สารเสพติดเลย	90.7	92.4	91.8	86.9	90.6	95.7	95.5	96.3	93.1	95.5
ใช้สารเสพติด	9.3	7.6	8.2	13.1	9.4	4.3	4.5	3.7	6.9	4.5
ไม่เคยถูกตักเตือนเลย	83.6	78.6	71.8	67.8	75.6	90.0	75.6	86.2	84.4	84.0
ตักเตือนโดยทางบ้าน	8.4	8.1	8.7	18.0	11.2	6.1	9.5	7.7	9.9	8.3
ตักเตือนโดยทางโรงเรียน	2.2	5.5	2.9	3.7	3.4	3.0	4.5	1.6	3.1	3.0
ตักเตือนโดยทางบ้านและโรงเรียน	5.9	7.8	16.7	10.6	9.8	0.9	10.4	4.5	2.7	4.6
ถูกตักเตือนเรื่องเล่นการพนัน										
ไม่เคยเล่นการพนันเลย	86.6	85.6	80.8	80.1	83.6	93.1	89.3	89.9	87.6	90.2
เล่นการพนัน	13.4	14.4	19.2	19.9	16.4	6.9	10.7	10.1	12.4	9.8
ไม่เคยถูกตักเตือนเลย	70.7	59.7	45.5	53.9	56.7	67.9	52.6	64.0	75.7	63.9
ตักเตือนโดยทางบ้าน	19.8	29.4	31.5	30.0	27.9	28.0	33.4	24.8	18.1	26.4
ตักเตือนโดยทางโรงเรียน	5.7	4.9	9.9	7.1	7.1	0.7	2.8	1.8	2.4	2.0
ตักเตือนโดยทางบ้านและโรงเรียน	3.8	6.0	13.1	8.9	8.3	3.4	11.1	9.4	3.8	7.7
ถูกตักเตือนเรื่องการเล่นหรือติดเกมคอมพิวเตอร์/มือถือ										
ไม่เคยเล่นเกมเลย	27.7	34.1	35.7	41.0	34.0	38.1	45.1	50.7	53.7	46.4
เล่นเกม	72.3	65.9	64.3	59.0	66.0	61.9	54.9	49.3	46.3	53.6
ไม่เคยถูกตักเตือนเลย	19.9	18.7	23.1	34.0	23.2	20.0	20.3	29.2	37.9	25.4
ตักเตือนโดยทางบ้าน	63.8	64.0	56.5	42.1	57.7	68.9	66.5	60.9	49.8	63.2
ตักเตือนโดยทางโรงเรียน	2.7	1.9	1.9	7.0	3.1	0.9	1.6	1.3	2.2	1.4
ตักเตือนโดยทางบ้านและโรงเรียน	13.6	15.4	18.6	16.9	16.0	10.1	11.6	8.5	10.0	10.0
ถูกตักเตือนเรื่องการพกพาอาวุธมาโรงเรียน										
ไม่เคยพกพาอาวุธเลย	89.0	91.3	91.1	87.4	89.7	94.4	95.2	96.2	93.8	95.1
พกพาอาวุธ	11.0	8.7	8.9	12.6	10.3	5.6	4.8	3.8	6.2	4.9
ไม่เคยถูกตักเตือนเลย	78.7	80.7	76.8	76.9	78.2	76.2	73.6	87.2	91.5	81.4
ตักเตือนโดยทางบ้าน	9.7	8.2	7.8	9.4	8.9	8.7	10.5	5.6	2.9	7.2
ตักเตือนโดยทางโรงเรียน	5.1	5.3	4.2	5.2	5.0	11.2	14.9	2.4	5.0	8.7
ตักเตือนโดยทางบ้านและโรงเรียน	6.5	5.8	11.3	8.5	7.9	3.9	1.0	4.8	0.5	2.7

ตารางที่ 3.6 การถูกตักเตือนในเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ จากครอบครัวและโรงเรียนใน 1 ปีที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก) (ต่อ)

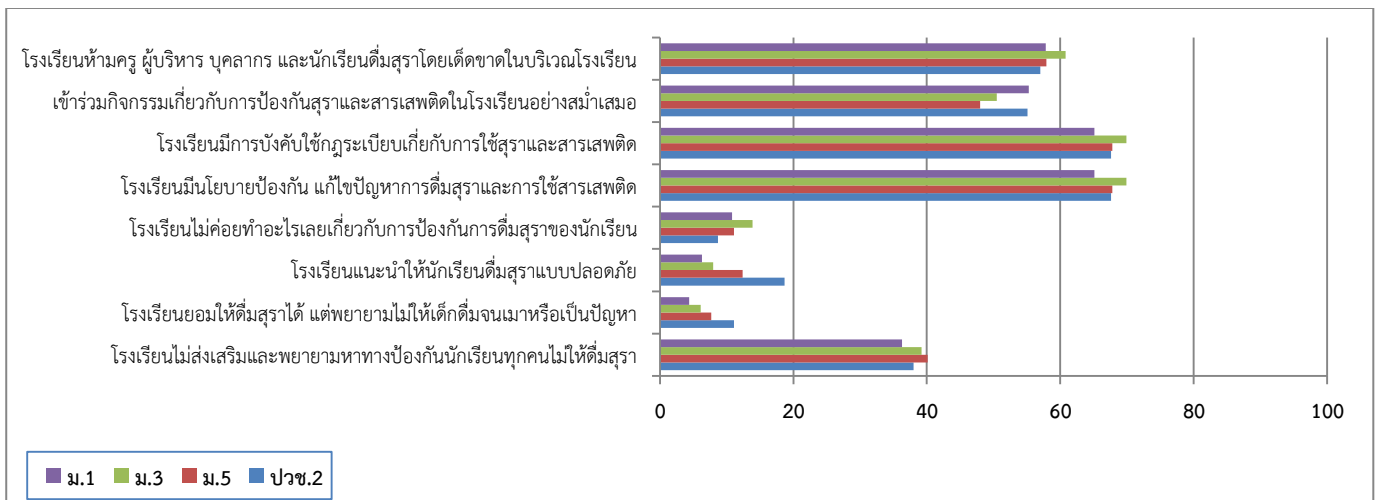
	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
ถูกตักเตือนเรื่องการชกต่อย/ ตบตี/ ทะเลาะวิวาท										
ไม่เคยชกต่อย/ตบตี	75.3	80.2	80.8	79.9	78.8	88.3	89.5	91.5	87.8	89.6
เคยชกต่อย/ตบตี	24.7	19.8	19.2	20.1	21.2	11.7	10.5	8.5	12.2	10.4
ไม่เคยถูกตักเตือนเลย	46.5	36.0	36.0	51.1	42.7	46.1	35.8	43.9	55.6	44.6
ตักเตือนโดยทางบ้าน	11.8	14.9	11.3	16.1	13.4	19.5	16.7	18.9	14.0	17.5
ตักเตือนโดยทางโรงเรียน	25.1	23.1	19.1	10.6	20.0	17.2	25.3	12.3	20.3	18.7
ตักเตือนโดยทางบ้านและโรงเรียน	16.6	26.0	33.7	22.3	23.9	17.2	22.2	24.8	10.1	19.2
ทะเลาะวิวาทกับคนในบ้าน										
ไม่เคย	73.1	70.7	70.2	79.6	73.2	66.0	60.2	65.5	64.5	64.0
เคย	26.9	29.3	29.8	20.4	26.8	34.0	39.8	34.5	35.5	36.0
ถูกลงโทษจากคนในครอบครัว										
ไม่เคย	44.3	47.1	52.8	60.4	50.4	45.4	49.9	56.6	61.5	52.5
เคย	55.7	52.9	47.2	39.6	49.6	54.6	50.1	43.4	38.5	47.5
ถูกภาคทัณฑ์จากโรงเรียน										
ไม่เคย	96.3	94.9	93.1	94.7	94.9	97.9	95.3	96.8	96.6	96.6
เคย	3.7	5.1	6.9	5.3	5.1	2.1	4.7	3.2	3.4	3.4
ถูกปรับหรือลงโทษเนื่องจากดื่มสุรา สูบบุหรี่ ใช้สารเสพติด										
ไม่เคยดื่มสุรา/สูบบุหรี่/ใช้สารเสพติดเลย	84.0	82.1	73.1	66.9	77.4	87.2	82.5	79.5	78.0	82.1
ดื่มสุรา/สูบบุหรี่/ใช้สารเสพติด	2.0	2.9	3.6	5.7	3.4	2.2	2.8	3.0	2.5	2.7
ไม่เคยถูกปรับ/ลงโทษ	12.6	11.7	20.9	22.7	16.4	9.3	12.7	16.0	17.6	13.6
เคยถูกปรับ/ลงโทษ 1-2 ครั้ง	1.2	2.8	2.2	3.9	2.4	1.2	1.6	1.3	1.5	1.4
เคยถูกปรับ/ลงโทษ >2 ครั้งขึ้นไป	0.2	0.5	0.2	0.8	0.4	0.0	0.4	0.1	0.3	0.2
ถูกส่งไปรับการบำบัดรักษาเรื่องการดื่มสุรา สูบบุหรี่ ใช้สารเสพติด										
ไม่เคยดื่มสุรา/สูบบุหรี่/ใช้สารเสพติดเลย	84.4	82.8	75.2	69.1	78.6	88.3	83.6	80.8	79.5	83.3
ดื่มสุรา/สูบบุหรี่/ใช้สารเสพติด	1.4	1.8	1.7	2.5	1.8	1.2	1.6	1.3	1.6	1.4
ไม่เคยถูกส่งไปรับการบำบัดรักษา	13.8	14.3	22.8	25.8	18.5	10.3	14.4	17.8	18.4	15.0
เคยถูกส่งไปรับการบำบัดรักษา 1-2 ครั้ง	0.4	0.9	0.3	2.4	1.0	0.2	0.4	0.2	0.4	0.3
เคยถูกส่งไปรับการบำบัดรักษา >2 ครั้งขึ้นไป	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.1

C2 ความคิดเห็นต่อนโยบาย ระเบียบ กติกาของโรงเรียน

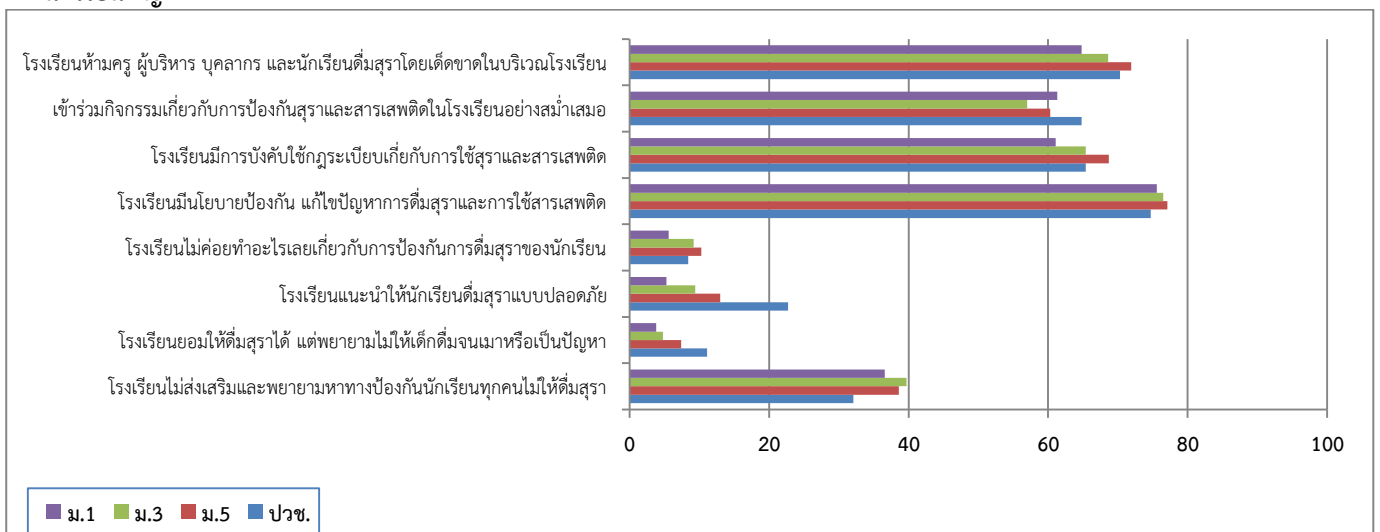
นักเรียนทั้งชายและหญิงส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีนโยบายป้องกัน แก้ไขปัญหาและมีการบังคับใช้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มสุราและการใช้สารเสพติดเห็นได้จากคำตอบในภาพที่ 3.1 ซึ่งนักเรียนทุกชั้นปี มากกว่าร้อยละ 60 คิดว่าโรงเรียนมีนโยบายป้องกันแก้ไขปัญหาการดื่มสุราและใช้สารเสพติดของนักเรียน มีการบังคับใช้กฎระเบียบเหล่านี้ อีกทั้งห้ามครู ผู้บริหารบุคลากรและนักเรียนดื่มสุราโดยเด็ดขาดในบริเวณโรงเรียน และนักเรียนมากกว่าครึ่งได้เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันสุราและสารเสพติดในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งยังมองว่าโรงเรียนไม่ส่งเสริมและพยายามหาทางป้องกันนักเรียนทุกคนไม่ให้ดื่มสุรา นักเรียนชายและหญิงระดับ ปวช.2 มีสัดส่วนมากกว่านักเรียนระดับชั้นอื่นๆ ที่ระบุว่าโรงเรียนยอมให้ดื่มสุราได้ แต่พยายามไม่ให้เด็กดื่มจนเมาหรือเป็นปัญหา และโรงเรียนแนะนำให้นักเรียนดื่มสุราแบบปลอดภัย อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่านักเรียนส่วนใหญ่จะรับรู้นโยบาย กฎระเบียบของโรงเรียนเกี่ยวกับเรื่องนี้ แต่มีนักเรียนจำนวนไม่น้อย (ประมาณร้อยละ 20) ที่ไม่แน่ใจหรือไม่ทราบว่าโรงเรียนห้ามครู ผู้บริหารบุคลากร และนักเรียนดื่มสุราโดยเด็ดขาดในบริเวณโรงเรียน (ตารางที่ 3.7)

แผนภาพที่ 3.1 ความคิดเห็นต่อนโยบาย ระเบียบ กติกาของโรงเรียน (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

นักเรียนชาย

นักเรียนหญิง

ตารางที่ 3.7 ความคิดเห็นต่อนโยบาย ระเบียบ กติกาของโรงเรียน (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
โรงเรียนไม่ส่งเสริมและพยายามหาทางป้องกันนักเรียนทุกคนไม่ให้ดื่มสุรา										
ไม่ใช่	48.9	44.0	45.0	43.8	45.6	51.0	48.8	50.9	54.8	50.9
ใช่	36.3	39.2	40.1	38.0	38.2	36.6	39.7	38.6	32.1	37.4
ไม่ทราบ/ ไม่แน่ใจ	14.8	16.8	15.0	18.2	16.1	12.4	11.5	10.5	13.2	11.7
โรงเรียนยอมให้ดื่มสุราได้ แต่พยายามไม่ให้เด็กดื่มจนเมาหรือเป็นปัญหา										
ไม่ใช่	84.0	80.0	76.3	70.9	78.3	84.9	82.6	81.6	75.6	81.8
ใช่	4.4	6.1	7.7	11.1	7.1	3.8	4.8	7.4	11.1	6.3
ไม่ทราบ/ ไม่แน่ใจ	11.6	14.0	16.0	18.0	14.6	11.3	12.6	11.1	13.2	11.9
โรงเรียนแนะนำให้ให้นักเรียนดื่มสุราแบบปลอดภัย										
ไม่ใช่	79.7	75.8	73.0	64.1	73.8	79.4	74.6	72.8	60.9	73.2
ใช่	6.3	8.0	12.4	18.7	10.8	5.3	9.4	13.0	22.7	11.5
ไม่ทราบ/ ไม่แน่ใจ	14.0	16.2	14.6	17.2	15.4	15.2	16.0	14.3	16.4	15.3
โรงเรียนไม่ค่อยทำอะไรเลยเกี่ยวกับการป้องกันการดื่มสุราของนักเรียน										
ไม่ใช่	76.0	70.9	69.7	69.6	71.9	79.2	76.7	77.8	76.7	77.7
ใช่	8.7	11.1	13.9	10.8	11.0	5.6	9.2	10.3	8.4	8.5
ไม่ทราบ/ ไม่แน่ใจ	15.3	18.0	16.4	19.7	17.2	15.2	14.0	11.9	15.0	13.8
โรงเรียนมีนโยบายป้องกัน แก้ไขปัญหาการดื่มสุราและการใช้สารเสพติด										
ไม่ใช่	17.2	17.4	16.1	17.8	17.2	10.4	11.5	13.8	13.5	12.2
ใช่	67.6	67.8	69.9	65.1	67.6	75.6	76.5	77.1	74.7	76.2
ไม่ทราบ/ ไม่แน่ใจ	15.2	14.7	13.9	17.1	15.2	14.0	11.9	9.1	11.8	11.6
โรงเรียนมีการบังคับใช้กฎระเบียบเกี่ยวกับการใช้สุราและสารเสพติด										
ไม่ใช่	17.2	17.4	16.1	17.8	21.3	16.4	15.2	16.9	16.2	16.2
ใช่	67.6	67.8	69.9	65.1	59.0	61.1	65.4	68.7	65.4	65.3
ไม่ทราบ/ ไม่แน่ใจ	15.2	14.7	13.9	17.1	19.7	22.4	19.4	14.4	18.4	18.5
เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันสุราและสารเสพติดในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ										
ไม่ใช่	25.9	30.4	29.5	22.8	27.2	19.4	21.9	24.1	20.2	21.7
ใช่	55.1	48.0	50.5	55.3	52.3	61.3	57.0	60.3	64.8	60.4
ไม่ทราบ/ ไม่แน่ใจ	19.0	21.7	20.0	21.9	20.5	19.2	21.1	15.6	15.0	17.9
โรงเรียนห้ามครู ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียนดื่มสุราโดยเด็ดขาดในบริเวณโรงเรียน										
ไม่ใช่	18.1	18.1	17.3	18.5	18.0	10.2	10.4	12.8	12.3	11.4
ใช่	57.0	57.9	60.8	57.8	58.3	64.8	68.6	71.9	70.3	68.9
ไม่ทราบ/ ไม่แน่ใจ	24.9	23.9	21.9	23.7	23.7	25.0	21.0	15.3	17.5	19.7

หมวด D ประสบการณ์การสูบบุหรี่

ตลอดชีวิตที่ผ่านมา นักเรียนชายที่เคยสูบบุหรี่รวมมากกว่า 5 ซองหรือ 100 มวน มีสัดส่วนมากกว่านักเรียนหญิง (ร้อยละ 9.1 และร้อยละ 2.1 ตามลำดับ) โดยอายุเริ่มสูบบุหรี่ใกล้เคียงกันทั้ง 2 เพศ ในจำนวนนักเรียนที่เคยสูบบุหรี่ พบว่านักเรียนชายที่สูบบุหรี่ใน 12 เดือนที่ผ่านมาคิดเป็นร้อยละ 19.2 เป็นที่น่ากังวลว่านักเรียนหญิงมีสัดส่วนของการสูบบุหรี่ใน 12 เดือนมากกว่านักเรียนชาย (ร้อยละ 26.3) แต่นักเรียนชายที่สูบบุหรี่ภายใน 1 สัปดาห์มีสัดส่วนมากกว่านักเรียนหญิง สำหรับการสูบบุหรี่ครั้งล่าสุด ได้มาโดยซื้อจากร้านขายของชำมากที่สุด รองลงมาคือได้จากการขอคนอื่น โดยระยะเวลาเฉลี่ยที่ใช้ในการซื้อหาเมื่อต้องการสูบประมาณ 12 นาที ในกลุ่มนักเรียนที่ยังสูบบุหรี่ใน 30 วัน นักเรียนชายหนึ่งในสี่ที่สูบบุหรี่ตั้งแต่ 20 วันขึ้นไป ในขณะที่หนึ่งในสามของนักเรียนหญิงสูบบุหรี่ประมาณ 1-2 วัน ทั้งนี้ จำนวนบุหรี่ที่สูบต่อวันเป็นการสูบ 2-5 มวน มากที่สุด รองลงมาคือ 1 มวน นักเรียนอาชีวศึกษาทั้งชายและหญิงเคยสูบบุหรี่ไฟฟ้ามากกว่านักเรียนสายสามัญ ในจำนวนนี้นักเรียนชายและหญิงสูบบุหรี่ไฟฟ้าใน 12 เดือนที่ผ่านมา มีสัดส่วนเท่าๆ กัน แต่สัดส่วนการสูบบุหรี่ไฟฟ้าใน 30 วันของนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง โดยเฉพาะนักเรียนชายสายอาชีวศึกษาที่ยังคงสูบบุหรี่ไฟฟ้าใน 1 สัปดาห์ก่อนการสำรวจ คิดเป็นร้อยละ 26.5 และนักเรียนส่วนใหญ่ที่สูบบุหรี่ไฟฟ้ามักสูบบุหรี่ 2-5 มวน (ตาราง 3.8)

ตารางที่ 3.8 ประสบการณ์ของการสูบบุหรี่ในนักเรียน (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
ตลอดชีวิตที่ผ่านมา										
ไม่เคยสูบบุหรี่	88.0	82.9	76.0	64.0	78.8	94.9	91.6	93.1	86.0	92.1
เคยสูบบุหรี่ แต่รวมไม่เกิน 5 ซองหรือ 100 มวน	6.9	11.1	13.4	19.3	12.1	3.7	6.5	5.1	9.7	5.8
เคยสูบบุหรี่ รวมมากกว่า 5 ซองหรือ 100 มวน	5.0	6.0	10.6	16.7	9.1	1.4	1.9	1.8	4.3	2.1
เริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุ (ปี)										
mean	11.3	12.5	14.2	14.4	13.5	11.8	13.2	14.6	15.0	14.0
สูบบุหรี่ครั้งล่าสุด *										
นานกว่า 12 เดือน	38.7	40.8	33.3	31.6	35.2	38.9	40.1	43.2	42.6	41.4
ภายใน 12 เดือน	19.4	20.4	20.7	17.3	19.2	17.6	31.2	26.1	26.8	26.3
ภายใน 30 วัน	12.2	11.7	8.9	7.7	9.6	21.4	12.9	11.1	10.1	13.1
ภายใน 1 สัปดาห์	30.0	27.0	37.1	43.3	36.0	22.1	15.8	19.6	20.5	19.2
การสูบบุหรี่ครั้งล่าสุดได้มาโดยวิธี **										
ซื้อจากร้านขายของชำ	43.4	39.4	40.8	48.3	43.9	29.9	40.5	40.3	52.5	41.7
ซื้อจากร้านสะดวกซื้อ	5.9	8.8	11.0	11.0	9.8	2.9	3.2	5.2	7.5	4.8
ซื้อจากผับ/บาร์	2.4	0.7	1.4	2.4	1.8	1.3	2.1	1.0	2.1	1.7
ฝากคนอื่นซื้อให้	10.1	3.0	3.1	3.9	4.5	11.9	6.2	4.1	6.3	6.7
ขอจากคนอื่น	25.5	31.7	34.8	27.9	30.1	47.6	38.8	41.3	24.4	37.2
ขโมยมา	3.1	3.7	2.6	2.1	2.7	0.0	0.0	0.0	2.5	0.7
ได้มาโดยวิธีอื่นๆ	9.6	12.6	6.3	4.5	7.3	6.3	9.1	8.1	4.8	7.2

ตารางที่ 3.8 ประสิทธิภาพของการสูบบุหรี่ในนักเรียน (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก) (ต่อ)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
หากต้องการสูบบุหรี่ ใช้เวลาในการซื้อหามานานเท่าใด (นาที)										
mean	10.7	13.4	13.2	12.9	12.8	9.9	10.6	14.2	10.6	11.4
ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา เคยตั้งใจเลิกสูบบุหรี่หรือไม่ ***										
ไม่เคยคิดเลิกเลย	14.6	16.6	8.7	10.8	11.9	12.3	13.8	7.3	15.2	12.1
เคยตั้งใจเลิก	85.4	83.4	91.3	89.2	88.1	87.7	86.2	92.7	84.8	87.9
ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา เคยหยุดสูบบุหรี่หรือไม่ ***										
ไม่เคยหยุดสูบ	18.8	15.5	7.4	16.1	13.9	12.1	10.8	7.9	11.6	10.4
เคยหยุดสูบ	81.2	84.5	92.6	83.9	86.1	87.9	89.2	92.1	88.4	89.6
เคยหยุดสูบได้นาน (วัน)										
Mean	50.4	67.1	60.5	65.7	62.2	88.1	56.1	73.5	81.3	72.9
ใน 30 วันก่อนการสำรวจสูบบุหรี่กี่วัน ****										
ไม่สูบเลย	30.1	24.3	31.6	18.1	24.8	30.7	34.8	37.5	25.6	32.4
1-2 วัน	29.8	26.1	13.8	18.2	20.4	41.0	34.5	32.8	37.8	36.0
3-5 วัน	11.8	14.1	11.4	16.7	14.0	15.4	10.6	15.3	14.5	13.8
6-9 วัน	5.0	8.7	8.5	6.5	7.2	2.6	9.2	6.5	2.6	5.6
10-19 วัน	8.6	8.0	7.8	11.4	9.4	7.1	5.3	4.7	7.0	5.9
20 วันขึ้นไป	14.8	18.8	27.0	29.0	24.3	3.3	5.6	3.2	12.5	6.4
ใน 30 วันก่อนการสำรวจ ในวันที่สูบบุหรี่ สูบวันละกี่มวน ****										
น้อยกว่า 1 มวน	26.2	21.1	12.4	12.7	16.3	33.3	22.8	17.9	24.5	23.9
1 มวน	17.2	17.8	15.1	10.2	13.9	28.5	34.1	21.6	24.6	27.1
2-5 มวน	31.9	37.2	44.1	45.3	41.5	24.5	30.0	47.8	34.9	34.9
6-10 มวน	11.7	13.2	15.9	14.9	14.3	7.6	8.1	5.5	10.3	8.0
11-20 มวน	3.3	4.2	6.9	9.0	6.7	3.9	2.2	4.0	2.0	2.9
มากกว่า 20 มวน	9.7	6.5	5.7	7.9	7.4	2.2	3.0	3.3	3.7	3.1
ตลอดชีวิตที่ผ่านมาเคยสูบบุหรี่ไฟฟ้า										
ไม่เคยสูบ	89.4	82.2	73.9	65.4	78.6	94.7	90.8	89.7	82.5	90.3
เคยสูบ	10.6	17.8	26.1	34.6	21.4	5.3	9.2	10.3	17.5	9.7
เริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุ (ปี)										
mean	11.9	13.4	15.3	15.4	14.4	12.0	13.5	15.5	15.6	14.5
สูบบุหรี่ไฟฟ้าครั้งล่าสุด *										
นานกว่า 12 เดือน	45.7	37.1	34.9	30.2	35.2	45.1	57.8	51.4	45.3	50.6
ภายใน 12 เดือน	23.7	30.6	30.0	29.7	29.2	32.0	22.0	25.5	32.7	27.4
ภายใน 30 วัน	13.5	13.9	12.5	13.5	13.3	11.2	4.6	7.6	11.5	8.3
ภายใน 1 สัปดาห์	17.1	18.4	22.5	26.5	22.4	11.6	15.6	15.5	10.5	13.7
ใน 30 วันก่อนการสำรวจสูบบุหรี่ไฟฟ้ากี่วัน ****										
ไม่สูบเลย	30.3	25.1	29.4	25.0	26.9	20.3	29.9	33.0	27.0	28.7
1-2 วัน	40.8	38.5	36.6	42.5	39.8	46.8	47.0	43.7	44.8	45.2
3-5 วัน	10.5	18.0	7.0	14.9	12.7	14.1	5.6	9.4	16.8	11.4
6-9 วัน	6.6	5.0	5.7	5.8	5.7	15.2	4.5	6.7	6.3	7.4
10-19 วัน	4.9	5.3	9.4	4.6	6.1	2.7	7.8	5.6	2.6	4.8
20 วันขึ้นไป	6.9	8.2	12.0	7.3	8.8	1.0	5.2	1.5	2.5	2.5

ตารางที่ 3.8 ประสิทธิภาพของการสูบบุหรี่ในนักเรียน (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก) (ต่อ)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
ใน 30 วันก่อนการสำรวจ ในวันที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า สูบบุหรี่ไฟฟ้าวันละกี่มวน ****										
น้อยกว่า 1 มวน	38.2	48.5	40.7	50.2	45.9	36.7	43.7	49.7	38.9	43.0
1 มวน	15.7	11.4	17.2	13.3	14.2	19.5	22.9	17.7	17.9	19.1
2-5 มวน	21.5	19.2	21.9	21.5	21.1	25.7	17.2	27.8	33.6	27.0
6-10 มวน	3.7	8.3	9.3	8.3	8.1	5.9	9.9	2.4	7.6	6.1
11-20 มวน	10.3	4.9	5.9	3.4	5.1	12.2	1.8	1.2	0.7	3.0
มากกว่า 20 มวน	10.6	7.7	5.0	3.3	5.5	0.0	4.5	1.2	1.2	1.7

หมายเหตุ : ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ตอบ (ไม่รวม missing)

* ร้อยละ คิดจากจำนวนนักเรียนที่เคยสูบบุหรี่

** เลือกตอบเพียงข้อเดียว

*** ร้อยละ คิดจากจำนวนนักเรียนที่สูบบุหรี่ใน 12 เดือนที่ผ่านมา

**** ร้อยละ คิดจากจำนวนนักเรียนที่สูบบุหรี่ใน 30 วันที่ผ่านมา

หมวด E ประสบการณ์การดื่มสุรา ทศนคติต่อการโฆษณาสุราและทศนคติที่มีต่อการดื่มสุรา

E1 ประสบการณ์การดื่มสุรา

นักเรียนชายและหญิงร้อยละ 33.8 และ 33.9 เคยดื่มสุรามาแล้วในชีวิต อายุเฉลี่ยที่นักเรียนเริ่มดื่มเป็นครั้งแรกประมาณ 14 ปี ทั้งผู้ชายและผู้หญิง ในจำนวนของนักเรียนที่เคยดื่มสุรา พบว่านักเรียนหญิงที่ดื่มใน 12 เดือนที่ผ่านมา มีสัดส่วนการดื่มมากกว่านักเรียนชาย ส่วนการดื่มใน 30 วันที่ผ่านมา นักเรียนชายและหญิงมีอัตราการดื่มใกล้เคียงกัน ในขณะที่นักเรียนชายส่วนใหญ่นิยมดื่มภายใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมาโดยเฉพาะนักเรียนอาชีวศึกษาชาย (ร้อยละ 41.0) ส่วนใหญ่ดื่มเพียง 1-2 ครั้ง ใน 30 วันที่ผ่านมาและดื่มครั้งละ 3-5 หน่วย แม้อัตราการเคยดื่มสุรา ดื่มสุรภายใน 30 วัน ดื่มภายใน 1 สัปดาห์ของนักเรียนปีนี้ลดลงเมื่อเทียบกับการสำรวจในปีที่ผ่านมา (ปีการศึกษา 2558) แต่อัตราการดื่มใน 12 เดือนที่ผ่านมา รวมทั้งอัตราการดื่มหนักและดื่มจนเมาใน 30 วันที่ผ่านมาสูงกว่าอัตราดังกล่าวของนักเรียนในปี 2558 แต่แบบแผนการดื่มมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างจากเดิมที่นักเรียนชายดื่มมากกว่านักเรียนหญิง นักเรียนชั้นโตกว่ามีประสบการณ์การดื่มมากกว่านักเรียนชั้นเล็กกว่า นักเรียนสายอาชีวศึกษาดื่มมากกว่านักเรียนสายสามัญศึกษา จากการสำรวจในปีนี้จะเห็นได้ว่าอัตราการดื่มของนักเรียนหญิงเพิ่มขึ้นมากกว่าหรือใกล้เคียงกับนักดื่มเพศชาย นักเรียนสายสามัญและนักเรียนชั้นเล็กกว่ามีสัดส่วนการดื่มใกล้เคียงกับนักดื่มชั้นโตกว่าและนักเรียนอาชีวศึกษา (ตารางที่ 3.9)

นักเรียนกว่าร้อยละ 40 ระบุว่าใช้เวลาเฉลี่ยในการซื้อหาสุราเพื่อดื่มประมาณ 10-20 นาที ส่วนสถานที่ที่นักเรียนไปดื่มสุรา จะเห็นว่าการดื่มในโรงเรียนลดลงเล็กน้อยแต่การดื่มในหอพักเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีการศึกษา 2558 สถานที่ที่นักเรียนในปีการศึกษานี้มักไปดื่มสุรามากที่สุดได้แก่ บ้านเพื่อนและบ้านตนเอง นักเรียนส่วนใหญ่ได้สุรามาจากผู้อื่นที่อายุมากกว่าหรือน้อยกว่า 20 ปี นักเรียนที่ดื่มจำนวนเกือบครึ่งหนึ่งที่ซื้อหาสุรามาดื่มเองโดยที่ผู้ชายไม่ได้ตรวจบัตรประจำตัว ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการดื่มสุราต่อเดือนประมาณ 525 บาทในนักเรียนชายและ 406 บาทในนักเรียนหญิง นักเรียนที่ดื่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมากรกว่าร้อยละ 60 ไม่ได้จ่ายค่าสุราเอง (ตารางที่ 3.10)

จากตาราง 3.11 และ 3.12 เป็นการถามเกี่ยวกับความคาดหวังต่อการดื่มสุราของนักเรียนที่ดื่มสุราครั้งล่าสุดว่าการดื่มสุราจะทำให้เกิดความรู้สึกหรือประสบการณ์อะไรบ้าง หลังจากดื่มสุราแล้ว รู้สึกและมีประสบการณ์เหมือนก่อนดื่มมากน้อยเพียงใด พบว่า ทั้งนักเรียนชายและหญิงมากกว่าครึ่งที่คิดว่าการดื่มจะทำให้มีความสุข (ร้อยละ 61.3 และ ร้อยละ 66.0) ผ่อนคลาย คลายเครียด (ร้อยละ 75.0 และร้อยละ 81.3) และเข้าสังคม/เป็นส่วนหนึ่งในกลุ่มเพื่อน (ร้อยละ 68.1 และร้อยละ 69.2) หลังจากดื่มสุราแล้ว ทั้งนักเรียนชายและหญิงมีความรู้สึกและความคาดหวังดังกล่าวลดลง ทั้งความสุขจากการดื่มสุรา (ร้อยละ 58.1 และร้อยละ 56.9) รู้สึกผ่อนคลาย คลายเครียด (ร้อยละ 67.5 และร้อยละ 70.2) ความคิดว่าการดื่มสุราเป็นการเข้าสังคมและเป็นส่วนหนึ่งในกลุ่มเพื่อนลดลง (ร้อยละ 64.9 และร้อยละ 64.6) นอกจากนี้ ความรู้สึก ความคาดหวังที่เป็นด้านลบต่อการดื่มสุราก่อนดื่มกับหลังดื่มมีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย ที่เห็นค่อนข้างชัดเจนคือนักเรียนหญิงที่รายงานว่า หลังจากดื่มสุราแล้วทำให้เจ็บป่วยและไม่สบาย ซึ่งประสบการณ์ดังกล่าวของนักเรียนหลังดื่มสุรามากกว่าก่อนดื่ม (หลังดื่มร้อยละ 21.2 เปรียบเทียบกับความคาดหวังก่อนดื่มร้อยละ 17.4)

ตารางที่ 3.9 ประสบการณ์ของการดื่มสุรานักเรียน (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
ตลอดชีวิตที่ผ่านมา เคยดื่มสุรา (ไม่นับการจิบหรือชิมเพียงเล็กน้อย)										
ไม่เคยดื่มเลย	86.3	73.1	53.1	45.5	66.2	83.0	68.6	59.6	47.3	66.1
เคยดื่ม	13.7	26.9	46.9	54.5	33.8	17.0	31.4	40.4	52.7	33.9
อายุเฉลี่ยที่ดื่มครั้งแรก (mean)	11.3	12.8	14.6	14.8	14.0	11.7	13.2	14.9	14.9	14.1
ดื่มสุรารั้งล่าสุด (ไม่นับการจิบหรือชิมเพียงเล็กน้อย) *										
นานกว่า 12 เดือน	39.4	25.7	19.9	18.8	22.8	30.1	22.7	21.7	20.3	22.6
ภายใน 12 เดือน	19.5	31.6	30.9	22.9	26.9	28.2	33.5	34.7	31.6	32.9
ภายใน 30 วัน	14.1	16.5	16.9	17.2	16.7	13.4	17.4	17.9	17.9	17.2
ภายใน 1 สัปดาห์	27.0	26.2	32.3	41.0	33.7	28.3	26.4	25.7	30.2	27.3
จำนวนครั้งที่ดื่มสุราใน 30 วันที่ผ่านมา **										
1-2 ครั้ง	52.2	44.2	49.5	50.3	49.2	49.6	52.3	54.5	61.6	55.2
3-5 ครั้ง	14.0	20.6	24.0	22.9	22.1	19.8	25.3	23.1	22.9	23.2
6-9 ครั้ง	8.9	15.7	11.9	11.1	12.0	10.6	8.8	8.6	4.9	7.9
10-19 ครั้ง	8.7	5.1	4.9	6.5	6.0	6.4	3.5	5.4	4.3	4.8
20 ครั้งขึ้นไป	4.6	6.1	5.6	4.3	5.0	2.2	2.9	3.3	2.3	2.8
จำนวนหน่วยที่ดื่มสุราในแต่ละครั้ง ใน 30 วันที่ผ่านมา **										
1-2 หน่วย	29.5	26.4	22.9	26.2	25.5	40.5	28.8	23.2	23.4	26.6
3-5 หน่วย	23.9	25.7	30.5	29.7	28.8	34.9	33.1	30.1	38.7	33.6
6-8 หน่วย	13.1	16.7	11.7	7.9	11.1	6.8	13.1	14.6	13.0	13.0
9 หน่วยขึ้นไป	8.5	19.1	25.3	24.8	22.5	5.5	13.9	26.2	16.8	18.3
ใน 30 วันที่ผ่านมา ดื่มสุรา 5 หน่วยขึ้นไปภายในการดื่มครั้งเดียว ก็ครั้ง **										
ไม่เคยเลย	49.3	33.1	34.7	28.6	33.2	46.6	37.2	34.7	32.5	36.1
1 ครั้ง	16.4	22.7	16.9	18.7	18.6	13.9	23.7	21.4	19.6	20.7
2 ครั้ง	8.0	13.6	15.7	16.7	15.1	14.5	13.7	11.5	18.8	14.3
3-5 ครั้ง	17.8	14.0	18.2	20.5	18.4	15.0	15.1	18.4	19.3	17.4
6-9 ครั้ง	3.8	8.4	6.6	7.2	6.9	7.2	5.7	7.4	6.9	6.8
10 ครั้งขึ้นไป	4.8	8.1	7.9	8.3	7.8	2.8	4.5	6.6	3.0	4.7
จำนวนครั้งที่ดื่มสุราจนเมา ใน 30 วันที่ผ่านมา **										
ไม่เคยเลย	53.8	45.0	44.9	34.2	41.2	37.0	43.9	37.6	43.0	40.5
1-2 ครั้ง	21.3	27.1	31.5	41.8	34.2	38.4	37.7	42.5	40.6	40.3
3-5 ครั้ง	10.5	14.9	11.7	11.3	12.0	17.6	10.5	10.7	9.5	11.1
6-9 ครั้ง	4.9	7.6	6.2	5.1	5.9	2.5	5.0	4.4	2.2	3.8
10-19 ครั้ง	5.2	2.1	1.8	3.5	2.8	2.3	1.9	2.2	3.0	2.3
20 ครั้งขึ้นไป	4.4	3.3	4.0	4.0	4.0	2.2	1.0	2.7	1.8	2.0

หมายเหตุ : ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ตอบ (ไม่รวม missing)

* ร้อยละ คิดจากจำนวนนักเรียนที่เคยดื่มสุรา

** ร้อยละ คิดจากจำนวนนักเรียนที่ดื่มสุราใน 30 วันที่ผ่านมา

ตารางที่ 3.10 สถานที่ที่ดื่มและแหล่งที่เคยได้สุรา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
หากต้องการดื่มสุราใช้เวลาในการซื้อ/หามานเท่าใด **										
<10 นาที	39.3	40.2	29.3	32.4	33.5	29.0	30.4	22.1	26.7	26.1
10-20 นาที	37.6	37.2	43.4	43.8	41.8	43.2	45.9	44.3	41.1	43.9
21-30 นาที	12.1	12.7	17.3	13.7	14.5	18.0	15.5	24.1	23.4	21.1
31-60 นาที	8.3	6.3	7.7	6.5	7.0	6.4	5.9	8.2	5.9	6.9
>60 นาทีขึ้นไป	2.7	3.7	2.4	3.6	3.1	3.4	2.3	1.2	2.9	2.1
mean	19.3	17.6	20.5	20.2	19.7	20.1	20.3	20.8	21.5	20.7
สถานที่ที่นิยมไปดื่มสุราบ่อยที่สุด ***										
ดื่มในงานโรงเรียน	3.1	3.0	0.5	1.7	1.7	3.2	1.2	0.9	0.7	1.2
หอพัก	3.0	1.6	2.0	11.1	5.5	1.0	2.3	2.5	6.2	3.2
บ้านตัวเอง/บ้านเพื่อน	75.7	76.0	77.7	68.8	73.8	81.1	85.0	82.6	70.1	80.0
สวน/ไร่/นา	6.6	3.0	2.6	3.3	3.3	2.4	0.6	0.2	0.0	0.5
ร้านรอบโรงเรียน	0.8	2.5	2.1	4.9	3.1	1.3	1.6	1.1	2.6	1.6
รัศมี <300 เมตร	3.1	7.2	9.1	6.2	7.1	5.0	4.4	8.7	17.3	9.3
รัศมี >300 เมตร	3.1	7.2	9.1	6.2	7.1	5.0	4.4	8.7	17.3	9.3
อื่นๆ	7.8	6.7	5.9	4.1	5.5	6.0	4.9	4.1	3.1	4.3
ค่าใช้จ่ายในการดื่มสุราประมาณ (บาท)/ เดือน ***										
ไม่ได้จ่ายเอง	83.2	71.4	60.8	49.4	61.5	77.6	74.8	65.7	66.2	69.5
จ่ายเอง	16.8	28.6	39.2	50.6	38.5	22.4	25.2	34.3	33.8	30.5
mean (บาท/เดือน)	398.0	514.6	534.6	535.1	524.95	216.0	382.3	383.7	533.5	405.8
ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา เคยได้สุราจากแหล่งต่อไปนี้ *										
ได้จากคนอื่นที่อายุต่ำกว่า 20 ปี	31.5	42.6	40.6	41.1	40.3	41.6	41.0	50.1	34.2	42.8
ซื้อเองโดยใช้บัตรประจำตัวของคนอื่น	9.6	7.0	13.1	11.2	11.0	6.5	3.8	6.9	10.7	7.1
ได้จากคนอื่นที่อายุมากกว่า 20 ปี	50.4	60.1	59.0	59.4	58.6	37.1	54.8	61.0	55.3	55.3
ซื้อเองโดยผู้ขายไม่ได้ตรวจบัตรประจำตัว	19.3	40.5	50.0	52.1	46.5	37.7	47.7	53.5	51.9	49.9
เอามาจากบ้านโดยที่พ่อแม่ญาติพี่น้องไม่ทราบ	20.3	20.5	19.3	22.1	20.8	21.2	15.8	16.2	13.4	16.0
พ่อแม่หรือญาติพี่น้องเอาให้	27.1	24.5	28.3	20.7	24.4	29.7	28.5	29.5	23.7	27.8

หมายเหตุ : * ร้อยละ คิดจากจำนวนนักเรียนที่ดื่มสุราใน 30 วันที่ผ่านมา
 ** ร้อยละ คิดจากจำนวนนักเรียนที่ตอบว่า เคยดื่มสุราในชีวิต
 *** ร้อยละ คิดจากจำนวนนักเรียนที่ดื่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมา

ตารางที่ 3.11 ความคาดหวังจากการดื่มสุราในนักเรียนชาย (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย									
	ครั้งล่าสุดที่ดื่มสุรา มีความคิดว่าการดื่มจะทำให้ เกิดความรู้สึกหรือประสบการณ์ ดังนี้					หลังจากที่ดื่มสุราแล้ว รู้สึกและมีประสบการณ์ ดังนี้				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
มีความสุข	44.1	57.3	62.8	67.2	61.3	44.0	53.2	61.9	60.9	58.1
ผ่อนคลาย คลายเครียด	54.2	70.8	76.0	82.3	75.0	47.9	63.5	70.4	72.2	67.5
เข้าสังคม/เป็นส่วนหนึ่งในกลุ่มเพื่อน	44.3	60.5	74.4	73.6	68.1	45.5	56.2	72.4	67.7	64.9
มีความมั่นใจ/ดูเข้มแข็ง	30.8	37.6	41.4	46.4	41.3	30.0	39.2	43.9	44.3	41.8
เหนื่อย	28.4	34.0	30.7	36.1	33.1	28.5	34.8	31.2	37.4	33.9
ดูดี มีเสน่ห์	13.9	15.1	17.1	21.5	18.0	18.0	16.6	18.9	22.7	19.7
อ่อนแอ/ ทำให้บาดเจ็บได้	31.9	33.8	32.3	38.8	35.0	33.6	35.0	32.7	38.1	35.1
เสียใจ/รู้สึกผิด/ละอาย/ก่อนหน้านี้คิดว่า จะหยุดดื่มได้	34.8	34.4	29.6	40.0	35.0	34.0	35.9	32.9	35.3	34.4
ป่วย/ ไม่สบาย	24.5	24.0	21.8	26.0	24.1	31.8	22.2	22.5	26.5	24.7
โกรธ	23.7	25.3	20.2	31.2	25.7	21.7	22.0	18.4	29.8	23.5
ซึมเศร้า	23.6	28.3	26.2	33.9	29.2	21.7	24.4	24.2	31.4	26.6
ดูไม่สวย/ไม่หล่อ/ไม่ดึงดูดใจ	27.6	24.9	23.9	30.6	27.0	28.8	27.8	25.3	32.2	28.6
ไม่ต่างกับตอนที่ไม่ได้ดื่ม	35.7	37.9	40.5	36.9	38.1	38.8	37.2	42.4	34.2	38.1

ตารางที่ 3.12 ความคาดหวังจากการดื่มสุราในนักเรียนหญิง (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนหญิง									
	ครั้งล่าสุดที่ดื่มสุรา มีความคิดว่าการดื่มจะทำให้ เกิดความรู้สึกหรือประสบการณ์ ดังนี้					หลังจากที่ดื่มสุราแล้ว รู้สึกและมีประสบการณ์ ดังนี้				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
มีความสุข	54.1	66.8	69.3	65.8	66.0	52.7	55.3	59.0	57.1	56.9
ผ่อนคลาย คลายเครียด	70.5	79.5	85.1	82.4	81.3	63.4	67.1	72.8	72.5	70.2
เข้าสังคม/เป็นส่วนหนึ่งในกลุ่มเพื่อน	49.6	67.0	75.6	70.8	69.2	47.1	62.8	69.3	67.3	64.6
มีความมั่นใจ/ดูเข้มแข็ง	22.3	32.8	33.9	34.5	32.3	23.7	32.9	34.4	32.3	32.3
เหนื่อย	27.1	34.5	31.1	33.7	32.0	26.7	34.2	34.9	33.6	33.5
ดูดี มีเสน่ห์	9.1	15.5	11.5	14.2	12.8	12.0	17.5	14.2	14.9	14.9
อ่อนแอ/ ทำให้บาดเจ็บได้	28.0	34.2	34.5	30.6	32.7	28.8	36.3	35.2	31.8	33.9
เสียใจ/รู้สึกผิด/ละอาย/ก่อนหน้านี้คิดว่า จะหยุดดื่มได้	39.0	37.4	32.8	35.5	35.3	41.5	36.2	29.9	37.1	34.5
ป่วย/ ไม่สบาย	19.0	17.2	16.7	18.0	17.4	18.4	22.3	20.1	23.3	21.2
โกรธ	17.2	22.8	17.2	17.1	18.6	17.4	19.9	14.3	15.4	16.3
ซึมเศร้า	27.8	32.6	28.8	29.5	29.8	26.3	27.9	25.0	27.0	26.3
ดูไม่สวย/ไม่หล่อ/ไม่ดึงดูดใจ	22.8	21.6	20.9	21.8	21.5	20.1	25.0	19.4	22.8	21.6
ไม่ต่างกับตอนที่ไม่ได้ดื่ม	42.9	43.4	44.2	32.8	41.1	43.9	46.0	42.4	33.3	41.2

หมายเหตุ : ร้อยละ คิดจากจำนวนนักเรียนที่ตอบว่า เคยดื่มสุราในชีวิต

E2 ประสบการณ์ต่างๆ เนื่องจากการดื่มสุราของตนเองใน 12 เดือนที่ผ่านมา

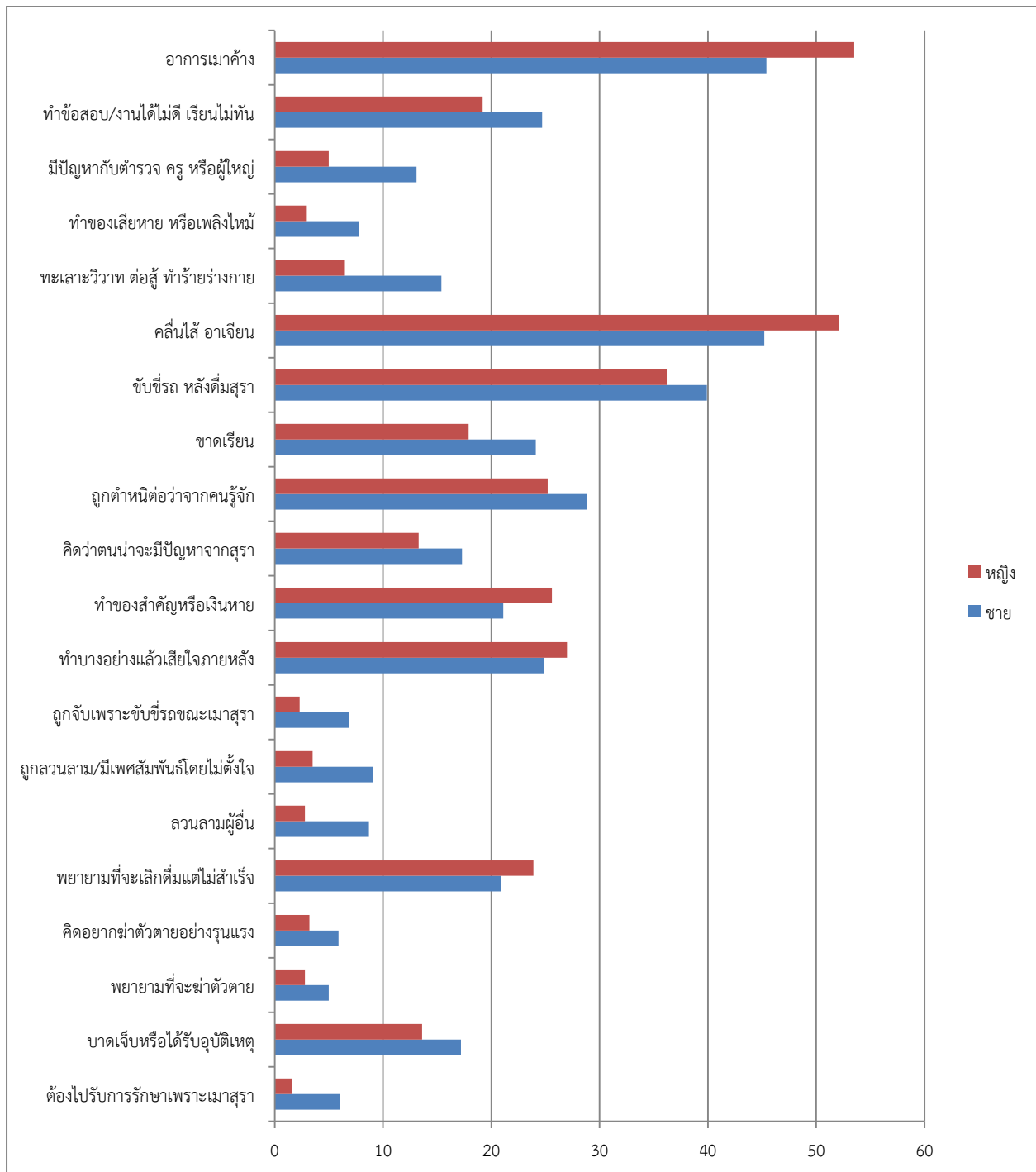
นักเรียนที่ดื่มสุราในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาเคยประสบปัญหาหรือมีประสบการณ์ต่างๆ จากการดื่มสุราของตนเอง โดยประสบการณ์ที่พบมากที่สุดทั้งในนักเรียนชายและหญิง ได้แก่ อาการเมาค้าง รองลงมาได้แก่ คลื่นไส้ อาเจียน ขับขี่รถหลังดื่มสุรา ถูกตำหนิต่อว่าจากคนรู้จัก ทำบางอย่างแล้วเสียใจภายหลัง และทำข้อสอบ/งานได้ไม่ดี เรียนไม่ทัน (ภาพที่ 3.2) เมื่อแยกตามชั้นปี พบว่า แมื่อนักเรียนชั้น ปวช.2 ที่ดื่มสุรา มีประสบการณ์เมาค้าง คลื่นไส้ อาเจียน และขับขี่รถหลังดื่มสุรา มีสัดส่วนมากกว่านักเรียนสายสามัญศึกษา แต่บางประสบการณ์ นักเรียนชั้นเล็กกว่ามีปัญหามากกว่า เช่น มีปัญหาเกี่ยวกับตำรวจ ครู หรือผู้ใหญ่ ทำของเสียหาย หรือเพลิงไหม้ ทะเลาะวิวาท ต่อสู้ ทำร้ายร่างกาย ทำของสำคัญหรือเงินหาย พยายามที่จะฆ่าตัวตาย และต้องไปรับการรักษาเพราะเมาสุรา (ตาราง 3.13) ดังนั้นเมื่อเยาวชนดื่มสุราตั้งแต่อายุยังน้อย ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตัวเองก็มีแนวโน้มที่จะมากขึ้นด้วย

ตารางที่ 3.13 ประสบการณ์ต่างๆ เนื่องจากการดื่มสุราของตนเองใน 12 เดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

ประสบการณ์	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
a) อาการเมาค้าง	31.4	38.3	41.7	55.5	45.4	46.0	45.6	57.2	59.0	53.5
b) ทำข้อสอบ/งานได้ไม่ดี เรียนไม่ทัน	25.5	24.7	21.5	27.4	24.7	17.7	22.0	16.3	21.6	19.2
c) มีปัญหากับตำรวจ ครู หรือผู้ใหญ่	16.0	15.7	9.8	14.1	13.1	8.6	4.8	4.1	5.1	5.0
d) ทำของเสียหาย หรือเพลิงไหม้	11.5	8.5	5.2	8.8	7.8	4.5	3.3	2.6	2.4	2.9
e) ทะเลาะวิวาท ต่อสู้ ทำร้ายร่างกาย	21.1	16.9	12.8	15.7	15.4	11.6	7.9	3.5	7.0	6.4
f) คลื่นไส้ อาเจียน	34.8	42.2	43.5	50.7	45.2	47.2	45.3	54.7	57.2	52.1
g) ขับขี่รถ หลังดื่มสุรา	14.7	32.2	37.4	51.8	39.9	24.4	31.4	39.2	41.7	36.2
h) ขาดเรียน	24.0	17.4	19.0	32.0	24.1	20.0	18.4	14.6	21.6	17.9
i) ถูกตำหนิต่อว่าจากคนรู้จัก	24.5	25.4	27.9	32.2	28.8	30.2	26.1	23.1	25.5	25.2
j) คิดว่าตนน่าจะมีปัญหาจากสุรา	11.6	16.5	15.3	20.8	17.3	19.4	14.6	11.2	12.5	13.3
k) ทำของสำคัญหรือเงินหาย	22.6	22.0	20.2	21.0	21.1	29.4	26.5	24.8	24.4	25.6
l) ทำบางอย่างแล้วเสียใจภายหลัง	18.9	23.2	23.9	28.0	24.9	26.4	27.8	28.8	23.3	27.0
m) ถูกจับเพราะขับขี่รถขณะเมาสุรา	7.2	6.0	4.6	9.3	6.9	3.9	4.0	1.4	1.4	2.3
n) ถูกลวนลาม/มีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจ	6.0	7.5	7.6	11.9	9.1	2.7	5.2	2.5	3.7	3.5
o) ลวนลามผู้อื่น	5.7	8.4	6.8	11.2	8.7	2.7	2.7	2.3	3.7	2.8
p) พยายามที่จะเลิกดื่มแต่ไม่สำเร็จ	17.5	16.2	19.8	25.1	20.9	27.6	22.5	22.5	25.9	23.9
q) คิดอยากฆ่าตัวตายอย่างรุนแรง	7.0	5.0	4.8	7.1	5.9	5.7	4.4	2.3	2.2	3.2
r) พยายามที่จะฆ่าตัวตาย	7.6	3.9	3.5	6.4	5.0	5.2	4.2	1.4	2.6	2.8
s) บาดเจ็บหรือได้รับอุบัติเหตุ	19.6	18.2	11.7	21.0	17.2	15.9	14.5	12.7	13.1	13.6
t) ต้องไปรับการรักษาเพราะเมาสุรา	8.0	6.4	3.3	7.8	6.0	2.1	2.9	0.7	1.5	1.6

หมายเหตุ : ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนที่เคยดื่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมา

แผนภาพที่ 3.2 ประสบการณ์ต่างๆ เนื่องจากการดื่มสุราของตนเองใน 12 เดือนที่ผ่านมา

E3 ประสบการณ์ต่างๆ เนื่องจากการติ่มสุราของนักเรียนคนอื่นใน 12 เดือนที่ผ่านมา

ประสบการณ์/ปัญหาพฤติกรรมที่เคยได้รับจากนักเรียนคนอื่นที่ติ่มสุรา พบว่า นักเรียนชายประมาณร้อยละ 11.7-13.7 เคยถูกนักเรียนคนอื่นที่ติ่มสุรารังแก/ตำหนิ/ต่อว่า ทะเลาะวิวาทโต้เถียงรุนแรง ถูกรบกวนขณะอ่าน/เรียนหนังสือหรือเวลานอน และต้องช่วยดูแลนักเรียนคนอื่นซึ่งเมาสุรา นักเรียน ปวช. ทั้งชายและหญิงเคยมีประสบการณ์ ต้องคอยดูแลนักเรียนคนอื่นที่เมาสุรามากที่สุด และที่น่าเป็นกังวลคือนักเรียนหญิงชั้นมัธยมต้นเคยมีประสบการณ์ถูกรังแก/ดูถูก/ตำหนิ ต่อว่า ทะเลาะวิวาทโต้เถียงอย่างรุนแรง และถูกตบตี ทำร้ายร่างกาย ต่อสู้ ซึ่งมีสัดส่วนของปัญหาดังกล่าวมากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและนักเรียนอาชีวศึกษา (ตาราง 3.14)

ตารางที่ 3.14 ประสบการณ์ต่างๆ เนื่องจากการติ่มสุราของนักเรียนคนอื่นใน 12 เดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

ประสบการณ์	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
a) ถูกรังแก/ดูถูก/ตำหนิ ต่อว่า	16.2	13.4	11.1	12.1	13.4	13.8	10.0	9.7	9.9	10.9
b) ทะเลาะวิวาทโต้เถียงอย่างรุนแรง	10.8	12.0	10.1	14.2	11.7	10.8	8.6	7.8	8.0	8.8
c) ถูกตบตี ทำร้ายร่างกาย ต่อสู้	10.4	9.1	7.0	10.1	9.2	6.1	4.5	3.8	3.9	4.6
d) ข้าวของเสียหายหรือเพลิงไหม้	3.5	3.9	4.4	7.0	4.6	2.8	2.9	2.4	2.4	2.6
e) ต้องดูแลนักเรียนที่เมาสุรา	4.6	9.0	18.1	21.2	12.5	7.6	11.2	17.8	18.7	13.6
f) ถูกรบกวนเวลาอ่านหนังสือ/นอน	13.8	12.8	12.6	15.6	13.7	17.5	13.8	13.5	15.1	14.9
g) ถูกจิบ/เกี่ยวโดยไม่ต้องการ	7.8	7.2	9.5	11.5	8.9	10.3	9.6	10.3	12.6	10.5
h) ถูกกลั่นแกล้งหรือข่มขืน	2.9	2.5	3.6	6.8	3.8	1.4	1.6	1.6	2.3	1.6

หมายเหตุ : ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ตอบ (ไม่รวม missing)

E4 ทศนคติต่อการโฆษณาสุรา

เมื่อถามถึงการเคยเห็นการส่งเสริมการขายสุรา หรือการโฆษณาสุราหรือสัญลักษณ์ที่เกี่ยวกับสุราใน 1 เดือนที่ผ่านมา พบว่านักเรียนเกินครึ่งที่เคยเห็นการโฆษณาหรือบรรจุภัณฑ์ เช่น กระป๋องเบียร์ ขวดเหล้า ในจำนวนนี้นักเรียนเกือบครึ่งนึกถึงสุรายี่ห้อหนึ่ง ซึ่งทำให้นักเรียนชายร้อยละ 15.7 และนักเรียนหญิงร้อยละ 14.2 รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อหนึ่ง นักเรียนประมาณร้อยละ 31-40 เคยเห็นการใช้โลโก้โซดาที่เหมือนกับโลโก้สุรา ใช้โลโก้เครื่องดื่มที่เหมือนกับโลโก้สุรา ซึ่งเกือบครึ่งทำให้นักเรียนถึงสุรายี่ห้อหนึ่ง และนักเรียนประมาณร้อยละ 12-16 รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อหนึ่ง จะเห็นว่าการทำการตลาดของบริษัทสุราโดยการให้ของแถมหรือลดราคาของอื่นเมื่อซื้อสุรา การมีตราเครื่องหมาย/ยี่ห้อสุราอยู่บนเสื้อผ้า พริตตี้สาว เซียร์เบียร์ การโฆษณาสุราหรือสัญลักษณ์ที่เกี่ยวกับสุราทางอินเทอร์เน็ต/ สื่อสังคมออนไลน์ ทางโทรทัศน์/วิทยุ และแผ่นป้ายโฆษณา รวมทั้งการทำ CSR ที่ให้ทุนสนับสนุนกิจกรรมช่วยเหลือสังคมจากบริษัทสุรา ในนักเรียนที่เคยเห็นเกือบครึ่งทำให้นักเรียนถึงสุรายี่ห้อหนึ่งและรู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้อหนึ่งโดยเฉพาะในนักเรียนชาย (ตารางที่ 3.15)

ส่วนการเคยเห็น/ได้ยินชื่อยี่ห้อหรือโลโก้สุราอยู่ในงานหรือกิจกรรมต่างๆ พบว่า นักเรียนที่เคยเห็นยี่ห้อหรือโลโก้สุราในงานต่อไปนี ทำให้รู้สึกอยากซื้อและอยากดื่มสุรายี่ห้อหนึ่งมากที่สุด ได้แก่ งานฉลองต้อนรับปีใหม่ งานดนตรี คอนเสิร์ต งานสงกรานต์ สัปดาห์ทั่วไป และงานเลี้ยงต่างๆ เช่น ขึ้นบ้านใหม่ เลี้ยงวันเกิด เลี้ยงฉลองการสอบ รับน้องใหม่ นอกจากงานดังกล่าวแล้ว งานกาชาด/ งานประจำจังหวัด งานทอดกฐิน/ผ้าป่า งานบวช งานศพ งานแต่งงาน งานเลี้ยงของโรงเรียน เลี้ยงเกษียณอายุครู ต้อนรับครู งานแสดงความยินดีต่างๆ งานตามประเพณีของชุมชน เช่น แข่งเรือ บั้งไฟ ไหว้ผีป่วนตายาย ทำบุญอัฐิ งานเทศกาลต่างๆ เช่น เทศกาลอาหาร งานแข่งกีฬา/ถ่ายทอดทางทีวี ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นโตกว่ามีแนวโน้มที่อยากซื้อและอยากดื่มมากกว่านักเรียนชั้นเล็กกว่าโดยเฉพาะในนักเรียนชาย (ตารางที่ 3.16)

ตารางที่ 3.15 เคยเห็นการส่งเสริมการขายสุราหรือการโฆษณาสุราหรือสัญลักษณ์เกี่ยวกับสุราใน 1 เดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
โซว์สินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ เช่น กระป๋องเบียร์ ขวดเหล้า										
เคยเห็น	46.3	55.5	61.1	46.0	52.0	56.4	64.2	66.6	56.6	61.8
ทำให้นักถึงสุรายี่ห้ออื่น	31.4	46.3	54.1	54.5	46.1	34.5	47.8	59.6	51.3	49.4
ทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้ออื่น	4.9	11.2	20.2	31.1	15.7	6.6	12.2	18.8	19.0	14.2
ใช้โลโก้ไซตา ที่เหมือนกับโลโก้สุรา										
เคยเห็น	34.4	41.1	45.6	38.1	39.5	33.8	40.4	42.2	38.2	39.0
ทำให้นักถึงสุรายี่ห้ออื่น	32.4	43.9	50.5	53.5	44.6	29.9	46.3	53.5	45.5	45.1
ทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้ออื่น	6.4	10.1	18.5	25.3	14.4	5.5	10.5	15.9	14.9	11.9
ใช้โลโก้หน้าต่างที่เหมือนกับโลโก้สุรา										
เคยเห็น	28.1	35.7	40.6	32.0	33.8	26.3	32.4	35.7	27.8	31.2
ทำให้นักถึงสุรายี่ห้ออื่น	34.6	46.0	53.9	52.1	46.7	36.1	49.0	56.8	44.9	48.6
ทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้ออื่น	7.6	12.8	20.7	26.5	16.4	7.0	10.6	16.3	17.2	12.8
ให้ของแถมหรือลดราคาของอื่นเมื่อซื้อสุรา										
เคยเห็น	20.1	24.3	26.5	23.8	23.4	19.6	22.4	21.1	21.3	21.1
ทำให้นักถึงสุรายี่ห้ออื่น	30.9	36.1	48.9	46.0	40.2	26.6	43.5	46.8	44.8	40.8
ทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้ออื่น	5.9	11.0	25.5	27.7	16.9	6.2	14.3	20.2	20.0	15.1
เสื้อผ้าหรือสิ่งของที่มีตราเครื่องหมาย/ยี่ห้อสุรา										
เคยเห็น	27.2	36.1	41.3	34.5	34.3	33.3	40.6	45.9	42.6	40.7
ทำให้นักถึงสุรายี่ห้ออื่น	34.0	46.6	54.7	52.6	47.3	37.8	47.4	56.6	53.2	49.7
ทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้ออื่น	4.6	9.9	17.6	25.8	14.1	6.6	8.0	12.5	13.4	10.2
การให้ทุนสนับสนุนกิจกรรมช่วยเหลือสังคมจากบริษัทสุรา										
เคยเห็น	18.7	24.3	28.8	24.6	23.7	16.7	21.1	22.6	21.5	20.5
ทำให้นักถึงสุรายี่ห้ออื่น	33.0	43.8	52.4	49.1	45.0	31.9	42.7	55.8	48.1	46.0
ทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้ออื่น	8.5	12.7	23.8	21.8	16.8	6.5	8.5	13.3	14.0	10.7
พรีดี สาวเชียร์เบียร์										
เคยเห็น	31.3	43.0	50.3	42.7	41.1	39.0	48.8	54.5	51.9	48.6
ทำให้นักถึงสุรายี่ห้ออื่น	33.5	46.3	49.5	59.1	47.1	29.3	36.7	45.2	47.4	40.0
ทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้ออื่น	8.8	18.0	24.8	36.5	21.9	4.9	6.9	10.7	14.0	9.0
การโฆษณาสุราหรือสัญลักษณ์เกี่ยวกับสุราทางอินเทอร์เน็ต/ สื่อสังคมออนไลน์										
เคยเห็น	34.2	43.1	50.8	39.0	41.3	43.6	50.6	57.9	48.0	50.7
ทำให้นักถึงสุรายี่ห้ออื่น	28.6	43.9	47.3	50.6	42.5	31.2	39.3	49.8	50.2	43.0
ทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้ออื่น	5.7	9.5	18.4	24.8	14.2	5.5	8.4	14.2	18.7	11.4
การโฆษณาสุราหรือสัญลักษณ์เกี่ยวกับสุราทางโทรทัศน์/วิทยุ										
เคยเห็น	33.1	38.3	44.1	36.0	37.6	38.6	46.6	50.3	42.6	45.1
ทำให้นักถึงสุรายี่ห้ออื่น	32.2	45.4	50.1	53.6	44.9	32.4	39.5	49.8	47.5	42.8
ทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้ออื่น	5.4	9.7	16.9	24.2	13.4	6.0	7.9	13.2	14.2	10.3
การโฆษณาสุราหรือสัญลักษณ์เกี่ยวกับสุราทางแผ่นป้ายโฆษณา (cut out)										
เคยเห็น	34.5	42.9	49.9	38.8	41.1	42.2	47.5	54.0	44.7	47.8
ทำให้นักถึงสุรายี่ห้ออื่น	31.6	45.6	48.3	50.7	43.9	31.5	41.6	50.3	49.1	43.6
ทำให้รู้สึกอยากดื่มสุรายี่ห้ออื่น	4.7	10.4	16.0	24.0	13.2	5.7	7.4	12.3	14.9	9.9

ตารางที่ 3.16 เคยเห็น/ได้ยินชื่อยี่ห้อหรือโลโก้สุราอยู่ในงานหรือกิจกรรมต่างๆ (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
งานฉลองต้อนรับปีใหม่										
เคยเห็น	63.0	67.2	74.7	71.4	68.5	75.7	80.9	83.8	80.1	80.3
ทำให้รู้สึกอยากซื้อ	10.1	17.2	24.9	38.3	21.8	12.0	19.8	28.0	34.1	22.9
ทำให้รู้สึกอยากดื่ม	9.1	20.5	31.1	44.7	25.4	12.8	25.3	33.1	43.0	27.6
งานสงกรานต์										
เคยเห็น	63.2	68.3	75.2	71.8	69.1	76.3	81.8	83.4	79.7	80.6
ทำให้รู้สึกอยากซื้อ	10.4	17.3	25.8	39.4	22.3	11.4	21.4	28.6	35.9	23.6
ทำให้รู้สึกอยากดื่ม	8.9	19.6	31.1	44.9	25.1	13.5	24.6	31.3	41.5	26.7
งานกาชาด/ งานประจำจังหวัด										
เคยเห็น	36.6	42.0	42.3	46.0	41.3	40.6	45.7	43.4	43.8	43.4
ทำให้รู้สึกอยากซื้อ	8.9	13.2	23.8	36.2	19.9	5.8	13.2	17.7	21.0	14.1
ทำให้รู้สึกอยากดื่ม	7.3	12.3	28.5	37.8	20.8	5.7	13.2	19.6	21.3	14.7
งานทอดกฐิน/ ผ้าป่า										
เคยเห็น	30.9	32.5	35.1	39.8	34.2	34.2	37.2	34.6	36.9	35.5
ทำให้รู้สึกอยากซื้อ	9.2	12.9	22.4	34.3	19.4	7.7	14.4	18.7	20.3	15.0
ทำให้รู้สึกอยากดื่ม	7.0	12.7	24.9	38.9	20.5	7.4	13.7	20.4	24.9	16.0
งานบวช										
เคยเห็น	39.0	42.4	43.5	48.2	42.9	49.4	55.1	52.6	56.4	53.0
ทำให้รู้สึกอยากซื้อ	7.9	14.6	22.6	33.3	19.1	7.7	14.5	17.0	22.5	14.9
ทำให้รู้สึกอยากดื่ม	7.2	15.7	26.0	39.6	21.6	8.1	16.1	19.4	28.3	17.2
งานศพ										
เคยเห็น	35.0	35.7	37.4	40.0	36.8	42.0	42.9	41.8	38.0	41.5
ทำให้รู้สึกอยากซื้อ	6.6	10.0	18.7	26.8	14.9	4.7	8.0	11.7	11.5	8.8
ทำให้รู้สึกอยากดื่ม	5.2	9.9	21.0	30.1	15.7	4.0	7.9	12.0	11.6	8.8
งานแต่งงาน										
เคยเห็น	52.0	53.8	59.0	59.4	55.7	64.9	68.2	70.0	71.1	68.4
ทำให้รู้สึกอยากซื้อ	7.1	13.1	21.3	32.4	17.8	7.4	13.4	16.4	24.0	14.6
ทำให้รู้สึกอยากดื่ม	6.7	14.5	27.2	41.1	21.4	7.8	15.0	20.6	30.1	17.5
งานเลี้ยงต่างๆ เช่น ขึ้นบ้านใหม่ เลี้ยงวันเกิด เลี้ยงฉลองการสอบ รับประทานอาหารต้อนรับปีใหม่										
เคยเห็น	52.3	57.1	65.1	61.5	58.4	64.3	69.5	74.0	73.3	70.1
ทำให้รู้สึกอยากซื้อ	8.8	16.2	26.0	37.4	21.4	11.0	19.5	25.2	34.7	21.9
ทำให้รู้สึกอยากดื่ม	8.4	18.4	31.9	44.0	24.8	12.4	21.5	30.6	40.2	25.4
งานเลี้ยงของโรงเรียน เลี้ยงเกษียณอายุครู ต้อนรับครู งานแสดงความยินดีต่างๆ										
เคยเห็น	24.0	25.5	30.3	35.0	28.2	22.5	27.9	27.3	35.4	27.5
ทำให้รู้สึกอยากซื้อ	11.3	12.6	23.6	30.1	19.6	8.8	11.4	18.0	20.6	14.8
ทำให้รู้สึกอยากดื่ม	7.4	14.5	28.3	35.8	21.8	9.4	13.0	18.6	22.2	15.9

ตารางที่ 3.16 เคยเห็น/ได้ยินชื่อยี่ห้อหรือโลโก้สักรายอยู่ในงานหรือกิจกรรมต่างๆ (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก) (ต่อ)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
งานตามประเพณีของชุมชน เช่น แข่งเรือ บั้งไฟ ไหว้ผีป่วน่าตายาย ทำบุญอัฐิ										
เคยเห็น	34.3	36.6	40.8	43.9	38.4	37.3	40.1	42.0	44.0	40.6
ทำให้รู้สึกอยากซื้อ	9.1	14.2	21.6	34.9	19.6	7.5	13.0	18.3	17.3	14.2
ทำให้รู้สึกอยากดื่ม	6.7	14.5	23.5	38.0	20.3	7.6	13.2	19.0	20.8	15.1
สังสรรค์ทั่วไป										
เคยเห็น	53.4	60.6	71.1	63.0	61.3	64.7	76.9	79.3	75.7	74.3
ทำให้รู้สึกอยากซื้อ	8.8	17.1	26.8	38.7	22.1	10.7	20.4	27.3	37.5	23.1
ทำให้รู้สึกอยากดื่ม	7.3	19.6	29.8	44.8	24.5	12.0	23.3	30.9	42.3	26.3
งานเทศกาลต่างๆ เช่น เทศกาลอาหาร										
เคยเห็น	36.8	39.5	47.7	43.8	41.5	41.0	46.0	47.7	47.9	45.5
ทำให้รู้สึกอยากซื้อ	9.5	12.4	24.9	36.2	20.2	8.4	14.7	21.5	26.0	17.3
ทำให้รู้สึกอยากดื่ม	7.4	15.0	26.5	38.7	21.3	8.7	14.9	23.0	28.4	18.3
งานแข่งกีฬา/ ถ่ายทอดทางทีวี										
เคยเห็น	26.7	29.2	34.9	36.1	31.2	24.6	27.0	27.2	32.6	27.3
ทำให้รู้สึกอยากซื้อ	9.3	12.8	26.3	35.0	20.8	8.6	13.4	23.4	24.8	17.6
ทำให้รู้สึกอยากดื่ม	7.5	14.8	29.7	40.7	23.2	10.3	13.2	24.0	25.4	18.4
งานดนตรี คอนเสิร์ต										
เคยเห็น	47.0	52.9	61.9	57.1	54.1	56.0	62.8	68.2	67.5	63.5
ทำให้รู้สึกอยากซื้อ	10.2	15.6	28.1	41.0	23.1	11.1	21.6	29.7	39.0	24.8
ทำให้รู้สึกอยากดื่ม	8.3	17.2	33.4	48.1	26.1	13.1	23.5	32.6	40.8	27.1

E5 ทักษะคิดทางบวกที่มีต่อการดื่มสุรา

อัตราของนักเรียนที่คิดว่าการดื่มสุรามีผลในทางบวก ในปีการศึกษา 2561 มีค่าลดลงเล็กน้อยในนักเรียนชาย แต่มีค่าใกล้เคียงและมากขึ้นในนักเรียนหญิงเมื่อเทียบกับปีการศึกษา 2550 และ 2552 โดยผลทางบวกของการดื่มสุราที่นักเรียนตอบมากที่สุด ได้แก่ ช่วยทำให้คนสนุกสนานมากขึ้น (ร้อยละ 36.1 และ 41.9 ในนักเรียนชายและหญิง) ช่วยสร้างโอกาสในการมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 33.4 และ 38.2 ในนักเรียนชายและหญิง) และไม่ประหม่าก้อเงิน สร้างความสัมพันธ์กับคนอื่นได้ (ร้อยละ 29.5 และ 36.8 ในนักเรียนชายและหญิง) (ตารางที่ 3.17)

ตารางที่ 3.17 ทักษะคิดทางบวกของนักเรียนที่มีต่อการดื่มสุรา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

ผลจากการดื่มสุรา	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
a. ไม่ประหม่าก้อเงิน สร้างความสัมพันธ์กับคนอื่นได้	20.7	27.9	40.0	32.3	29.5	30.0	36.0	42.0	38.3	36.8
b. ช่วยทำให้เข้าสังคมได้ดีขึ้น	12.3	20.9	36.0	28.7	23.5	13.1	23.3	35.4	30.1	25.6
c. ทำให้จัดการกับความเครียดหรือปัญหาต่างๆ ได้ดีขึ้น	17.5	27.4	34.6	32.4	27.2	19.9	30.2	36.3	36.2	30.5
d. ช่วยให้คบเพื่อนได้ง่ายขึ้น	12.8	19.6	31.9	29.2	22.5	11.7	19.5	26.0	26.0	20.6
e. ช่วยทำให้คนมีเรื่องที่จะคุยกันได้	16.7	24.0	38.8	35.2	27.7	14.0	24.0	35.1	32.5	26.3
f. ทำให้เพื่อนผู้ชาย/ผู้หญิงสนิทกันได้เร็วขึ้น	14.2	19.9	33.6	33.4	24.3	14.8	22.4	30.2	29.7	24.1
g. ทำให้คนสนุกสนานมากขึ้น	22.1	34.0	49.8	43.4	36.1	25.8	40.9	52.6	48.2	41.9
h. ช่วยให้คนมีอะไรจะทำ	14.8	20.4	30.9	27.9	22.8	13.8	20.0	24.2	22.5	20.2
i. ทำให้กินอาหารได้อร่อยมากขึ้น	11.3	17.0	23.7	24.4	18.5	10.5	15.7	18.4	18.8	15.7
j. ทำให้ผู้หญิง/ผู้ชายดูเซ็กซี่ขึ้น	12.5	16.1	23.9	2.39	18.5	14.7	18.4	19.8	19.8	18.1
k. ช่วยสร้างโอกาสในการมีเพศสัมพันธ์	25.0	33.2	41.9	36.2	33.4	32.5	38.4	42.9	37.7	38.2

หมวด F ความชุกของการใช้สารเสพติดในชีวิต ใน 12 เดือนและ 30 วันที่ผ่านมา

สารเสพติดผิดกฎหมายที่นักเรียนชายทุกชั้นปีเคยใช้มากที่สุดในชีวิต คือ กัญชา (ร้อยละ 6.3) รองลงมาได้แก่ ไบกระท่อม 4x100 และใช้สารร่วม เช่น ตี๋มเหล้าผสม/ร่วมกับเครื่องดื่มบำรุงกำลัง ใช้ 4x100 ร่วมกับสูบกัญชา ส่วนสารเสพติดถูกกฎหมายที่นักเรียนชายเคยใช้มากที่สุดในชีวิต คือ เครื่องดื่มบำรุงกำลัง (ร้อยละ 19.9) นักเรียนชายที่เคยใช้ยาแบบฉีดแผนซึ่งไม่ได้ใช้เพื่อการรักษาโรคมามากที่สุดในชีวิตคือ ยาแก้ไอ รองลงมา ได้แก่ ยาแก้ปวด และยาแก้แพ้ ส่วนนักเรียนหญิงที่เคยใช้สารเสพติดมากที่สุดในชีวิตโดยเฉพาะนักเรียน ปวช.2 คือ กัญชา รองลงมา ได้แก่ การใช้สารร่วมๆ ใช้ไบกระท่อม และ 4x100 ส่วนสารเสพติดถูกกฎหมายที่นักเรียนหญิงเคยใช้มากที่สุดในชีวิต คือ เครื่องดื่มบำรุงกำลัง ส่วนการใช้ยาแบบฉีดแผนในนักเรียนหญิงพบมากที่สุดคือ ยาแก้ปวด รองลงมาได้แก่ ยาแก้ไอและยาแก้แพ้ (ตารางที่ 3.18) อายุที่เริ่มใช้สารเสพติดของนักเรียนโดยเฉลี่ยประมาณ 12-15 ปี (ตารางที่ 3.19)

อัตราความชุกของการใช้สารเสพติดแต่ละชนิดใน 12 เดือนที่ผ่านมา จะเห็นว่า อัตราการใช้ใน 12 เดือนลดต่ำลงจากอัตราการใช้ในชีวิตประจำวันครั้งหนึ่ง (ภาพที่ 3.3 และตาราง 3.20) เมื่อดูอัตราการคงใช้ใน 30 วันที่ผ่านมา จะเห็นว่านักเรียนที่ยังใช้สารเสพติดเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชายโดยเฉพาะนักเรียนชั้น ปวช.2 ที่เคยใช้สารใน 12 เดือนที่ผ่านมา ยังคงใช้สารนั้นใน 30 วันที่ผ่านมา เช่นกัน (ตาราง 3.21) อาจเป็นไปได้ว่านักเรียนเหล่านี้เพิ่งเคยลองใช้สารเหล่านี้ใน 30 วันที่ผ่านมาหรือเคยใช้ก่อนหน้านี้และยังคงใช้อยู่ในปัจจุบัน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเหล่านี้เคยมีประสบการณ์ใช้สารเสพติดทุกชนิด แม้กระทั่งสารที่จัดว่าเป็นสารเสพติดร้ายแรง เช่น ผงขาว/เฮโรอีน ฝิ่น ยาบ้า รวมทั้งสารที่เป็นสารเสพติดตัวใหม่ที่เพิ่งแพร่ระบาดไม่นาน เช่น ยาอี/ยาเลิฟ ยาเค ไอซ์ ยาโปร ยาสิ้น ป๊อปเปอร์ แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการเข้าถึงสารเสพติดเกือบทุกชนิดของนักเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญในการติดตามเฝ้าระวังและหาแนวทางการป้องกันต่อไป

ตารางที่ 3.18 ความชุกของการใช้สารเสพติดชนิดต่างๆ ที่เคยใช้ในชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามเพศและระดับชั้น (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

ชนิดสาร	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
a. ยาแก้ปวด (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	7.6	9.0	8.8	13.1	9.4	5.6	7.6	8.7	10.6	7.8
b. ยาแก้แพ้ (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	6.2	6.0	7.0	10.3	7.2	4.5	5.9	7.2	9.0	6.4
c. ยาแก้ไอ (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	7.8	8.9	9.4	13.6	9.7	6.2	7.0	8.1	10.7	7.7
d. ยาแก้ไอผสม/ยาคลายเครียด	1.6	2.2	4.0	4.9	3.0	0.8	2.2	2.1	2.5	1.8
e. ยานอนหลับ	3.0	3.9	4.8	5.4	4.1	3.0	4.4	5.2	5.6	4.4
f. เครื่องดื่มบำรุงกำลัง	11.6	20.2	26.0	25.0	19.9	5.2	9.9	12.3	11.0	9.6
g. ยาโปร	1.5	3.2	5.5	6.5	3.9	0.7	2.9	3.3	5.6	2.8
h. ยาสิ้น	1.1	1.7	3.8	4.1	2.5	0.2	1.1	1.2	1.2	0.9
i. ป๊อปเปอร์	1.0	1.0	1.6	3.2	1.6	0.3	0.4	0.3	0.4	0.3
j. ไบกระท่อม	2.4	3.9	6.1	8.2	4.8	0.7	1.3	1.3	2.7	1.4
k. น้ำดื่มไบกระท่อมผสมสารอื่น (4x100)	2.0	3.0	4.6	6.8	3.9	0.5	1.0	1.2	2.2	1.1
l. กัญชา	2.7	4.5	8.5	11.2	6.3	0.6	1.8	2.1	4.1	1.9
m. ฝิ่น	1.1	1.2	1.8	3.1	1.7	0.3	0.5	0.3	0.5	0.4

ตารางที่ 3.18 ความชุกของการใช้สารเสพติดชนิดต่างๆ ที่เคยใช้ในชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามเพศและระดับชั้น (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก) (ต่อ)

ชนิดสาร	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
ก. ยาอี/ ยาเลิฟ	0.7	0.8	1.0	1.7	1.0	0.2	0.6	0.3	0.4	0.4
อ. ยาเค	0.6	1.2	1.8	2.4	1.4	0.5	0.9	0.8	0.9	0.8
ป. ผงขาว/เฮโรอีน	0.6	0.7	0.7	1.8	0.9	0.2	0.5	0.2	0.5	0.3
ด. สารระเหย (ทินเนอร์ กาวเบนซิน)	1.0	1.2	1.5	2.2	1.4	0.3	0.5	0.4	0.5	0.4
ร. ยาบ้า	1.0	1.1	1.6	4.5	1.9	0.3	0.8	0.4	1.3	0.6
ส. ไอซ์	0.8	0.9	1.4	3.7	1.6	0.2	0.6	0.6	1.0	0.6
ต. ใช้สารร่วม เช่น ดื่มเหล้าผสม/ร่วมกับเครื่องดื่มบำรุงกำลังใช้ 4x100 ร่วมกับสูบกัญชา	1.3	2.4	3.2	4.6	2.7	1.0	1.8	1.5	2.1	1.6

ตารางที่ 3.19 อายุที่เริ่มใช้สารเสพติดชนิดต่างๆ จำแนกตามเพศและระดับชั้น

ชนิดสาร	อายุที่เริ่มใช้ (ปี) mean									
	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
า. ยาแก้ปวด (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	10.3	11.8	13.1	13.2	12.2	10.0	11.8	12.7	13.6	12.3
บ. ยาแก้แพ้ (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	10.2	11.4	13.4	13.0	12.2	10.1	11.9	12.9	13.6	12.4
ค. ยาแก้ไอ (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	10.2	11.9	13.6	13.6	12.6	12.5	10.2	12.4	12.9	13.6
ด. ยาแก้ลมประสาท/ยากลายเครียด	11.7	12.8	15.1	15.0	14.3	12.0	13.7	14.6	15.1	14.3
ด. ยานอนหลับ	10.5	12.6	14.6	15.0	13.4	11.7	13.8	15.0	15.2	14.3
ด. เครื่องดื่มบำรุงกำลัง	11.2	12.4	14.1	14.3	13.3	10.8	12.7	14.3	14.7	13.5
ด. ยาโปร	12.5	13.6	15.3	15.4	14.7	12.3	13.8	14.6	14.9	14.4
ด. ยาสูด	12.6	13.7	15.4	15.1	14.8	12.3	14.5	15.3	15.8	15.1
ด. ป๊อปเปอร์	12.0	13.3	15.4	15.9	14.9	12.4	15.0	16.0	14.8	13.7
ด. ไบกระเทียม	12.0	13.2	14.9	15.5	14.5	12.6	13.2	15.0	15.7	14.6
ด. น้ำดื่มไบกระเทียมผสมสารอื่น (4x100)	12.2	13.4	15.1	15.5	14.6	12.6	14.3	14.9	15.8	14.9
ด. กัญชา	12.1	13.4	15.1	15.2	14.5	12.2	13.7	15.2	15.6	14.9
ด. ผีน	11.8	11.5	15.0	14.6	13.8	11.5	13.1	15.0	15.4	14.1
ก. ยาอี/ ยาเลิฟ	10.6	13.3	14.4	16.2	14.3	11.0	14.3	14.3	16.2	14.4
อ. ยาเค	11.1	13.3	15.4	15.9	14.6	12.8	14.0	14.9	16.4	14.6
ป. ผงขาว/เฮโรอีน	10.0	12.0	14.3	16.2	13.6	13.0	14.4	15.3	14.8	14.7
ด. สารระเหย (ทินเนอร์ กาวเบนซิน)	11.4	10.6	14.1	14.9	12.9	9.4	13.8	13.6	12.9	13.1
ร. ยาบ้า	12.0	12.5	15.1	15.5	14.6	13.1	13.7	14.8	15.2	14.4
ส. ไอซ์	11.9	11.7	15.3	15.9	14.8	13.5	13.7	14.7	15.5	14.7
ต. ใช้สารร่วม เช่น ดื่มเหล้าผสม/ร่วมกับเครื่องดื่มบำรุงกำลังใช้ 4x100 ร่วมกับสูบกัญชา	12.2	13.2	15.1	15.3	14.4	11.8	13.7	15.3	15.6	14.3

ตารางที่ 3.20 ความชุกของการใช้สารเสพติดชนิดต่างๆ ใน 12 เดือนที่ผ่านมาของนักเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามเพศและระดับชั้น (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

ชนิดสาร	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
a. ยาแก้ปวด (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	2.8	4.3	3.6	5.5	4.0	1.7	3.2	3.9	3.9	3.1
b. ยาแก้แพ้ (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	2.1	2.4	2.9	4.1	2.8	1.5	2.1	3.3	2.8	2.4
c. ยาแก้ไอ (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	2.7	4.6	4.2	5.0	4.0	1.8	3.0	3.6	3.9	3.0
d. ยาแก้ลมประสาท/ยาคลายเครียด	0.4	1.0	2.0	1.6	1.2	0.3	1.1	1.2	0.8	0.9
e. ยานอนหลับ	0.8	1.7	1.5	1.5	1.3	1.0	2.2	2.7	2.5	2.1
f. เครื่องดื่มบำรุงกำลัง	5.1	10.6	16.0	11.9	10.4	2.4	4.6	6.2	6.1	4.7
g. ยาโปร	0.5	1.7	2.9	2.5	1.8	0.2	1.5	1.4	2.3	1.3
h. ยาสิ้น	0.3	1.0	1.7	1.7	1.1	0.0	0.5	0.5	0.7	0.4
i. ป๊อปเปอร์	0.2	0.4	0.6	1.2	0.6	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
j. ไบกระท่อม	1.0	2.1	3.0	4.4	2.4	0.3	0.6	0.5	1.3	0.6
k. น้ำดื่มไบกระท่อมผสมสารอื่น (4x100)	0.7	1.7	2.2	4.1	2.0	0.2	0.5	0.5	1.0	0.5
l. กล้วยา	1.2	2.1	4.0	4.8	2.8	0.3	0.7	0.8	1.7	0.8
m. ผีน	0.3	0.5	0.5	1.5	0.6	0.1	0.1	0.0	0.1	0.1
n. ยาอี/ ยาเลิฟ	0.1	0.1	0.4	0.8	0.3	0.1	0.0	0.1	0.1	0.1
o. ยาเค	0.2	0.5	1.0	1.3	0.7	0.1	0.1	0.5	0.3	0.3
p. ผงขาว/เฮโรอีน	0.1	0.3	0.2	0.7	0.3	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0
q. สารระเหย (ทินเนอร์ กาว เบนซิน)	0.3	0.5	0.7	1.0	0.6	0.1	0.1	0.2	0.1	0.1
r. ยาบ้า	0.3	0.5	0.8	1.9	0.8	0.1	0.2	0.0	0.5	0.2
s. ไอซ์	0.3	0.3	0.6	1.6	0.7	0.1	0.1	0.1	0.2	0.1
t. ใช้สารร่วม เช่น ต้มเหล้าผสม/ร่วมกับเครื่องดื่มบำรุงกำลัง ใช้ 4x100 ร่วมกับสูบกัญชา	0.4	1.1	1.8	2.5	1.3	0.4	0.8	1.1	1.1	0.9

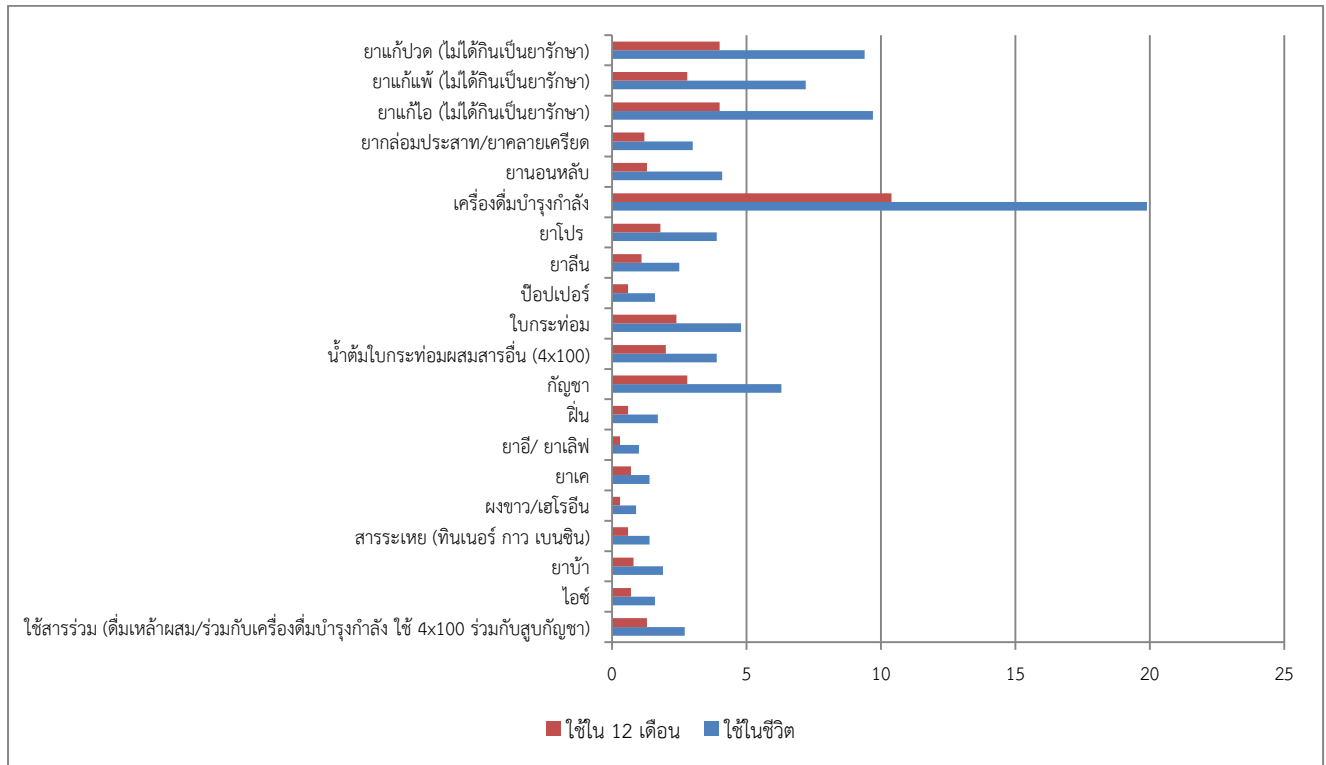
ตารางที่ 3.21 อัตราการใช้สารเสพติดแต่ละชนิดของนักเรียนมัธยมศึกษาที่ ใน 30 วันที่ผ่านมา จำแนกตามเพศและระดับชั้น (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

ชนิดสาร	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
a. ยาแก้ปวด (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	62.3	57.4	46.0	53.7	54.5	59.3	63.2	50.7	56.2	56.4
b. ยาแก้แพ้ (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	63.2	65.0	50.1	47.2	55.4	74.4	70.6	46.3	51.0	57.9
c. ยาแก้อาเจียน (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	62.7	62.1	53.6	58.2	59.1	75.2	53.4	42.2	53.9	52.6
d. ยาแก้ไอ/ยาคลายเครียด	24.6	64.7	48.2	68.9	55.6	64.7	53.0	27.7	57.1	45.3
e. ยานอนหลับ	46.8	48.2	38.7	57.5	47.4	64.9	59.2	43.4	55.1	52.6
f. เครื่องดื่มบำรุงกำลัง	64.1	67.5	62.0	70.1	65.8	62.5	55.6	48.8	65.7	55.6
g. ยาโปร	71.7	43.4	57.1	69.9	58.7	62.2	47.5	50.5	54.4	51.3
h. ยาสูบ	51.9	58.0	45.8	62.5	54.8	100.0	52.8	30.7	49.5	42.8
i. ป๊อปเปอร์	76.1	50.2	59.6	61.9	60.6	79.0	100.0	36.6	43.5	55.5
j. ไบกระเทียม	51.4	53.1	55.9	67.8	59.0	46.3	87.2	49.8	60.7	61.0
k. น้ำดื่มไบกระเทียมผสมสารอื่น (4x100)	53.5	59.7	62.3	71.3	64.3	70.7	67.0	56.3	62.2	62.5
l. กัญชา	59.5	53.8	38.7	56.1	50.3	33.1	66.1	40.8	35.3	43.3
m. ผีน	69.1	64.1	53.7	60.7	61.3	79.7	100.0	100.0	100.0	75.8
n. ยาอี/ ยาเลิฟ	69.5	44.8	46.3	69.7	58.5	77.5	55.3	27.3	0.0	43.5
o. ยาเค	58.7	60.6	56.5	57.6	58.1	21.8	22.6	50.6	24.9	33.9
p. ผงขาว/เฮโรอีน	71.8	62.6	65.2	72.7	68.6	39.1	100.0	0.0	51.8	57.9
q. สารระเหย (ทินเนอร์ กาว เบนซิน)	73.6	61.8	53.0	51.5	58.7	24.6	70.2	47.3	25.4	41.3
r. ยาบ้า	59.3	55.1	23.5	72.9	56.9	15.2	64.7	37.3	51.6	46.1
s. ไอซ์	74.2	70.3	34.4	66.7	61.2	31.7	43.1	16.0	14.0	23.4
t. ใช้สารร่วม เช่น ต้มเหล้าผสม/ร่วมกับเครื่องดื่มบำรุงกำลัง ใช้ 4x100 ร่วมกับสูบกัญชา	73.7	64.7	38.4	57.6	55.8	20.0	48.8	31.0	61.2	40.3

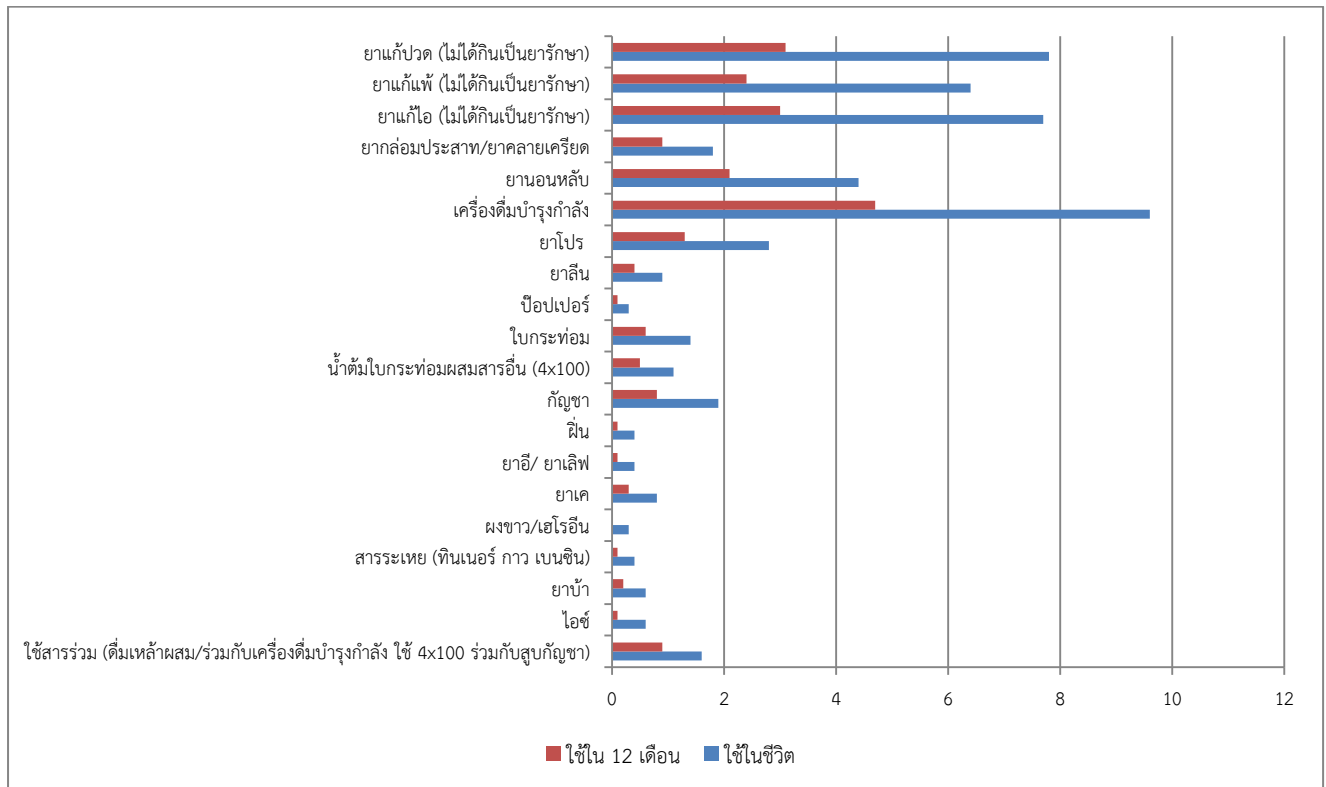
หมายเหตุ : ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนที่เคยใช้สารเสพติดใน 12 เดือน ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

แผนภาพที่ 3.3 ความชุกของการใช้สารเสพติดแต่ละชนิดในชีวิตและใน 12 เดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

นักเรียนชาย

นักเรียนหญิง

หมวด G ทักษะคิดต่อการดื่มสุราและการใช้สารเสพติด

อัตราการรับรู้ผลเสียต่อสุขภาพจากการใช้สารเสพติดแต่ละตัวเพียงหนึ่งถึงสองครั้งมีค่าตั้งแต่ร้อยละ 50.5 ถึง 70 ในนักเรียนชาย และร้อยละ 57.7 ถึง 82 ในนักเรียนหญิง โดยสารเสพติดที่มีนักเรียนจำนวนน้อยที่สุดคิดว่ามีผลเสียต่อสุขภาพ ได้แก่ เครื่องดื่มบำรุงกำลัง ส่วนสารเสพติดที่นักเรียนจำนวนมากที่สุดคิดว่ามีผลเสียต่อสุขภาพ ได้แก่ ยาบ้า นักเรียนหญิงมีสัดส่วนการรับรู้ผลเสียต่อสุขภาพจากการใช้สารเสพติดแต่ละตัวสูงกว่านักเรียนชาย ซึ่งเป็นแบบแผนที่คล้ายคลึงกับผลการสำรวจในปีการศึกษา 2550 และ 2552 นอกจากนี้ จะเห็นว่านักเรียนทั้งชายและหญิงมองว่าการใช้สารเสพติดผิดกฎหมาย เช่น ใบกระท่อม และ 4x100 มีผลเสียต่อสุขภาพพอๆ กับการดื่มสุรา เช่นเดียวกับกัญชาที่นักเรียนคิดว่ามีผลเสียพอๆ กับการสูบบุหรี่ ส่วนฝิ่น ยาอี/ยาเลิฟ ยาเค เฮโรอีน สารระเหย ยาบ้า ไอซ์ และการใช้สารเสพติดร่วมกัน มีผลเสียต่อสุขภาพมากกว่าการใช้สารเสพติดถูกกฎหมาย เช่น บุหรี่ สุรา ยาแก้ปวด ยาแก้แพ้ ยาแก้ไอ ยานอนหลับ ยาแก้ลมประสาท เครื่องดื่มบำรุงกำลัง ยาโปร ยาลีน และป๊อปเปอร์ (ตารางที่ 3.22)

ตารางที่ 3.22 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดื่มสุราและการใช้สารเสพติดเพียง 1-2 ครั้งจะทำให้มีผลเสียต่อสุขภาพ (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

คิดว่าการใช้สารต่อไปนี้เพียง 1-2 ครั้ง มีผลเสียต่อสุขภาพ	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
a. สุรา	67.1	65.4	67.7	56.9	64.6	73.5	73.7	73.7	71.2	73.3
b. บุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้า	67.2	67.7	72.3	59.8	66.9	76.5	77.8	81.0	74.1	77.9
c. ยาแก้ปวด (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	55.4	56.8	64.9	50.4	56.8	64.4	66.2	70.7	63.5	66.7
d. ยาแก้แพ้ (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	54.7	56.4	63.8	50.4	56.3	63.5	65.2	70.4	63.3	66.1
e. ยาแก้ไอ (ไม่ได้กินเป็นยารักษา)	54.7	57.3	64.4	50.9	56.7	63.7	65.1	70.8	63.3	66.3
f. ยาแก้ลมประสาท/ยาคลายเครียด	60.9	64.2	68.2	56.9	62.5	70.4	73.8	79.9	72.6	74.7
g. ยานอนหลับ	55.5	56.4	62.7	51.6	56.5	62.1	65.7	70.4	64.2	66.0
h. เครื่องดื่มบำรุงกำลัง	49.2	50.6	55.7	46.6	50.5	56.5	56.6	60.4	56.1	57.7
i. ยาโปร	59.7	63.2	69.8	57.8	62.5	70.2	74.0	81.8	71.8	75.1
j. ยาลีน	60.2	64.1	70.4	57.0	62.8	70.6	74.5	81.5	71.6	75.3
k. ป๊อปเปอร์	59.5	63.2	70.4	56.9	62.4	70.1	73.5	80.8	70.2	74.4
l. ใบกระท่อม	63.7	66.4	70.7	58.2	64.8	73.9	77.1	82.2	72.1	77.1
m. น้ำต้มใบกระท่อมผสมสารอื่น (4x100)	64.4	66.4	73.2	59.1	65.8	74.8	78.0	83.9	74.1	78.4
n. กัญชา	65.9	67.5	70.0	58.3	65.6	77.2	78.5	82.4	73.9	78.7
o. ฝิ่น	66.5	69.3	74.0	60.9	67.7	76.8	79.9	84.3	76.7	80.0
p. ยาอี/ ยาเลิฟ	66.5	69.8	75.9	61.2	68.3	76.7	80.5	85.2	76.8	80.4
q. ยาเค	66.4	70.1	75.6	61.2	68.3	75.9	80.1	85.8	76.6	80.3
r. ผงขาว/เฮโรอีน	65.5	69.9	75.5	61.3	68.0	74.5	79.7	85.0	76.9	79.6
s. สารระเหย (ทินเนอร์ กาว เบนซิน)	65.7	69.6	74.9	61.1	67.8	74.8	79.4	84.2	76.2	79.2
t. ยาบ้า	68.7	71.3	77.4	62.4	70.0	78.8	82.2	86.2	78.1	82.0
u. ไอซ์	68.1	71.5	77.2	62.4	69.8	78.4	81.9	85.8	78.0	81.6
v. ใช้สารร่วม เช่น ต้มเหล้าผสม/ ร่วมกับ เครื่องดื่มบำรุงกำลัง ใช้ 4x100 ร่วมกับ สูบกัญชา	65.3	68.2	75.6	59.6	67.2	75.6	78.8	83.9	75.6	79.1

หมวด H ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์

ในด้านพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ของนักเรียน พบว่า นักเรียนชายร้อยละ 14.2 และหญิงร้อยละ 11.2 เคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว อัตราดังกล่าวนี้ต่ำกว่าอัตราของนักเรียนชายแต่ยังคงเท่าเดิมในนักเรียนหญิงในปีการศึกษา 2558 (ร้อยละ 17.9 ในนักเรียนชาย และร้อยละ 11.0 ในนักเรียนหญิงของปี 2558) แม้ว่าแนวโน้มของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรในเยาวชนไทยลดลงในกลุ่มนักเรียนชาย แต่นักเรียนหญิงไม่ได้ลดลงเลย ซึ่งยังคงเป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่ควรเฝ้าระวังเป็นพิเศษเพราะอาจทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพอื่นตามมา ในจำนวนนักเรียนที่เคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว นักเรียนชายมีอัตราการมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนมากกว่า 1 คน สูงกว่านักเรียนหญิง แต่ที่น่าเป็นกังวลคือนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ระบุว่าในตลอดชีวิตที่ผ่านมาเคยมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนมากกว่า 6 คน (ร้อยละ 21.2) นักเรียนชายดื่มสุราหรือใช้สารเสพติดก่อนมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้ายสูงกว่านักเรียนหญิง นักเรียนชั้น ปวช.2 มีอัตราการเคยมีเพศสัมพันธ์สูงกว่านักเรียนสายสามัญ เมื่อถามถึงวิธีการคุมกำเนิด ทั้งนักเรียนชายและหญิงระบุว่า นักเรียนหรือคู่ของนักเรียนใช้วิธีสวมถุงยางอนามัยมากที่สุด (ร้อยละ 85.2 และ ร้อยละ 74.6) นักเรียนหญิงปวช.2 ที่เคยตั้งครรรภ์มาแล้ว 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.5 ซึ่งมีอัตราสูงกว่านักเรียนหญิงสายสามัญ แต่ที่น่าเป็นห่วงคือนักเรียนระดับชั้น ม.1 ทั้งชายและหญิงเคยตั้งครรรภ์หรือเคยทำให้อื่นตั้งครรรภ์มาแล้ว โดยเฉพาะนักเรียนชายที่ระบุว่าเคยทำให้อื่นตั้งครรรภ์ ส่วนนักเรียนหญิงที่เคยตั้งครรรภ์มากกว่า 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.9 ซึ่งมีอัตราค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ ในจำนวนนักเรียนที่เคยตั้งครรรภ์เมื่อรู้ว่าตนเองหรือคู่นอนของตนเองตั้งครรรภ์ ส่วนใหญ่มักจัดการโดย ตำรวจตั้งครรรภ์และดูแลครรรภ์ให้ดีที่สุด/รับผิดชอบทารกที่เกิดมา รองลงมาคือ ปรึกษาพ่อแม่ของตนเอง และปรึกษาพ่อแม่ของแฟน/คนรัก นอกจากนี้นักเรียนส่วนใหญ่เคยได้รับการสอนเกี่ยวกับเรื่องเอดส์หรือเอชไอวีในโรงเรียน (ตารางที่ 3.23)

ตารางที่ 3.23 ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
การมีเพศสัมพันธ์										
ไม่เคยเลย	97.3	91.8	84.6	65.1	85.8	97.6	92.8	88.0	69.5	88.8
เคย	2.7	8.2	15.4	34.9	14.2	2.4	7.2	12.0	30.5	11.2
อายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก (ปี)										
mean	12.3	12.9	14.8	15.0	14.5	12.3	14.0	15.4	15.5	15.1
ในตลอดชีวิตที่ผ่านมา เคยมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนจำนวน *										
1 คน	67.2	45.1	38.1	34.2	38.6	62.8	60.3	56.0	51.6	55.1
2 คน	13.5	18.7	16.4	19.0	18.0	7.6	17.2	23.8	23.6	21.8
3 คน	4.2	11.9	12.3	10.6	10.9	4.6	8.5	7.7	10.5	8.9
4 คน	0.0	6.3	6.4	5.8	5.7	2.4	2.1	3.2	3.8	3.2
5 คน	4.5	3.1	4.1	6.2	5.1	0.0	3.3	2.1	3.8	2.9
6 คน	1.3	4.3	2.5	1.2	2.0	1.4	1.2	2.6	0.9	1.6
มากกว่า 6 คน	9.2	10.6	20.1	23.0	19.7	21.2	7.4	4.6	5.8	6.4
ครั้งสุดท้าย ก่อนหรือระหว่างมีเพศสัมพันธ์ได้ดื่มสุรา *										
ไม่เคยดื่มสุรา	66.9	51.6	48.5	40.5	45.6	47.8	38.6	48.1	50.2	47.4
ไม่ดื่ม	19.2	31.0	32.3	35.2	33.0	40.1	36.6	37.7	41.4	39.2
ดื่ม	13.9	17.4	19.2	24.4	21.4	12.1	24.8	14.2	8.4	13.4
ครั้งสุดท้าย ก่อนหรือระหว่างมีเพศสัมพันธ์ได้ใช้สารเสพติด *										
ไม่เคยใช้สารเสพติด	72.8	66.4	74.2	64.5	67.7	66.9	67.1	74.2	75.5	73.2
ไม่ใช้	17.3	26.7	23.5	29.4	26.9	23.4	29.8	24.3	23.0	24.6
ใช้	9.9	6.8	2.3	6.1	5.4	9.7	3.1	1.5	1.5	2.2

ตารางที่ 3.23 ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก) (ต่อ)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
วิธีการคุมกำเนิดที่นักเรียน หรือคู่ของนักเรียนเคยใช้ * (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ไม่ได้ใช้วิธีการใดๆ	34.1	20.9	13.5	13.3	15.6	22.5	19.0	10.4	11.2	12.8
การหลังภายนอก	17.8	23.9	24.8	25.1	24.6	46.8	29.5	31.8	30.3	31.4
สวมถุงยางอนามัย	78.5	83.6	87.8	84.8	85.2	61.5	77.7	77.1	72.8	74.6
แผ่นแปะคุมกำเนิด	1.2	1.4	2.7	0.6	1.2	0.0	3.6	1.7	1.8	2.0
ยาเม็ดคุมกำเนิด	12.5	11.6	11.2	8.8	10.0	20.3	25.8	19.4	23.6	22.3
ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน	6.2	9.9	9.0	12.1	10.8	19.5	26.3	23.2	20.2	22.2
การฉีดยาคุมกำเนิด	1.2	2.0	1.9	1.5	1.7	4.5	5.4	3.7	3.7	4.0
การฝังยาคุมกำเนิด	5.8	2.3	0.9	1.4	1.6	1.8	3.1	3.7	3.7	3.5
สวนล้างช่องคลอด	0.0	1.1	3.6	0.6	1.4	5.7	2.5	1.8	2.3	2.3
การนับระยะปลอดภัย	3.9	3.8	6.6	5.7	5.6	10.8	3.7	6.2	6.9	6.3
วิธีการอื่นๆ	0.0	2.9	0.7	1.8	1.6	3.0	0.8	0.7	0.6	0.8
เคยตั้งครรภ์หรือทำให้คนอื่นตั้งครรภ์ *										
ไม่เคยเลย	86.5	86.9	93.1	91.6	91.0	79.6	96.3	94.5	92.9	93.4
1 ครั้ง	5.3	3.4	4.3	3.7	3.8	2.4	2.4	4.5	6.5	4.8
2 ครั้งหรือมากกว่านั้น	4.5	0.4	1.9	2.4	2.0	12.9	1.4	0.7	0.1	1.2
ไม่แน่ใจ	3.8	9.4	0.8	2.4	3.1	5.1	0.0	0.3	0.5	0.6
การจัดการเมื่อรู้ว่านักเรียนหรือคู่นอนของนักเรียนตั้งครรภ์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) **										
ตำราการตั้งครรภ์และดูแลครรภ์ให้ดีที่สุด/ รับผิดชอบทารกที่เกิดมา	26.2	32.9	71.1	33.2	43.1	15.8	13.3	65.6	57.2	49.5
แก้ไขปัญหาด้วยตนเองโดยไม่ปรึกษาใคร	11.5	22.7	27.4	8.6	15.4	0.0	5.7	6.4	9.4	6.8
ปรึกษาแฟน/ คนรัก	8.3	20.3	11.1	13.5	13.1	0.0	3.3	39.1	33.3	27.4
ปรึกษาครู	27.9	12.0	31.6	0.0	11.9	0.0	30.9	5.9	3.0	6.6
ปรึกษาพ่อแม่ของตนเอง	0.0	53.2	37.2	46.0	41.0	0.0	0.0	57.4	41.8	36.5
ปรึกษาพ่อแม่ของแฟน/คนรัก	0.0	59.2	27.4	28.1	28.9	0.0	3.3	38.8	32.6	27.0
ปรึกษาเพื่อน/ คนรู้จัก	0.0	28.6	12.0	0.0	6.1	0.0	29.0	38.8	26.9	27.2
ยุติการตั้งครรภ์ (ทำแท้ง)	42.2	0.0	24.4	6.5	13.4	0.0	7.7	19.1	6.0	9.5
ปรึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีอนามัย โรงพยาบาล คลินิก ให้คำปรึกษา	27.9	32.9	17.6	9.5	15.3	0.0	0.0	12.6	19.7	12.8
อื่นๆ	11.9	0.0	19.7	0.0	6.3	42.1	13.4	0.0	0.0	7.1
เคยได้รับการสอนเกี่ยวกับเรื่องเอดส์ หรือ เอชไอวี (HIV) ที่โรงเรียน										
ไม่เคยเลย	50.0	36.8	31.2	32.8	33.9	13.8	20.6	15.8	23.9	20.1
เคย	37.0	55.7	65.8	63.6	61.7	71.7	73.6	80.2	74.6	76.2
ไม่แน่ใจ	13.0	7.4	3.0	3.6	4.5	14.6	5.8	4.0	1.4	3.7

หมายเหตุ : ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ตอบ (ไม่รวม missing)

* ร้อยละของผู้ที่เคยมีเพศสัมพันธ์

** ร้อยละของนักเรียนที่เคยตั้งครรภ์

หมวด I พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียน

การศึกษานี้ได้สำรวจพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการขับขี่ ยานพาหนะ พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง พฤติกรรมด้านเพศสัมพันธ์ ความรู้สึกรังเกียจและอาการแพ้ตัวตาย นักเรียนมัธยมศึกษาในปีการศึกษา 2561 นี้ ยังมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ โดยเฉพาะด้านความปลอดภัยในการขับขี่ รถจักรยานยนต์และรถยนต์ จากข้อมูลในช่วง 12 เดือนก่อนการสำรวจ พบว่า นักเรียนชายและหญิงร้อยละ 21.9 และ ร้อยละ 22.4 ไม่เคยสวมหมวกกันน็อคเวลาขับขี่หรือซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ และร้อยละ 19.7 และ ร้อยละ 16.9 ไม่เคยคาดเข็มขัดนิรภัยเวลาขับรถหรือนั่งในรถยนต์ด้านหน้าข้างคนขับ นักเรียนชายทุกระดับชั้นมีอัตราพฤติกรรมการขับขี่รถยนต์ รถจักรยานยนต์ หลังจากที่เพิ่งดื่มสุรามากกว่านักเรียนหญิงทุกระดับชั้น (ร้อยละ 23.3 และร้อยละ 15.4) นักเรียนชายร้อยละ 9.4 นักเรียนหญิงร้อยละ 4.0 เคยพกพามีด ปืน หรือไม้กระบองหรือสิ่งอื่นๆ เพื่อใช้เป็นอาวุธ และนักเรียนชายร้อยละ 7.9 นักเรียนหญิงร้อยละ 3.0 เคยชกต่อย ตบตีต่อสู้อะละวาทกับคนอื่นจนได้รับบาดเจ็บ ต้องได้รับการดูแลรักษาโดยแพทย์หรือพยาบาล นักเรียนระดับชั้น ปวช.2 ทั้งชายและหญิงมีอัตราการเคยถูกแฟนตบตีหรือทำร้ายร่างกายโดยตั้งใจ และเคยถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่เต็มใจใน 12 เดือนก่อนการสำรวจ สูงกว่านักเรียนชั้นอื่นๆ

นักเรียนชายและหญิงประมาณร้อยละ 10.8 และร้อยละ 14.0 เคยมีอาการซึมเศร้าหมดอาลัยในชีวิตเกือบทุกวัน ติดต่อกันเป็นเวลา 2 สัปดาห์ จนไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ นักเรียนหญิงมีอัตราการเคยคิดจะฆ่าตัวตายอย่างจริงจัง (ร้อยละ 6.3) และวางแผนวิธีการฆ่าตัวตาย (ร้อยละ 6.3) รวมทั้งเคยพยายามฆ่าตัวตายจริง (ร้อยละ 3.9) สูงกว่านักเรียนชาย ในจำนวนนักเรียนที่เคยฆ่าตัวตายจริงๆ มีนักเรียนชายร้อยละ 12.9 และนักเรียนหญิงร้อยละ 9.0 ที่เคยพยายามฆ่าตัวตายมากกว่า 5 ครั้ง (ตารางที่ 3.24)

ตารางที่ 3.24 พฤติกรรมเสี่ยงต่อความปลอดภัยและความรุนแรงที่เกิดขึ้นในช่วง 12 เดือนก่อนการสำรวจ (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
สวมหมวกกันน็อค เวลาที่ขับขี่หรือซ้อนท้ายรถมอเตอร์ไซด์ *										
ไม่เคย	28.8	24.1	17.1	15.5	21.9	25.4	25.6	19.4	18.7	22.4
คาดเข็มขัดนิรภัยเวลาที่ขับรถ หรือนั่งในรถยนต์ด้านหน้าข้างคนขับ										
ไม่เคย	23.0	20.0	16.2	18.7	19.7	18.7	19.4	14.2	15.4	16.9
ขับขี่รถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือยานพาหนะอื่นๆ หลังจากที่เพิ่งดื่มสุรา										
เคย	13.4	17.8	29.8	35.0	23.3	9.6	14.0	16.8	24.6	15.4
พกพามีด ปืน หรือไม้กระบองหรือสิ่งอื่นๆ เพื่อใช้เป็นอาวุธ										
เคย	7.4	7.8	9.3	14.0	9.4	4.5	4.0	3.5	4.0	4.0
ถูกข่มขู่ หรือทำร้ายร่างกายด้วยอาวุธ เช่น มีด ปืน หรือไม้กระบองหรืออาวุธอื่นๆ										
เคย	4.5	5.3	7.1	11.9	6.9	2.7	2.7	2.5	2.9	2.7
ชกต่อย/ ตบตี/ ต่อสู้อะละวาทกับคนอื่นโดยไม่ได้รับบาดเจ็บ										
เคย	12.1	12.9	12.1	16.5	13.3	7.0	5.1	4.3	5.4	5.4

ตารางที่ 3.24 พฤติกรรมเสี่ยงต่อความปลอดภัยและความรุนแรงที่เกิดขึ้นในช่วง 12 เดือนก่อนการสำรวจ (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก) (ต่อ)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
ชกต่อย/ ตบตี/ ต่อสู้ทะเลาะวิวาทกับคนอื่นจนได้รับบาดเจ็บที่ต้องได้รับการดูแลรักษาโดยแพทย์หรือพยาบาล										
เคย	6.6	6.8	7.2	11.6	7.9	3.2	3.1	2.6	3.1	3.0
แฟนเคยตบตีหรือทำร้ายร่างกายโดยตั้งใจ **										
เคย	4.6	9.1	8.3	10.2	8.1	3.6	5.5	5.9	6.2	5.4
เคยถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่เต็มใจ ***										
เคย	2.3	2.9	4.8	5.7	4.0	1.7	3.4	3.0	4.2	3.1
เคยรู้สึกซึมเศร้า หดหู่ หงุดหงิดในชีวิตรอบตัวทุกวันเป็นเวลา 2 สัปดาห์ติดต่อกัน จนไม่สามารถดำเนินกิจกรรมประจำวันได้ตามปกติ										
เคย	7.2	11.8	14.2	11.3	10.8	11.4	14.7	16.4	12.4	14.0
เคยคิดจะฆ่าตัวตายอย่างจริงจัง	3.2	4.6	5.8	3.6	4.2	6.2	8.0	5.7	4.6	6.3
เคยวางแผนวิธีการที่จะฆ่าตัวตาย	3.3	4.4	6.7	3.6	4.4	5.9	8.7	5.7	4.1	6.3
เคยพยายามฆ่าตัวตายจริงๆ	1.9	3.5	3.4	1.7	2.6	4.1	5.3	3.0	2.6	3.9
จำนวนครั้งที่เคยพยายามฆ่าตัวตายจริงๆ ****										
1-2 ครั้ง	57.5	58.0	70.5	51.5	60.6	54.9	62.3	69.7	46.5	60.4
3-5 ครั้ง	28.7	29.3	24.5	19.8	26.5	25.6	32.5	28.2	43.2	30.6
>5 ครั้ง	13.8	12.7	5.0	28.7	12.9	19.5	5.2	2.1	10.3	9.0

หมายเหตุ : ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ตอบ (ไม่รวม missing)
 * ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนที่เคยขับขี/ซ้อน/นั่งรถ
 ** ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนที่มีแฟน
 *** ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนที่เคยมีเพศสัมพันธ์
 **** ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนที่เคยพยายามฆ่าตัวตายจริงๆ

หมวด J ประสบการณ์การเล่นการพนัน

นักเรียนชายที่เคยเล่นการพนันมีสัดส่วนสูงกว่านักเรียนหญิงเล็กน้อย (ร้อยละ 16.3 และร้อยละ 10.8) อายุเฉลี่ยทั้งชายและหญิงที่เล่นการพนันครั้งแรกประมาณ 13 ปี ชนิดของการพนันที่นักเรียนชายและหญิงเริ่มเล่นครั้งแรก คือ เล่นไพ่มากที่สุด ส่วนการพนันที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงเริ่มเล่นลำดับรองลงมาคือ ปู ปลา น้ำเต้า และสลากกินแบ่งรัฐบาล เหตุผลสำคัญที่เล่นการพนันครั้งแรกทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงคือ เพื่อนชักชวน เห็นว่าเป็นการเสี่ยงโชคและความตื่นเต้นและเพลิดเพลิน นักเรียนชายและหญิง ร้อยละ 44.5 และร้อยละ 41.5 ระบุว่า ผู้ชักชวนให้เล่นการพนันครั้งแรก คือ เล่นด้วยตนเองไม่มีใครชวน รองลงมาคือเล่นเพราะเพื่อน เพื่อนชวน (ตารางที่ 3.25)

ในจำนวนนักเรียนที่เคยเล่นการพนัน นักเรียนชายร้อยละ 55.3 และนักเรียนหญิงร้อยละ 46.2 ยังคงเล่นการพนันใน 12 เดือนที่ผ่านมา ช่องทาง/สถานที่ที่เล่นการพนันบ่อยที่สุดสำหรับนักเรียนชาย คือ การเล่นทางอินเทอร์เน็ต ส่วนนักเรียนหญิงคือช่องทางอื่นๆ รองลงมาคือเล่นผ่านทางเจ้ามือ/ตัวแทน/เอเยนต์ และอินเทอร์เน็ต ประเภทการพนันที่เล่นมากที่สุด 3 อันดับแรกในนักเรียนชาย ได้แก่ ไพ่ ฟุตบอล และปู ปลา น้ำเต้า สำหรับนักเรียนหญิง การพนันที่เล่นมากที่สุดคือ ไพ่ ปู ปลา น้ำเต้า และสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยเงินที่นำมาใช้ในการเล่นการพนันนั้นสามในสี่ของนักเรียนใช้จากเงินเก็บส่วนตัว ใน 12 เดือนที่ผ่านมานักเรียนชายเล่นการพนัน 1-2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 34.2 และที่น่าเป็นห่วงคือนักเรียนชายร้อยละ 26.6 ที่เล่นการพนันถึง 20 ครั้งขึ้นไป ส่วนนักเรียนหญิง ร้อยละ 37.9 และ ร้อยละ 27.3 เล่นการพนัน 1-2 ครั้ง และ 3-5 ครั้งใน 1 ปีที่ผ่านมา เมื่อถามถึงปัญหาที่เกิดจากการเล่นการพนัน พบว่า นักเรียนชายมีปัญหาถูกโกงมากที่สุด รองลงมาคือ ผลการเรียนลดลงหรือตกต่ำ มีความเครียดมาก และต้องหาเงินมาเล่นให้ได้แม้ว่าจะทำในสิ่งไม่ถูกต้อง ส่วนปัญหาที่เกิดจากการเล่นการพนันของนักเรียนหญิง ได้แก่ ถูกโกง รองลงมา คือ มีความเครียดมาก รายได้ไม่พอใช้ เนื่องจากนำเงินไปเล่นการพนัน และผลการเรียนลดลงหรือตกต่ำ (ตารางที่ 3.26)

ตารางที่ 3.25 ประสบการณ์การเล่นการพนันในชีวิต (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
เคยเล่นการพนันโดยเจตนาเพื่อหวังทรัพย์สิน										
ไม่เคย	91.2	86.1	78.1	77.0	83.7	94.2	89.5	87.8	83.7	89.2
เคย	8.8	13.9	21.9	23.0	16.3	5.8	10.5	12.2	16.3	10.8
เล่นการพนันครั้งแรกเมื่ออายุ (ปี)										
mean	10.7	11.7	13.3	13.3	12.6	10.2	11.8	13.2	13.9	12.6
ชนิดของการพนันที่เล่นครั้งแรก *										
สลากกินแบ่งรัฐบาล	14.8	11.8	9.2	15.5	12.7	9.3	11.4	10.3	9.3	10.2
สลากจากต่างประเทศ	0.3	0.2	0.0	1.9	0.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
หวยใต้ดิน	3.3	2.9	4.5	4.0	3.8	5.3	2.8	8.7	5.8	6.1
ไพ่	21.3	43.5	32.5	29.7	32.1	40.1	41.6	38.1	49.6	41.9
ไฮโล	12.6	4.9	7.1	11.2	8.8	7.2	6.3	6.7	6.4	6.6
มวย หรือมวยตู้	0.0	0.0	1.0	0.9	0.6	0.0	0.0	0.1	0.8	0.2
ฟุตบอล	7.6	4.0	13.7	10.2	9.4	0.5	1.8	1.4	1.6	1.4
กีฬาพื้นบ้าน	0.3	1.3	0.9	0.3	0.7	3.3	0.0	0.4	1.7	1.0
ม้าแข่ง	2.1	2.3	1.1	4.0	2.4	0.6	0.5	1.8	1.2	1.2
ไก่ชน	4.4	4.1	2.3	2.6	3.1	0.9	0.8	0.0	0.0	0.3
วัวชน	1.3	1.3	0.3	0.3	0.7	0.4	0.0	0.5	0.0	0.2
ปู ปลา น้ำเต้า	17.2	15.4	18.3	15.7	16.7	24.9	30.3	29.9	20.2	27.1

ตารางที่ 3.25 ประสบการณ์การเล่นการพนันในชีวิต (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก) (ต่อ)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
การพนันผ่านอินเทอร์เน็ต	3.8	4.3	5.9	2.0	4.0	3.9	0.5	0.3	2.0	1.2
การพนันประเภทอื่นๆ	11.1	4.1	3.2	1.7	4.3	3.5	4.2	1.9	1.5	2.6
เหตุผลสำคัญที่เล่นการพนันครั้งแรก *										
เพื่อนชักชวน	32.7	35.0	29.1	38.6	34.0	25.8	33.2	29.7	34.2	31.2
ที่บ้านสอน	5.8	5.9	4.7	5.2	5.3	9.9	5.2	6.3	5.0	6.2
เป็นการเสี่ยงโชค	18.2	19.1	23.6	23.2	21.6	23.4	19.3	26.6	18.3	22.4
หารายได้เสริม	8.9	4.8	10.0	5.7	7.3	1.9	5.1	1.8	2.6	2.9
มีแหล่งที่เล่นอยู่ใกล้ๆ	0.3	1.9	2.3	2.6	2.0	1.4	3.6	1.2	2.9	2.3
ชอบเป็นการส่วนตัว	6.4	8.7	9.3	6.1	7.7	2.2	4.9	5.8	10.1	6.1
คิดว่ามีโอกาสชนะมาก	5.4	3.8	3.1	1.8	3.2	3.1	2.6	3.2	5.2	3.5
เพื่อนบ้านเล่นกันมาก	4.3	2.4	1.2	3.4	2.6	1.6	1.1	2.8	3.5	2.4
ความตื่นเต้นและเพลิดเพลิน	11.7	14.2	14.2	11.1	12.8	27.7	22.2	19.8	15.0	20.3
อื่นๆ	6.3	4.3	2.5	2.3	3.4	2.9	2.8	2.8	3.2	2.9
ผู้ชักชวนให้เล่นการพนันครั้งแรก *										
ไม่มีใครชวน/ เล่นเอง	44.4	45.3	44.2	44.3	44.5	32.2	34.6	45.7	47.8	41.5
พ่อ/ แม่	7.4	2.1	4.1	4.2	4.2	2.8	5.6	4.9	2.5	4.2
พี่/ น้อง	8.9	7.0	7.4	7.9	7.7	14.3	9.2	8.8	10.4	10.0
ญาติ	9.9	12.4	5.6	4.6	7.4	18.9	14.7	10.7	8.4	12.3
เพื่อน	26.5	31.9	38.1	37.0	34.6	27.1	34.0	28.8	30.3	30.3
อื่นๆ	3.0	1.2	0.5	2.0	1.5	4.7	2.0	1.2	0.6	1.7

หมายเหตุ : * ร้อยละของคนที่เคยเล่นการพนัน

ตารางที่ 3.26 การเล่นการพนันในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
เล่นการพนันในรอบ 12 เดือนก่อนการสำรวจ										
ไม่เล่น	42.3	38.3	50.0	44.6	44.7	51.9	52.6	57.7	49.5	53.8
เล่น	57.7	61.7	50.0	55.4	55.3	48.1	47.4	42.3	50.5	46.2
ช่องทาง/สถานที่ที่เล่นการพนันบ่อยที่สุด *										
ร้านค้า	20.7	15.4	8.3	12.5	13.2	9.1	4.6	14.4	11.1	10.4
บ่อน	6.4	9.0	9.4	16.1	10.9	3.8	10.0	4.7	6.6	6.4
อินเทอร์เน็ต	20.3	22.3	36.5	29.7	28.5	21.8	15.5	15.3	20.7	17.4
ผู้เฒ่าชาย	4.5	1.7	3.0	10.4	5.1	15.9	7.6	9.0	9.3	9.5
เจ้ามือ/ตัวแทน/เอเยนต์	15.5	14.0	16.8	17.9	16.3	6.3	17.7	22.0	16.2	17.6
อื่นๆ	32.5	37.5	25.9	13.4	26.0	43.1	44.6	34.6	36.1	38.6
ประเภทของการพนันที่เล่น * (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
สลากกินแบ่งรัฐบาล	19.7	21.8	17.9	21.2	20.1	25.5	25.1	27.0	39.3	29.5
สลากจากต่างประเทศ	0.5	1.9	0.8	0.6	1.0	0.0	2.6	0.7	0.0	0.9

ตารางที่ 3.26 การเล่นเกมพนันในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก) (ต่อ)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
หวยใต้ดิน	12.0	13.8	14.2	17.9	14.9	16.1	18.5	32.6	32.0	26.7
ไพ่	31.4	60.1	51.7	43.9	48.2	52.9	67.5	58.0	54.5	59.1
ไฮโล	23.0	25.7	14.6	27.3	22.4	8.4	25.0	22.4	14.3	19.4
มวย หรือมวยตู้	4.2	4.7	5.6	9.9	6.5	1.0	1.9	0.7	3.3	1.7
ฟุตบอล	10.7	28.5	42.3	26.5	29.4	7.3	9.1	4.1	7.7	6.7
กีฬาพื้นบ้าน	3.0	7.6	3.6	3.2	4.3	7.2	4.9	0.7	4.7	3.6
ม้าแข่ง	2.5	6.9	3.1	2.9	3.8	1.0	0.3	0.0	0.0	0.2
ไก่ชน	12.5	17.0	9.0	12.4	12.5	3.2	3.9	2.1	3.3	3.0
วัวชน	3.9	3.9	2.9	4.4	3.7	3.7	2.4	2.6	1.5	2.4
ปู ปลา น้ำเต้า	28.8	30.6	23.2	21.4	25.2	40.7	35.5	40.1	27.8	35.8
การพนันผ่านอินเทอร์เน็ต	6.6	10.1	17.7	8.8	11.5	5.0	4.0	3.6	8.8	5.2
การพนันประเภทอื่นๆ	10.4	6.8	2.7	3.6	5.1	7.2	7.9	3.4	2.4	4.8
แหล่งเงินที่นำมาใช้ในการเล่นเกมพนัน *										
เงินเก็บส่วนตัว	74.8	77.2	72.9	75.2	74.9	58.2	73.6	81.7	75.3	75.0
เงินจากทางบ้าน/ ผู้ปกครอง	15.1	7.7	8.7	6.9	8.8	22.1	15.7	10.2	16.6	14.7
เงินจากการเล่นเกมพนันครั้งที่ผ่านมา	5.9	9.4	7.6	9.3	8.3	4.0	6.3	4.5	2.1	4.3
รายได้จากการทำงาน	1.2	1.9	7.9	7.3	5.3	0.8	1.5	1.8	1.5	1.5
กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา	0.7	0.2	0.5	0.2	0.4	6.3	0.4	0.0	0.0	0.9
รายได้จากการเดินโพย	0.0	0.3	0.8	0.3	0.4	0.0	0.0	0.0	0.5	0.1
อื่นๆ	2.3	3.4	1.7	0.8	1.9	8.7	2.5	1.9	4.0	3.4
เคยมีปัญหาจากการเล่นเกมพนัน * (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ผลการเรียนลดลงหรือตกต่ำ	20.4	31.9	25.6	23.2	25.3	16.2	18.3	22.6	13.0	18.8
มีความเครียดมาก	34.6	28.3	18.0	13.6	20.4	15.8	22.8	32.8	2.6	22.1
ถูกโกง (ไม่จ่ายหรือจ่ายไม่ครบ)	22.2	19.1	32.9	33.1	29.0	20.3	39.8	13.7	56.2	27.5
มีปัญหาทะเลาะกับคนในครอบครัว	6.8	9.8	11.1	14.7	11.7	0.0	20.5	0.0	9.1	5.3
ต้องหาเงินมาเล่นให้ได้แม้ว่าจะทำในสิ่งไม่ถูกต้อง	14.3	24.4	19.8	9.0	15.7	0.0	0.0	20.0	26.1	13.8
รายได้ไม่พอใช้ เนื่องจากนำเงินไปเล่นเกมพนัน	9.6	10.9	19.9	13.8	14.5	5.5	29.1	32.8	5.1	21.8
อื่นๆ	0.0	6.5	2.7	5.2	4.1	45.8	0.0	0.0	20.3	13.1
จำนวนครั้งที่เล่นเกมพนันในรอบ 12 เดือนก่อนการสำรวจ *										
1-2 ครั้ง	44.1	33.0	30.6	34.8	34.2	31.4	37.8	39.7	38.2	37.9
3-5 ครั้ง	15.3	18.2	19.7	17.1	18.0	39.2	27.3	27.1	21.7	27.3
6-9 ครั้ง	19.9	10.1	9.3	17.3	13.2	14.7	15.6	17.6	11.7	15.4
10-19 ครั้ง	2.7	9.7	7.4	9.6	8.0	10.4	10.8	9.5	9.8	10.1
20 ครั้งขึ้นไป	18.0	29.0	33.0	21.3	26.6	4.3	8.5	6.0	18.6	9.3

หมายเหตุ : ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนที่เคยเล่นเกมพนันใน 12 เดือนก่อนการสำรวจ ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

หมวด K พฤติกรรมการเล่นเกมใน 12 เดือน และ 30 วันที่ผ่านมา

นักเรียนชายและหญิงกว่าร้อยละ 80 เคยเล่นเกมใน 12 เดือนที่ผ่านมา โดยนักเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนใหญ่เล่นทั้งเกมออนไลน์และออฟไลน์ (ร้อยละ 63.4 และ ร้อยละ 60.9) นักเรียนชายร้อยละ 12.2 และนักเรียนหญิงร้อยละ 17.9 ไม่เคยเล่นเกม สาเหตุหลักของนักเรียนชายที่ไม่เล่นเกม ได้แก่ ผู้ปกครองห้าม รองลงมาคือ คิดว่ามีผลเสียมากกว่าผลดี ไม่มีเวลาว่าง และไม่มีอุปกรณ์ที่รองรับ ส่วนสาเหตุหลักของนักเรียนหญิงที่ไม่เล่นเกม ได้แก่ คิดว่ามีผลเสียมากกว่าผลดี รองลงมาคือ ไม่มีเวลาว่าง และผู้ปกครองห้าม นักเรียนชายส่วนใหญ่เล่นเกมมาแล้วมากกว่า 6 ปี (ร้อยละ 47.5) ในขณะที่นักเรียนหญิงส่วนใหญ่เล่นเกมมาแล้ว 1-3 ปี (ร้อยละ 29.3) ชนิด/รูปแบบของเกมที่ชอบเล่นมากที่สุด 3 ลำดับแรกในนักเรียนชาย ได้แก่ เกมต่อสู้ เกมรูปแบบการผจญภัย และเกมที่เล่นตามบทบาท สำหรับนักเรียนหญิง ชนิดของเกมที่ชอบเล่นมากที่สุดคือ เกมต่อสู้ เกมรูปแบบการผจญภัย และเกมแก้ปัญหา/แก้ปริศนา (ตารางที่ 3.27)

การเล่นเกมของนักเรียนใน 30 วันที่ผ่านมา พบว่า นักเรียนชายร้อยละ 52.3 และนักเรียนหญิงร้อยละ 25.7 เล่นเกม 20 วันขึ้นไป นักเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนใหญ่เล่นเกมเฉลี่ยวันละ 1-2 ชั่วโมง (ร้อยละ 30.8 และร้อยละ 37.4) ช่วงเวลาที่นักเรียนส่วนใหญ่ใช้เล่นเกม คือเวลา 18.00-23.59 น. สถานที่ในการเล่นเกมส่วนใหญ่เล่นที่บ้านตัวเองและค่าใช้จ่ายในการเล่นเกมต่อเดือนประมาณ 100 บาท (ตารางที่ 3.28)

ตารางที่ 3.27 พฤติกรรมการเล่นเกมในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
เคยเล่นเกม	89.3	89.9	86.5	84.7	87.8	85.0	82.9	80.4	80.0	82.1
ประเภทเกมที่เล่น										
เกมออนไลน์	32.3	29.8	28.7	43.6	33.2	28.1	27.8	27.9	36.2	29.1
เกมออฟไลน์	3.9	2.5	3.1	4.4	3.4	10.8	8.7	10.4	10.0	10.0
เล่นทั้งเกมออนไลน์และออฟไลน์	63.8	67.7	68.2	52.1	63.4	61.1	63.6	61.8	53.8	60.9
ไม่เคยเล่นเกม	10.7	10.1	13.5	15.3	12.2	15.0	17.1	19.6	20.4	17.9
สาเหตุที่ไม่เคยเล่น (ร้อยละของคนไม่เคยเล่น) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ผู้ปกครองห้าม	45.3	37.4	37.5	28.5	38.0	34.1	38.4	22.9	16.6	28.5
คิดว่ามีผลเสียมากกว่าผลดี	27.8	25.6	42.0	28.0	31.4	40.6	31.4	33.7	34.7	34.7
ไม่มีอุปกรณ์ที่รองรับ	22.3	13.5	27.7	13.6	20.2	9.6	19.1	10.1	7.8	12.1
ไม่มีสัญญาณเชื่อมต่อ (wifi/อินเทอร์เน็ต)	10.7	13.8	11.5	13.6	12.1	6.6	18.1	8.4	6.0	10.3
ไม่มีเวลาว่าง	10.2	29.6	30.0	34.5	24.8	18.2	29.3	36.7	35.8	30.6
อื่นๆ	2.2	3.6	3.8	0.4	2.6	7.6	10.6	13.4	11.0	11.1
เล่นเกมมาแล้วกี่ปี * (ระยะเวลาที่เล่นเกมตั้งแต่เริ่มเล่นจนถึงปัจจุบัน)										
น้อยกว่า 1 ปี	10.7	7.8	8.7	13.2	10.0	26.5	26.3	24.2	37.1	27.3
1-3 ปี	22.7	20.0	15.8	21.0	20.0	32.1	31.5	26.5	26.6	29.3
4-6 ปี	25.6	23.0	19.8	20.3	22.4	17.2	18.7	19.6	11.7	17.5
มากกว่า 6 ปี	41.1	49.2	55.7	45.5	47.5	24.3	23.5	29.7	24.5	25.8

ตารางที่ 3.27 พฤติกรรมการเล่นเกมในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก) (ต่อ)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
ชนิด/รูปแบบของเกมที่ชอบเล่น * (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
เกมเล่นตามบทบาท (Role Play Game)	43.7	53.4	54.9	41.0	48.3	30.9	40.8	37.2	27.6	35.1
เกมวางแผนตามเวลา (Real-time strategy)	31.3	42.2	47.3	33.3	38.3	21.5	24.6	27.7	22.2	24.5
เกมวางแผนแบบผลัดกันเล่น (Turn base strategy)	25.1	33.1	37.6	26.9	30.5	17.0	20.5	18.3	15.0	18.0
เกมเลียนแบบ/จำลองสถานการณ์ (Simulation)	36.2	45.2	50.2	32.3	40.9	29.6	36.7	36.0	25.2	32.9
เกมที่ใช้ทักษะทางการบังคับ (Action)	40.4	49.1	56.6	39.6	46.2	26.1	29.9	26.5	20.7	26.4
เกมต่อสู้ (Fighting)	70.2	72.3	70.2	64.2	69.5	60.5	65.9	57.3	58.8	60.7
เกมรูปแบบการผจญภัย (Adventure)	44.9	58.9	60.3	41.2	51.3	45.7	51.2	52.5	44.7	49.2
เกมที่ใช้เพลง/ดนตรีประกอบ เช่น เต้น/ ออกดิชั่น	24.8	33.0	36.2	26.8	30.0	35.3	42.6	39.9	32.1	38.2
เกมแนวกีฬา	36.5	47.2	50.4	38.9	43.0	21.8	23.6	18.7	19.0	20.9
เกมแนวแข่งรถ	36.6	48.0	48.8	40.3	43.2	26.1	35.6	35.8	36.1	33.3
เกมแก้ปัญหา/แก้ปริศนา (Puzzle)	29.0	39.2	45.0	29.8	35.5	39.0	44.4	48.6	37.8	43.4
เกมสังคม มุ่งเน้นการพูดคุย หาเพื่อน	25.8	33.2	33.5	25.1	29.4	21.7	23.6	18.9	19.0	20.9
เกมอื่นๆ	10.0	12.4	11.9	8.9	10.8	5.3	5.5	3.7	5.7	4.9

ตารางที่ 3.28 พฤติกรรมการเล่นเกมใน 30 วันที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
ใน 30 วันก่อนการสำรวจ เล่นเกมกี่วัน										
ไม่เล่นเลย	6.2	5.6	6.9	11.0	7.2	8.2	12.8	13.3	12.7	11.7
1-2 วัน	8.1	9.2	11.5	13.7	10.4	18.8	21.4	23.0	29.2	22.4
3-5 วัน	7.8	7.2	7.5	11.6	8.4	14.8	16.1	15.1	13.9	15.1
6-9 วัน	6.8	7.2	8.8	7.1	7.4	9.1	10.0	8.4	9.1	9.1
10-19 วัน	13.5	15.2	16.0	12.6	14.3	18.6	13.6	17.0	13.4	15.9
20 วันขึ้นไป	57.7	55.7	49.3	44.0	52.3	30.6	26.2	23.2	21.7	25.7
ใน 30 วันก่อนการสำรวจ โดยเฉลี่ยใช้เวลาเล่นเกมกี่ชั่วโมงต่อวัน										
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	14.4	12.7	16.2	20.7	15.7	34.0	37.0	37.8	37.9	36.6
1-2 ชั่วโมง	30.7	30.1	33.6	28.9	30.8	38.1	36.9	37.0	37.8	37.4
3-4 ชั่วโมง	25.6	26.5	23.5	23.8	24.9	15.4	14.7	15.1	14.1	14.9
มากกว่า 4 ชั่วโมง	29.3	30.6	26.7	26.7	28.5	12.5	11.3	10.2	10.2	11.1
ใน 30 วันก่อนการสำรวจ ช่วงเวลาใดที่ใช้เล่นเกม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
00.00-05.59 น.	15.3	14.2	14.3	17.1	15.2	10.6	10.4	8.4	11.1	9.9
06.00-11.59 น.	38.1	32.5	24.1	25.5	30.7	27.8	24.3	19.9	20.3	23.2
12.00-17.59 น.	48.6	44.8	39.7	37.5	43.2	51.5	51.2	41.9	40.7	46.7
18.00-23.59 น.	55.6	69.7	77.8	62.2	65.8	54.4	63.1	69.4	65.1	63.1
สถานที่ในการเล่นเกมน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)										
ร้านอินเทอร์เน็ต	16.8	18.9	19.8	28.1	20.5	6.5	8.3	5.5	9.8	7.1
บ้านตัวเอง	87.6	90.0	89.9	76.0	86.3	95.0	95.3	95.0	87.8	94.0
หอพัก	4.9	6.5	7.6	15.7	8.3	3.0	3.8	3.4	11.6	4.7
โรงเรียน	25.6	27.9	31.4	22.9	26.9	30.3	31.1	29.6	27.8	29.9
บ้านเพื่อน/ญาติ	15.4	16.6	17.7	13.1	15.7	13.8	15.1	12.2	12.9	13.5
อื่นๆ	1.7	0.8	1.8	1.9	1.5	0.6	0.9	0.8	1.1	0.8
ค่าใช้จ่ายในการเล่นเกมนต่อเดือน										
น้อยกว่า 100 บาท	53.2	53.6	58.0	55.7	55.0	76.6	78.4	80.4	76.2	78.3
100-300 บาท	16.9	16.5	14.4	16.6	16.2	13.0	11.7	11.9	14.2	12.5
301-500 บาท	10.4	10.2	8.7	10.1	9.9	4.5	4.4	4.5	5.0	4.6
501-700 บาท	4.7	4.7	3.7	4.4	4.4	1.7	1.1	1.0	0.7	1.2
700 บาทขึ้นไป	14.8	15.0	15.1	13.2	14.6	4.3	4.4	2.2	3.7	3.5

หมายเหตุ : * ร้อยละของนักเรียนที่เล่นเกม

หมวด L การประเมินการติดเกม

เมื่อประเมินความรุนแรงของการติดเกมโดยใช้แบบทดสอบการติดเกมฉบับเด็กและวัยรุ่น พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มีปัญหาในการเล่นเกมนักเรียนหญิงที่เริ่มมีปัญหาในการเล่นเกมนหรือจัดอยู่ในกลุ่มคลังไคล้ มีสัดส่วนมากกว่านักเรียนชายเล็กน้อย แต่นักเรียนหญิงที่มีปัญหาในการเล่นเกมนมาก หรือจัดอยู่ในกลุ่มน่าจะติดเกม มีสัดส่วนมากกว่านักเรียนชายเกือบ 2 เท่า

ตารางที่ 3.29 การประเมินการติดเกม (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
ระดับความรุนแรงของปัญหา										
ยังไม่มีปัญหาในการเล่นเกมน	80.0	80.1	84.1	84.0	81.8	73.7	72.8	80.0	77.4	76.0
เริ่มมีปัญหาในการเล่นเกมน	13.6	13.4	12.2	11.0	12.7	14.8	14.7	12.1	13.7	13.7
มีปัญหาในการเล่นเกมนมาก	6.4	6.6	3.6	5.1	5.5	11.5	12.5	7.9	8.9	10.2

หมายเหตุ : ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ตอบ (ไม่รวม missing)

หมวด M พฤติกรรมการเล่นโซเชียลมีเดีย ใน 30 วันที่ผ่านมา

นักเรียนส่วนใหญ่เคยเล่นโซเชียลมีเดีย ส่วนนักเรียนที่ไม่เคยเล่นโซเชียลมีเดียมีสาเหตุหลัก คือ ถูกผู้ปกครองห้าม ไม่มีเวลาว่าง และคิดว่ามีผลเสียมากกว่าผลดี ในจำนวนนักเรียนที่เล่นโซเชียลมีเดีย นักเรียนชายร้อยละ 35 และนักเรียนหญิงร้อยละ 31.4 เล่นโซเชียลมีเดียมาแล้วมากกว่า 6 ปี นักเรียนส่วนใหญ่เล่นโซเชียลมีเดียเกือบทุกวัน และนิยมเล่นช่วงเวลา 18.00-23.59 น. และ 21.00-23.59 น. ที่น่าเป็นห่วงคือนักเรียนหญิงเล่นโซเชียลมีเดียมากกว่านักเรียนชาย ซึ่งนักเรียนหญิงร้อยละ 40.4 ใช้เวลาในการเล่นโซเชียลมีเดียโดยเฉลี่ยมากกว่า 4 ชั่วโมงต่อวัน ผลกระทบที่ได้รับมากที่สุดคือ เวลานอนลดน้อยลง การออกกำลังกายน้อยลง ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น และการพูดคุยกับสมาชิกในครอบครัวน้อยลง (ตารางที่ 3.30)

ตารางที่ 3.30 พฤติกรรมการเล่นโซเชียลมีเดียใน 30 วันที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
เคยเล่นโซเชียลมีเดีย (Social media)										
ไม่เคยเล่น	24.7	15.4	13.0	20.4	18.6	20.1	12.7	9.6	13.6	13.7
เคยเล่น	75.3	84.6	87.0	79.6	81.4	79.9	87.3	90.4	86.4	86.3
สาเหตุที่ไม่เคยเล่น *										
ถูกผู้ปกครองห้าม	33.9	29.0	30.5	34.8	32.6	39.8	48.8	43.8	30.3	41.7
คิดว่ามีผลเสียมากกว่าผลดี	25.3	20.1	27.8	20.8	23.6	25.3	22.4	21.9	26.3	23.9
ไม่มีสมาร์ตโฟน/คอมพิวเตอร์	18.0	13.6	28.2	10.8	17.0	12.8	27.4	15.1	11.8	16.9
ไม่มีสัญญาณเชื่อมต่อ	15.6	22.9	24.4	16.5	18.6	8.4	35.5	14.6	19.9	18.3
ไม่มีเวลาดูว่าง	30.0	45.0	29.0	28.9	32.4	25.5	38.8	34.7	36.0	32.5
อื่นๆ	9.5	9.9	5.1	2.7	7.2	5.7	8.0	1.7	1.6	4.8
เริ่มเล่นโซเชียลมีเดีย (Social media) มาแล้ว **										
น้อยกว่า 1 ปี	24.3	10.5	4.4	11.8	12.9	11.5	4.5	2.5	5.4	5.6
1-3 ปี	33.9	28.0	15.4	20.3	24.8	40.3	30.7	15.6	22.4	26.5
4-6 ปี	22.4	28.7	31.6	26.8	27.4	27.8	37.4	41.9	36.5	36.6
มากกว่า 6 ปี	19.3	32.8	48.6	41.1	35.0	20.4	27.4	40.0	35.7	31.4
จำนวนวันที่เล่นโซเชียลมีเดีย (Social media) ใน 30 วันที่ผ่านมา **										
ไม่เล่นเลย	14.3	7.0	2.7	10.8	8.7	5.4	3.4	2.5	3.4	3.6
1-2 วัน	15.2	8.3	5.5	7.9	9.4	8.5	7.1	3.2	6.7	6.0
3-5 วัน	9.0	4.9	3.4	4.5	5.5	7.3	5.4	3.6	5.6	5.3
6-9 วัน	10.0	8.4	4.9	7.0	7.7	5.9	4.9	4.0	5.4	4.9
10-19 วัน	12.3	11.5	9.2	9.9	10.8	11.8	7.7	7.4	6.0	8.3
20 วันขึ้นไป	39.3	59.9	74.2	60.0	57.9	61.1	71.5	79.4	72.9	72.0
ใน 30 วันที่ผ่านมา โดยเฉลี่ยใช้เวลาในการเล่นโซเชียลมีเดีย (Social media) วันละกี่ชั่วโมง **										
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	43.8	25.3	16.5	23.3	27.7	19.4	12.1	6.7	9.1	11.5
1-2 ชั่วโมง	24.7	29.6	25.5	24.3	26.1	30.8	23.4	20.1	18.9	23.3
3-4 ชั่วโมง	17.3	20.3	22.8	21.4	20.3	21.7	24.2	27.8	23.8	24.8
มากกว่า 4 ชั่วโมง	14.2	24.7	35.2	31.0	25.9	28.1	40.3	45.4	48.2	40.4
ช่วงเวลาในการเล่นโซเชียลมีเดีย (Social media) **										
00.00-02.59 น.	10.8	11.4	13.3	15.4	12.6	10.1	12.7	10.9	13.0	11.5
03.00-05.59 น.	4.7	6.7	10.5	9.4	7.7	5.8	6.8	6.2	7.4	6.5
06.00-08.59 น.	22.8	27.2	32.6	30.2	28.0	29.9	33.7	32.5	35.3	32.7
09.00-11.59 น.	19.9	23.3	29.1	25.5	24.3	27.2	31.4	30.0	31.9	30.0
12.00-14.59 น.	28.6	34.2	40.3	34.1	34.2	37.9	45.9	44.0	48.3	43.8
15.00-17.59 น.	24.5	32.2	38.3	30.5	31.3	37.7	44.5	43.0	37.9	41.3
18.00-20.59 น.	39.2	52.3	65.8	48.7	51.3	56.6	67.8	73.3	62.1	66.2
21.00-23.59 น.	19.4	34.2	50.6	38.5	35.2	33.3	45.6	54.2	47.8	46.1

ตารางที่ 3.30 พฤติกรรมการเล่นโซเซียมเดี่ยวใน 30 วันที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก) (ต่อ)

	นักเรียนชาย					นักเรียนหญิง				
	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม	ม.1	ม.3	ม.5	ปวช.2	รวม
การเล่นโซเซียมเดี่ยว ทำให้การพูดคุยกับสมาชิกในครอบครัวเปลี่ยนแปลงไป **										
ไม่เปลี่ยนแปลงจากเดิม	70.5	66.9	67.8	65.7	67.9	69.4	69.2	65.6	65.7	67.5
พูดคุยน้อยลง	10.2	11.6	11.5	11.7	11.2	10.9	13.4	16.8	13.1	13.9
พูดคุยเพิ่มขึ้น	19.2	21.5	20.7	22.6	20.9	19.7	17.4	17.6	21.2	18.6
การเล่นโซเซียมเดี่ยว ทำให้ค่าใช้จ่ายเปลี่ยนแปลงไป **										
ไม่เปลี่ยนแปลงจากเดิม	77.8	80.1	72.4	72.1	75.9	77.7	71.7	68.4	65.5	71.0
ใช้น้อยลง	9.0	5.0	5.1	8.1	6.8	4.3	3.9	3.9	3.5	3.9
ใช้เพิ่มขึ้น	13.3	14.9	22.4	19.7	17.4	18.1	24.5	27.7	30.9	25.1
การเล่นโซเซียมเดี่ยว ทำให้การนอนหลับเปลี่ยนแปลงไป **										
ไม่เปลี่ยนแปลงจากเดิม	70.9	69.0	60.1	62.5	66.0	62.5	58.7	53.0	54.6	57.0
นอนน้อยลง	21.4	27.0	35.8	31.7	28.7	34.3	38.4	45.2	42.6	40.4
นอนเพิ่มขึ้น	7.6	4.0	4.1	5.8	5.4	3.1	2.9	1.8	2.7	2.6
การเล่นโซเซียมเดี่ยว ทำให้การเคลื่อนไหวร่างกายหรือการออกกำลังกายเปลี่ยนแปลงไป **										
ไม่เปลี่ยนแปลงจากเดิม	74.0	74.6	71.2	68.5	72.3	70.8	70.3	67.1	69.7	69.3
ออกกำลังกายน้อยลง	16.0	17.7	19.9	23.9	19.1	24.0	24.9	29.2	27.2	26.5
ออกกำลังกายเพิ่มขึ้น	10.0	7.7	8.9	7.6	8.6	5.2	4.7	3.7	3.1	4.2

หมายเหตุ : * ร้อยละของคนที่ไม่เคยเล่น

** ร้อยละของคนที่เคยเล่น

บทที่ 4

เปรียบเทียบผลการศึกษา : การสำรวจในปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561

4.1 อัตราความชุกของการติ่มสุรา

อัตราความชุกของการติ่มสุราในลักษณะต่างๆ ของนักเรียนในปีการศึกษา 2561 เปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2550 2552 และ 2558 พบว่า อัตราความชุกของการติ่มสุราใน 30 วันที่ผ่านมา และติ่มหนักใน 30 วันที่ผ่านมา ของนักเรียนชายปีการศึกษา 2561 ลดลงจากปีการศึกษา 2550 2552 และ 2558 ส่วนการติ่มในชีวิต และติ่มใน 12 เดือนที่ผ่านมา ลดลงจากปีการศึกษา 2552 และ 2558 การติ่มจนเมาใน 30 วันที่ผ่านมา ลดลงจากปี 2550 และ 2552 แต่อัตราดังกล่าวเพิ่มขึ้นจากปี 2558 อัตราความชุกของการติ่มสุราในชีวิตของนักเรียนหญิงและการติ่มใน 12 เดือนที่ผ่านมา ลดลงจากปีการศึกษา 2558 การติ่มใน 30 วันที่ผ่านมา ก็เช่นเดียวกัน อัตราความชุกของการติ่มสุราในลักษณะดังกล่าว ของนักเรียนในปีการศึกษา 2561 ลดลงจากอัตราดังกล่าวในนักเรียนของปีการศึกษา 2552 และ 2558 แต่ที่น่าเป็นห่วง คือ อัตราความชุกของการติ่มหนักและติ่มจนเมาใน 30 วันที่ผ่านมาของนักเรียนหญิงในปีการศึกษา 2561 เพิ่มขึ้นจากอัตราดังกล่าวในนักเรียนของทั้ง 3 ปีการศึกษาที่ได้ดำเนินการสำรวจที่ผ่านมา แสดงว่านักเรียนหญิงรุ่นใหม่มีแนวโน้ม การติ่มสุราอย่างหนักสูงกว่านักเรียนรุ่นเก่า (ตารางที่ 4.1)

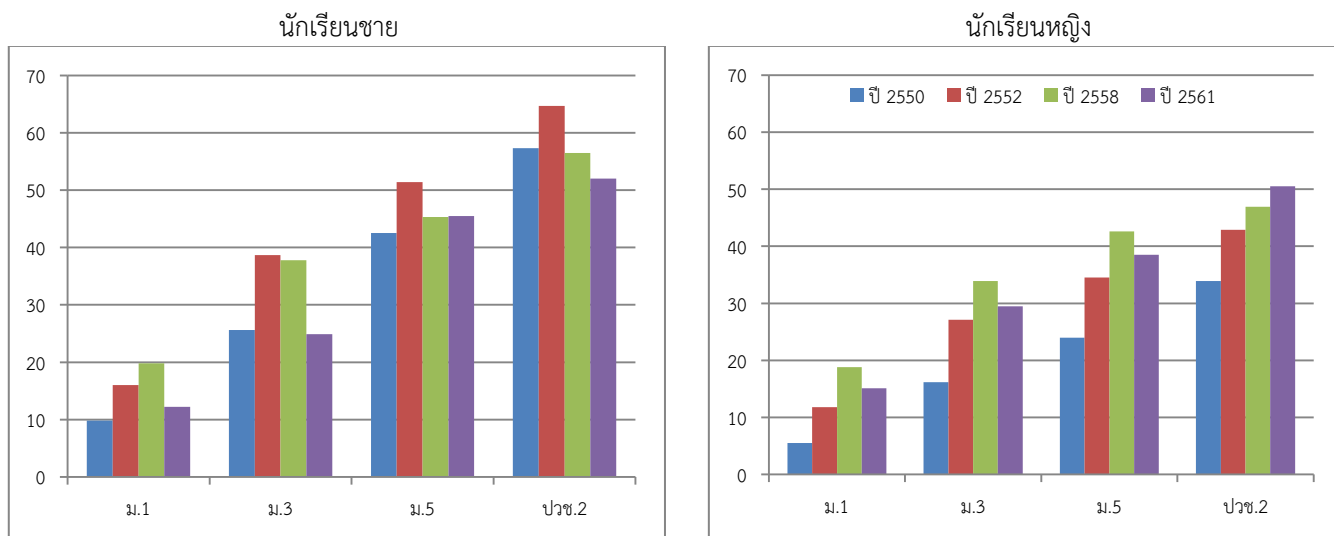
เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการติ่มสุราจำแนกเพศและชั้นปี พบว่า ความชุกของการเคยติ่มสุราในชีวิตในนักเรียนชาย ปวช.2 ลดลงจากการสำรวจทั้งสามครั้งที่ผ่านมา ในขณะที่พฤติกรรมการติ่มดังกล่าวเพิ่มสูงขึ้นในนักเรียนหญิง ปวช.2 เมื่อเทียบกับการสำรวจในปีการศึกษาที่ผ่านมา (ภาพที่ 4.1) ความชุกของการติ่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมา พบว่านักเรียนชายชั้น ปวช.2 มีพฤติกรรมการติ่มลดลงจากการสำรวจในปีที่ผ่านมาอย่างชัดเจน ในขณะที่นักเรียนชั้น ม.1 และ ม.3 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีการศึกษา 2558 ส่วนนักเรียนหญิงสายสามัญศึกษามีอัตราความชุกของพฤติกรรมการติ่มดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นจากการศึกษาทั้ง 3 ครั้งที่ผ่านมา แต่อัตราความชุกของพฤติกรรมดังกล่าวลดลงในนักเรียนหญิง ปวช.2 เมื่อเทียบกับนักเรียนในปีการศึกษา 2558 (ภาพที่ 4.2) อัตราความชุกของการติ่มสุราใน 30 วันที่ผ่านมา ในนักเรียนชายลดลงทุกชั้นปี ยกเว้นนักเรียนชั้น ม.1 เช่นเดียวกับกับนักเรียนหญิงชั้น ม.1 ที่มีพฤติกรรมการติ่มดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นจากอัตราดังกล่าว ในนักเรียนหญิงของทั้ง 3 ปีการศึกษาที่ผ่านมา (ภาพที่ 4.3) อัตราความชุกของการติ่มหนัก (ติ่มสุราตั้งแต่ 5 หน่วยขึ้นไปในนักเรียนชาย และติ่ม 4 หน่วยขึ้นไปในนักเรียนหญิง) ใน 30 วันที่ผ่านมาในนักเรียนชายลดลงเล็กน้อยในทุกชั้นปี จากปีการศึกษาที่ผ่านมา เช่นเดียวกับกับนักเรียนหญิง แต่นักเรียนหญิงชั้น ม.5 มีอัตราดังกล่าวเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย (ภาพที่ 4.4) อัตราความชุกของการติ่มสุราจนเมาใน 30 วันที่ผ่านมาของนักเรียนชายชั้น ม.3 ลดลงเพียงเล็กน้อยแต่นักเรียนชั้น ม.5 และปวช.2 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2558 ในขณะที่นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการติ่มดังกล่าวเพิ่มขึ้นในทุกชั้นปีจากทั้ง 3 ปีการศึกษา (ภาพที่ 4.5)

อัตราความชุกของการติ่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมาของนักเรียนในปีการศึกษา 2561 จำแนกตามภูมิภาค พบว่า นักเรียนชายและหญิงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือติ่มมากกว่านักเรียนทุกภาค โดยเฉพาะนักเรียนหญิงที่มีอัตราการติ่มดังกล่าวเพิ่มขึ้นจากทั้ง 3 ปีการศึกษาที่ผ่านมา นักเรียนชายภาคกลางติ่มน้อยกว่านักเรียนทุกภาค ในขณะที่นักเรียนหญิงภาคใต้ติ่มน้อยกว่านักเรียนทุกภาค (ภาพที่ 4.6)

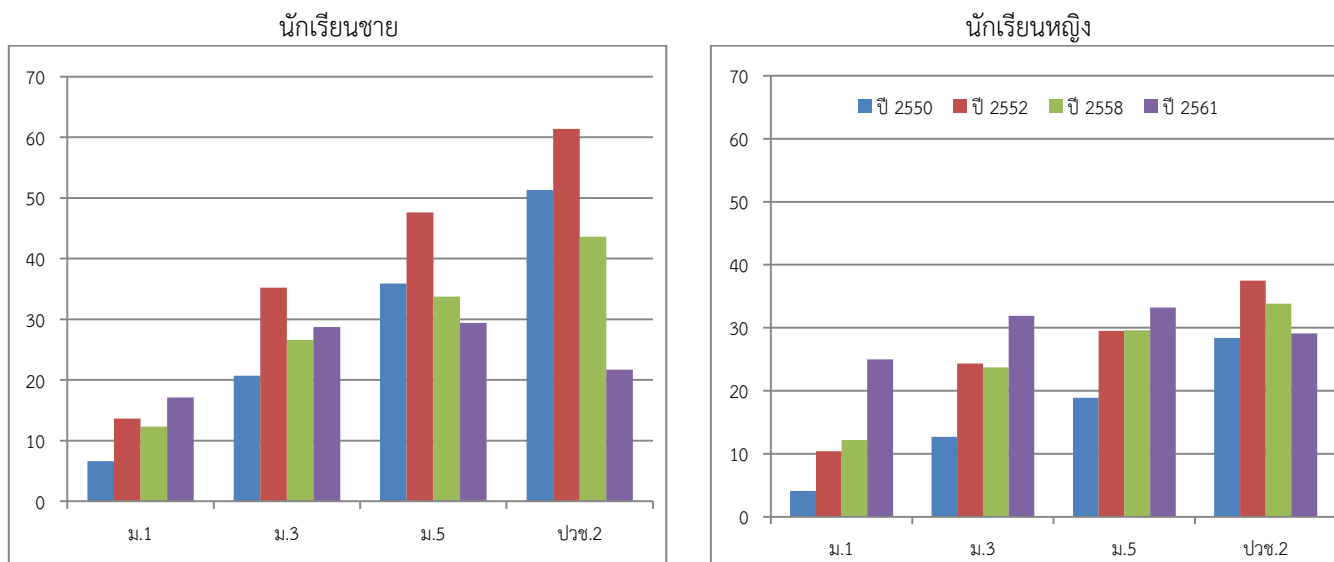
ตารางที่ 4.1 อัตราความชุกของการดื่มสุรา ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561 (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

แบบแผนการดื่ม	เพศ	ปี 2550	ปี 2552	ปี 2558	ปี 2561
การดื่มในชีวิต	ชาย	27.4	39.3	38.0	31.5
	หญิง	16.5	26.6	34.7	31.6
การดื่มใน 12 เดือนที่ผ่านมา	ชาย	22.6	36.1	27.5	22.7
	หญิง	13.1	23.2	24.1	23.0
การดื่มใน 30 วันที่ผ่านมา	ชาย	17.2	31.8	19.3	14.8
	หญิง	9.0	18.2	16.2	13.2
การดื่มหนัก (≥ 5 หน่วย/ครั้ง) ใน 30 วันที่ผ่านมา	ชาย	8.2	10.5	9.6	7.7
	หญิง	3.3	3.5	6.8	7.1
การดื่มจนเมาใน 30 วันที่ผ่านมา	ชาย	15.2	19.2	10.2	12.3
	หญิง	6.5	8.7	8.4	11.7

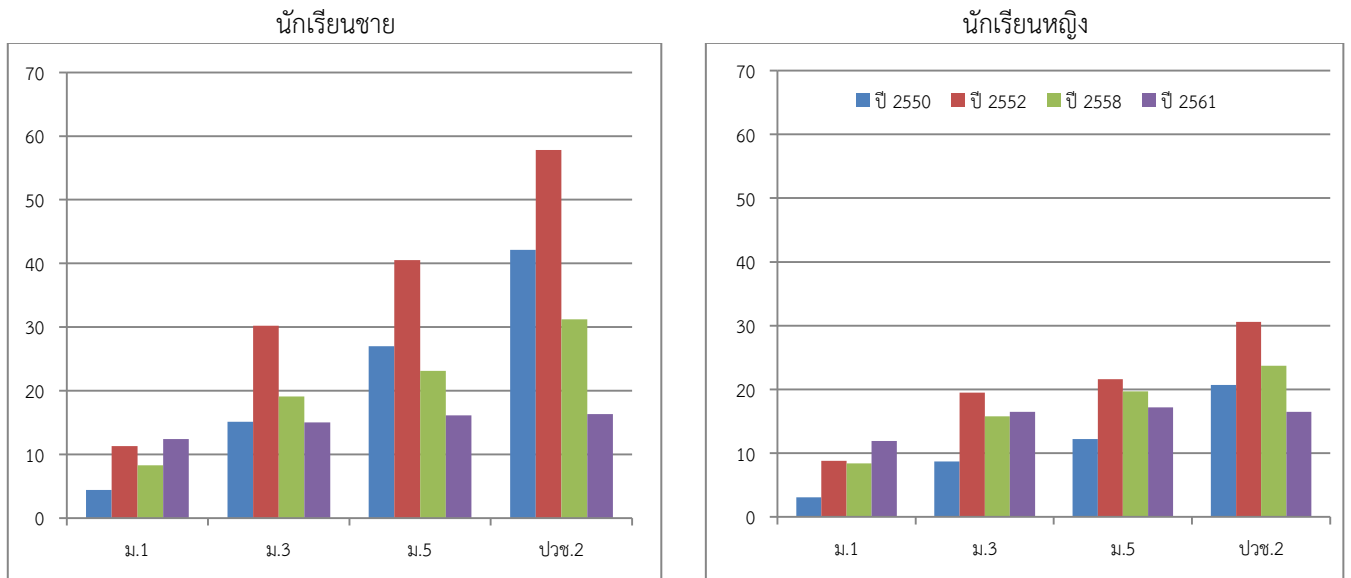
แผนภาพที่ 4.1 อัตราความชุกของการดื่มสุราในชีวิต จำแนกตามระดับชั้นและเพศ ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561

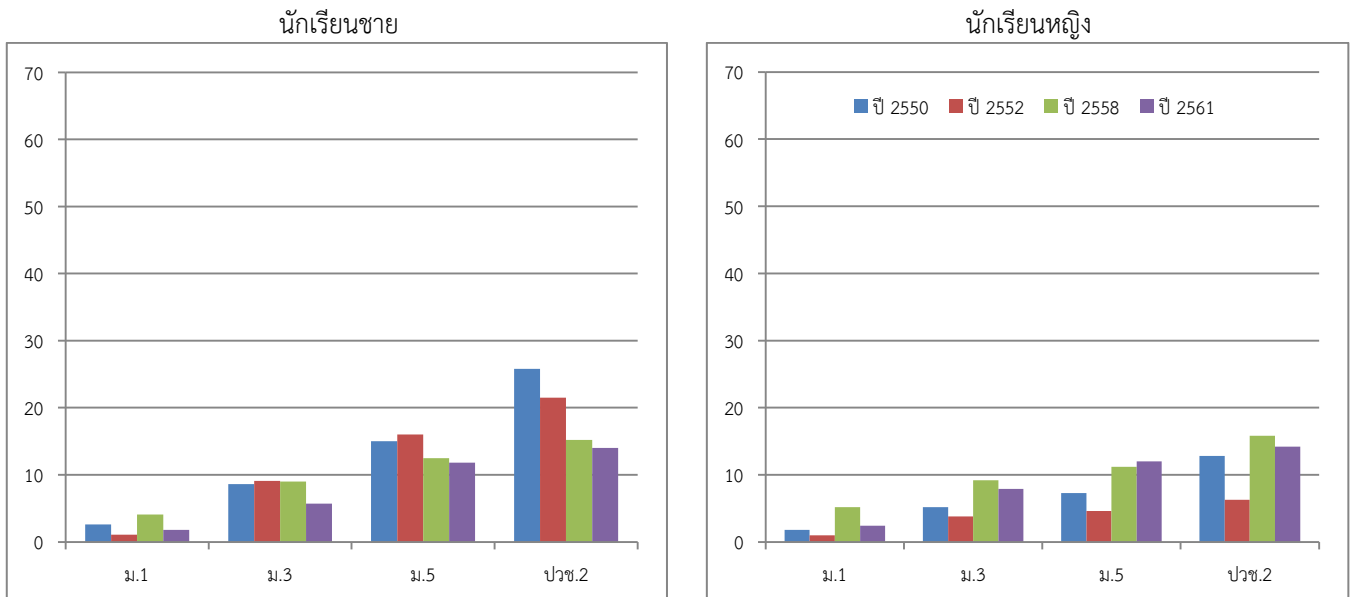
แผนภาพที่ 4.2 อัตราความชุกของการดื่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมา จำแนกตามระดับชั้นและเพศ ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561

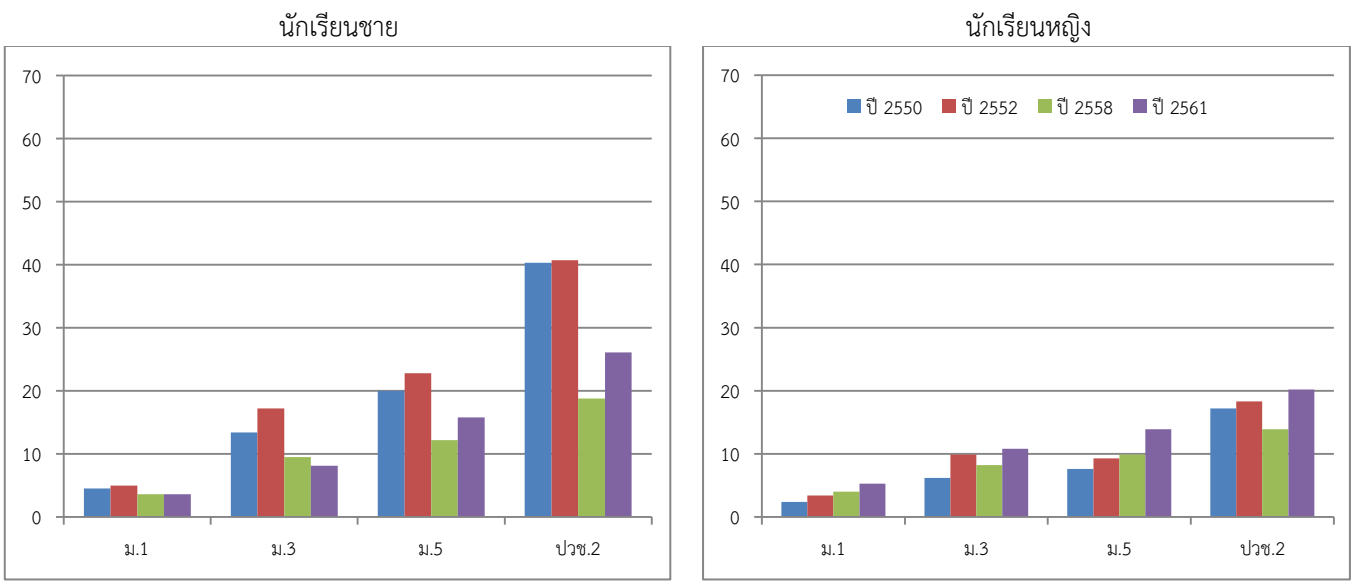
แผนภาพที่ 4.3 อัตราความชุกของการดื่มสุราใน 30 วันที่ผ่านมา จำแนกตามระดับชั้นและเพศ ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561

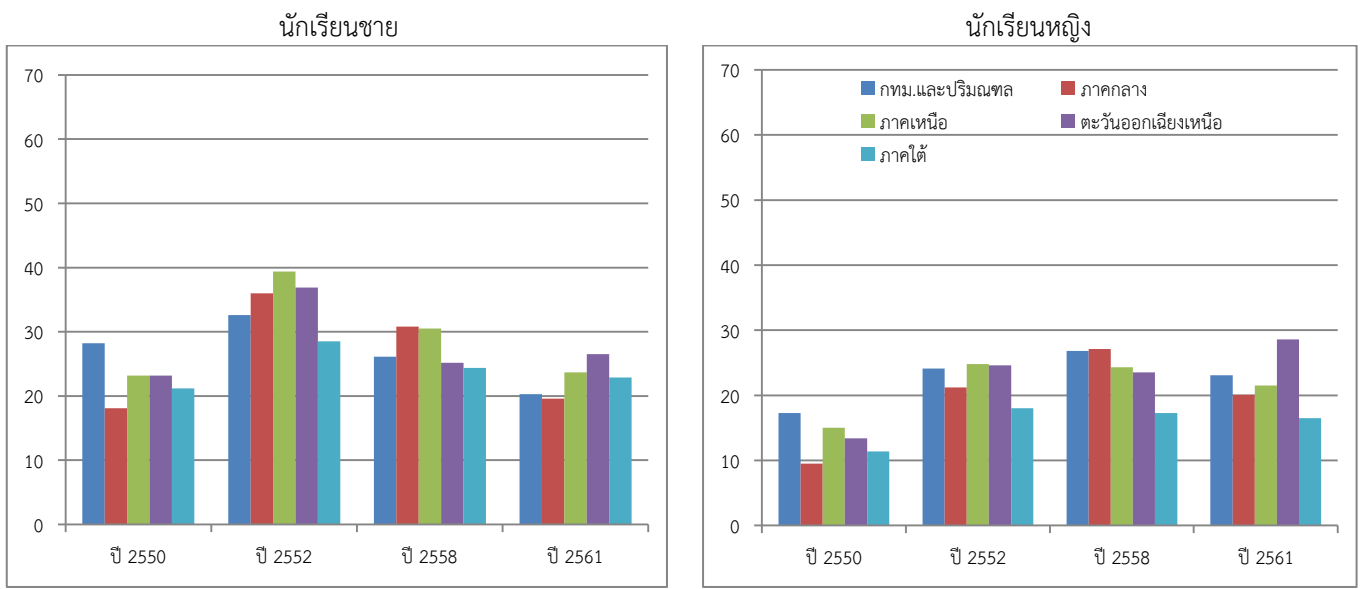
แผนภาพที่ 4.4 อัตราความชุกของการดื่มสุราหนักใน 30 วันที่ผ่านมา จำแนกตามระดับชั้นและเพศ ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561

แผนภาพที่ 4.5 อัตราความชุกของการดื่มสุราจนเมาใน 30 วันที่ผ่านมา จำแนกตามระดับชั้นและเพศ ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561

แผนภาพที่ 4.6 อัตราความชุกของการดื่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมา จำแนกตามภูมิภาค ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561

หมายเหตุ : แผนภาพที่ 4.1 - 4.6 ร้อยละคิดโดยการถ่วงน้ำหนัก

4.2 อัตราความชุกของการสูบบุหรี่

อัตราความชุกของการเคยสูบบุหรี่ สูบบุหรี่ใน 1 ปีก่อนการสำรวจ สูบใน 30 วันและสูบใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา ในนักเรียนชายลดลง ส่วนนักเรียนหญิงมีอัตราไม่แตกต่างจากนักเรียนในปีการศึกษา 2558 ส่วนอัตราความชุกของการสูบบุหรี่ไฟฟ้าพบว่า นักเรียนชายสูบบุหรี่มากกว่านักเรียนหญิง (ตาราง 4.2) เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการสูบบุหรี่จำแนกเพศและชั้นปี พบว่าความชุกของการเคยสูบบุหรี่ในชีวิตในนักเรียนชายปวช.2 ลดลง ในขณะที่พฤติกรรมดังกล่าวเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อยในนักเรียนหญิง ปวช.2 เมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษาที่ผ่านมา (ภาพที่ 4.7) ความชุกของการสูบบุหรี่ใน 12 เดือนที่ผ่านมา พบว่า นักเรียนชายสูบบุหรี่ลดลงแต่อัตราการสูบบุหรี่ในนักเรียนหญิงไม่แตกต่างจากการสำรวจที่ผ่านมา (ภาพที่ 4.8) อัตราความชุกของการสูบบุหรี่ใน 30 วันที่ผ่านมา ในนักเรียนชายและนักเรียนหญิงลดลงทุกชั้นปี ยกเว้นนักเรียนหญิงชั้น ม.1 (ภาพที่ 4.9) อัตราความชุกของการสูบบุหรี่ใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา พบว่า นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนปวช.ปี2 ลดลง แต่นักเรียนชั้น ม.1 และ ม.5 มีอัตราไม่แตกต่างจากนักเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมา (ภาพที่ 4.10)

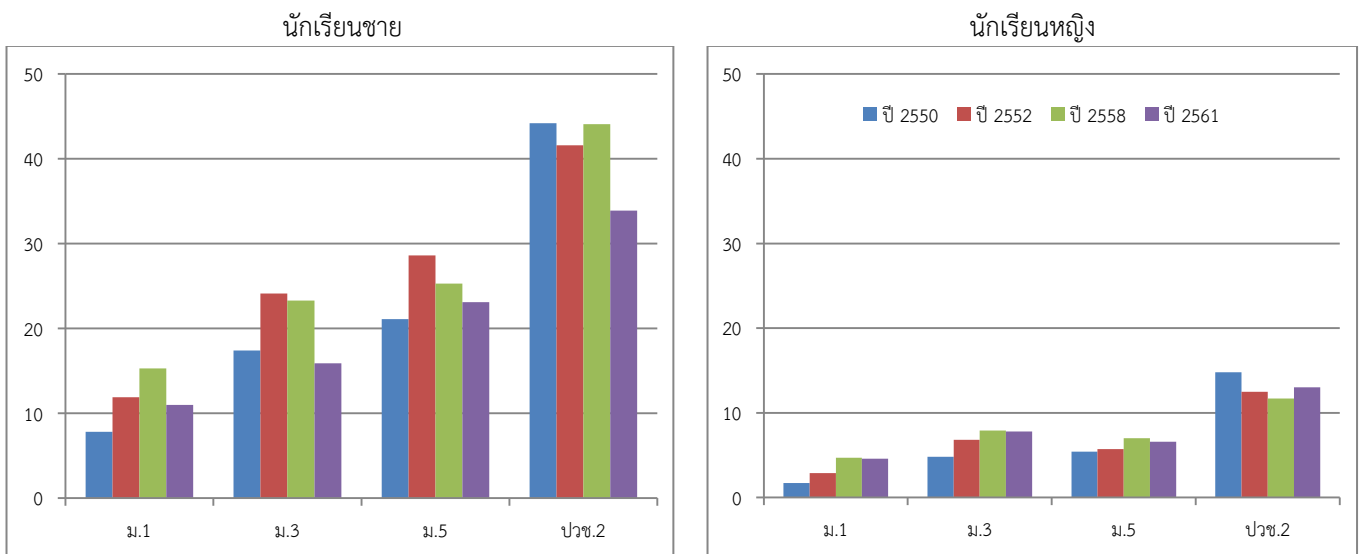
อัตราความชุกของการสูบบุหรี่ใน 12 เดือนที่ผ่านมาของนักเรียนในปีการศึกษา 2561 จำแนกตามภูมิภาค พบว่านักเรียนชายภาคใต้มีอัตราการสูบบุหรี่มากกว่านักเรียนภาคอื่นๆ รองลงมาคือนักเรียนในภาคกลาง ส่วนนักเรียนหญิงในกรุงเทพฯ และปริมณฑลมีอัตราการสูบบุหรี่สูงกว่านักเรียนทุกภาค รองลงมาคือนักเรียนในภาคเหนือและภาคกลาง นักเรียนหญิงภาคใต้มีอัตราการสูบบุหรี่น้อยกว่าทุกภาค (ภาพที่ 4.11)

ตารางที่ 4.2 อัตราความชุกของการสูบบุหรี่ ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561 (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

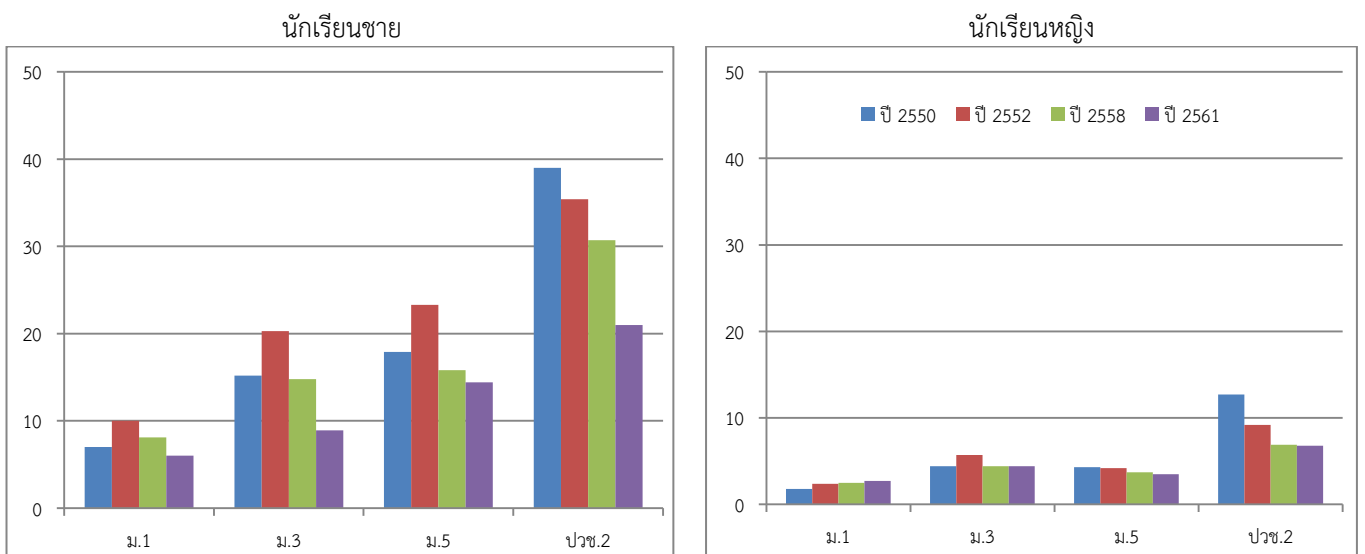
แบบแผนการสูบบุหรี่	เพศ	ปี 2550	ปี 2552	ปี 2558	ปี 2561
ตลอดชีวิตที่ผ่านมาเคยสูบบุหรี่จนหมดมวน	ชาย	18.5	24.6	25.4	19.9
	หญิง	5.0	5.9	7.2	7.3
สูบบุหรี่ใน 12 เดือนที่ผ่านมา	ชาย	16.2	20.6	16.1	11.9
	หญิง	4.4	4.6	3.9	4.0
สูบบุหรี่ใน 30 วันที่ผ่านมา	ชาย	9.9	10.4	11.7	8.3
	หญิง	2.5	1.7	2.3	2.2
สูบบุหรี่ภายใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา	ชาย	7.6	9.5	9.2	6.6
	หญิง	1.1	1.0	1.5	1.3
ตลอดชีวิตที่ผ่านมาเคยสูบบุหรี่ไฟฟ้า	ชาย	-	-	-	18.4
	หญิง	-	-	-	8.1
สูบบุหรี่ไฟฟ้าใน 12 เดือนที่ผ่านมา	ชาย	-	-	-	11.1
	หญิง	-	-	-	3.7
สูบบุหรี่ไฟฟ้าใน 30 วันที่ผ่านมา	ชาย	-	-	-	6.1
	หญิง	-	-	-	1.7
สูบบุหรี่ไฟฟ้าใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา	ชาย	-	-	-	3.8
	หญิง	-	-	-	1.0

หมายเหตุ : ปีการศึกษา 2550 2552 และ 2558 ไม่ได้ถามการสูบบุหรี่ไฟฟ้า

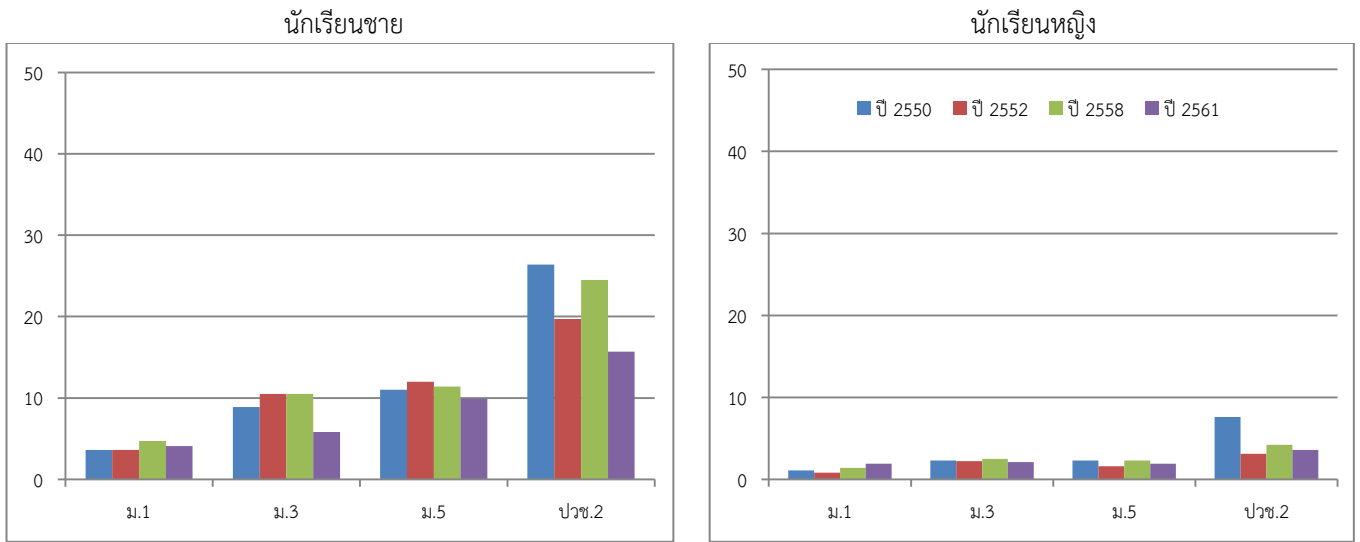
แผนภาพที่ 4.7 อัตราความชุกของการสูบบุหรี่ในชีวิต จำแนกตามระดับชั้นและเพศ ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561

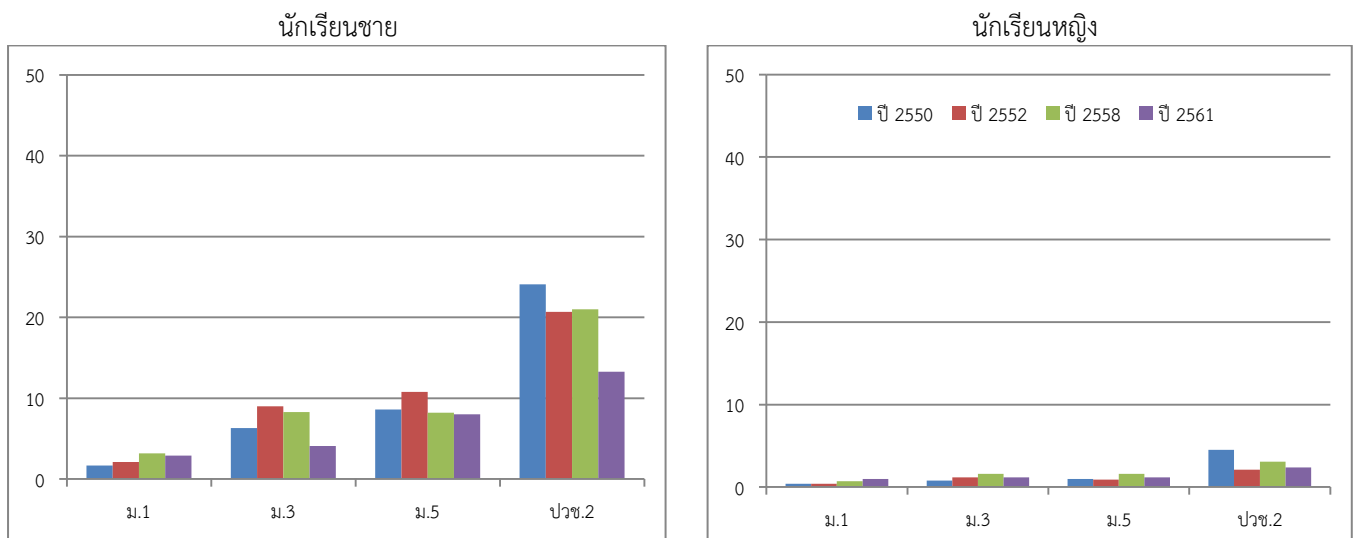
แผนภาพที่ 4.8 อัตราความชุกของการสูบบุหรี่ใน 12 เดือนที่ผ่านมา จำแนกตามระดับชั้นและเพศ ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561

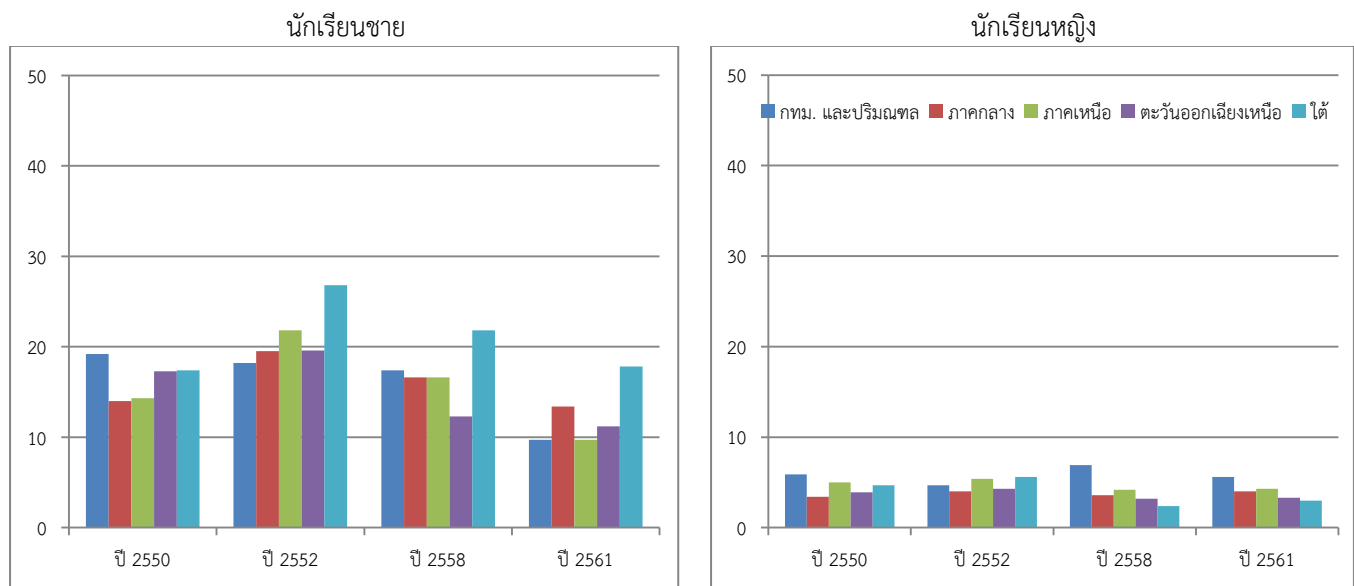
แผนภาพที่ 4.9 อัตราความชุกของการสูบบุหรี่ใน 30 วันที่ผ่านมา จำแนกตามระดับชั้นและเพศ ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561

แผนภาพที่ 4.10 อัตราความชุกของการสูบบุหรี่ใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา จำแนกตามระดับชั้นและเพศ ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561

แผนภาพที่ 4.11 อัตราความชุกของการสูบบุหรี่ใน 12 เดือนที่ผ่านมา จำแนกตามภูมิภาค ปีการศึกษา 2550 2552 2558 และ 2561

หมายเหตุ : แผนภาพที่ 4.7 - 4.11 ร้อยละคิดโดยการถ่วงน้ำหนัก

4.3 อัตราความชุกของพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียน

อัตราความชุกของพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนใน 1 ปีก่อนการสำรวจ พบว่า พฤติกรรมการใช้สารเสพติดในนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในปีการศึกษา 2561 เพิ่มขึ้น แต่การใช้ยาแบบผิดแผนลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2558 ส่วนพฤติกรรมการทะเลาะวิวาท ชกต่อย ตบตี ในนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีแนวโน้มลดลง ที่น่าเป็นห่วงคือนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการขับซั้รถหลังจากที่ดื่มสุรา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อัตราความชุกของการเคยมีเพศสัมพันธ์ในนักเรียนชายลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2552 และ 2558 แต่พฤติกรรมดังกล่าวในนักเรียนหญิงไม่แตกต่างจากปีที่ผ่านมา ในนักเรียนที่เคยมีเพศสัมพันธ์ พบว่าอัตราของการไม่ได้ป้องกัน และเคยตั้งครรรค์หรือทำให้คนอื่นตั้งครรรค์ลดลงเมื่อเทียบกับการสำรวจทั้ง 3 ครั้งที่ผ่านมา อัตราความชุกของนักเรียนที่มีภาวะซึมเศร้าและคิดฆ่าตัวตายในนักเรียนชายไม่แตกต่างจากนักเรียนในปีการศึกษา 2558 ในขณะที่นักเรียนหญิงมีอัตราดังกล่าวเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ส่วนอัตราความชุกของการเล่นการพนันทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงลดลง แต่อัตราการติดเกมในนักเรียนหญิงเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมา (ตาราง 4.3)

ตารางที่ 4.3 อัตราความชุกของพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนใน 12 เดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ คิดโดยการถ่วงน้ำหนัก)

พฤติกรรมเสี่ยง	เพศ	ปี 2550	ปี 2552	ปี 2558	ปี 2561
ใช้สารเสพติด	ชาย	6.8	8.1	3.5	4.6
	หญิง	1.3	1.4	1.3	1.5
ใช้ยาแบบผิดแผน/ไม่ได้ใช้เป็นยา รักษาโรค	ชาย	6.8	5.7	11.4	6.5
	หญิง	6.1	4.6	10.8	6.5
ทะเลาะวิวาท ชกต่อย ตบตี	ชาย	36.1	37.6	19.6	15.0
	หญิง	15.7	14.4	8.3	6.9
ขับซั้รถยนต์ รถจักรยานยนต์ หลังจากเพิ่งดื่มสุรา	ชาย	15.8	20.8	15.3	16.6
	หญิง	6.0	7.9	9.9	11.5
เคยมีเพศสัมพันธ์	ชาย	13.0	17.1	17.0	13.0
	หญิง	5.5	8.0	10.4	10.2
มีเพศสัมพันธ์แต่ไม่ป้องกัน *	ชาย	20.0	18.7	19.3	14.8
	หญิง	23.4	22.1	14.2	12.3
เคยตั้งครรรค์หรือทำให้คนอื่น ตั้งครรรค์ *	ชาย	18.5	9.1	12.8	7.4
	หญิง	11.7	6.4	8.8	5.8
ซึมเศร้า	ชาย	12.4	14.8	11.2	10.8
	หญิง	12.9	16.0	13.1	14.0
คิดฆ่าตัวตาย	ชาย	4.4	4.2	4.2	4.2
	หญิง	5.1	5.4	5.6	6.3
เล่นการพนัน	ชาย	-	-	16.7	7.3
	หญิง	-	-	8.8	4.2
ติดเกม	ชาย	-	-	3.5	4.3
	หญิง	-	-	4.7	7.8

หมายเหตุ: ปีการศึกษา 2550 และ 2552 ไม่ได้ถามการพนัน และติดเกม

* ร้อยละคิดจากจำนวนนักเรียนที่เคยมีเพศสัมพันธ์

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การเฝ้าระวังพฤติกรรมการใช้สุรา ยาสูบ ยาเสพติดและพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพในนักเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทย ครั้งที่ 4 ปีการศึกษา 2561 นี้ ทำการศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 เป็นการสำรวจแบบตัดขวางซ้ำ (Repeated series of cross-sectional surveys) เก็บข้อมูลทุก 2 ปี เริ่มเก็บข้อมูลครั้งแรกเมื่อปีการศึกษา 2550 เก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม การดื่มสุรา การสูบบุหรี่ การใช้สารเสพติด การเล่นเกมออนไลน์ และพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3 5 และ ปวช. 2 ของโรงเรียนจากในแต่ละจังหวัดที่สุ่มเลือกได้ โรงเรียนที่เข้าร่วมการศึกษาทั้งหมดจำนวน 114 โรงเรียน จาก 21 จังหวัดทั่วประเทศและ 1 เขตการศึกษาของกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็นสายสามัญ 66 โรงเรียน สายอาชีพ 48 โรงเรียน สังกัดรัฐบาล 80 โรงเรียน และเอกชน 34 โรงเรียน เป็นโรงเรียนในเขตเมือง 67 โรงเรียน นอกเขตเมือง 47 โรงเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 21,847 คน

นักเรียนส่วนใหญ่พักอาศัยที่บ้านกับพ่อแม่ นักเรียนชายที่ระบุว่าพ่อแม่มีปัญหาสูบบุหรี่และมีปัญหาการดื่มสุรามีประมาณหนึ่งในสาม นักเรียนหญิงกว่าครึ่งที่เห็นว่าพ่อแม่มีปัญหาดังกล่าว นักเรียนที่มีพี่น้องเห็นว่าส่วนใหญ่มีปัญหาติดเกม รองลงมาคือดื่มสุราและสูบบุหรี่ นักเรียนชายที่ระบุว่าเพื่อนของตนดื่มสุรา สูบบุหรี่ ใช้สารเสพติด เล่นการพนัน ติดเกม และชอบใช้ความรุนแรงมีสัดส่วนที่สูงกว่านักเรียนหญิงที่เพื่อนมีพฤติกรรมดังกล่าว นักเรียนชายและนักเรียนหญิงระบุว่า บุคลากรในโรงเรียนมีพฤติกรรมดื่มสุรา ดื่มสุราอย่างหนัก/ดื่มจนเป็นปัญหา สูบบุหรี่ ทำร้ายร่างกาย/ ถูกทำร้ายหรือ ทำร้ายคนอื่น ชิมเคร้า หมดหวัง เครียด ทะเลาะวิวาท เล่นการพนัน มีปัญหาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และนักเรียนมากกว่าครึ่งหนึ่งที่ไม่ทราบว่าเป็นบุคลากรในโรงเรียนมีปัญหาหรือมีพฤติกรรมเสี่ยงดังกล่าว นักเรียนมากกว่าครึ่งหนึ่งที่ระบุว่า คนในชุมชนดื่มสุราจนเมา มีปัญหาการทะเลาะวิวาทของคนในชุมชนประมาณร้อยละ 40 นักเรียนชายเห็นว่ามีการใช้สารเสพติดในชุมชนประมาณร้อยละ 23 ส่วนนักเรียนหญิงเห็นว่ามีการใช้สารเสพติดประมาณร้อยละ 30 นอกจากนี้นักเรียนยังระบุว่าในชุมชนมีปัญหาการทำร้ายร่างกายภายในชุมชนทั้งการถูกทำร้ายและไปทำร้ายคนอื่น การล้วงละเมิดทางเพศ คนในชุมชนชิมเคร้า หมดหวัง เครียด และมีการฆ่าตัวตายของคนในชุมชน โดยส่วนใหญ่ระบุว่าเป็นปัญหาเล็กน้อย เมื่อนักเรียนประเมินพฤติกรรมเสี่ยงของเพื่อนที่รู้จักและนักเรียนในโรงเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ว่ามีอย่างน้อยเพียงใด พบว่า ปัญหาสำคัญในกลุ่มนักเรียนชายและเพื่อนที่มีปัญหาสูงที่สุดคือปัญหาติดเกม รองลงมาคือ ดื่มสุรา สูบบุหรี่ ชกต่อย ตบตีทะเลาะวิวาทเล่นการพนัน และชิมเคร้า หมดหวัง เครียด ส่วนนักเรียนหญิงเห็นว่านักเรียนในโรงเรียนและเพื่อนส่วนใหญ่มีปัญหาการติดเกมรองลงมาคือ ดื่มสุรา สูบบุหรี่ ชกต่อย ตบตีทะเลาะวิวาท ชิมเคร้า หมดหวัง เครียด และเล่นการพนัน นักเรียนทั้งชายและหญิงส่วนใหญ่ระบุว่าโรงเรียนมีนโยบายป้องกัน แก้ไขปัญหาและมีการบังคับใช้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มสุราและการใช้สารเสพติด อีกทั้งห้ามครู ผู้บริหารบุคลากรและนักเรียนดื่มสุราโดยเด็ดขาดในบริเวณโรงเรียน และนักเรียนมากกว่าครึ่งได้เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันสุราและสารเสพติดในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ นักเรียนชายและหญิงระดับชั้น ปวช.2 มีสัดส่วนมากกว่านักเรียนระดับชั้นอื่นๆ ที่ระบุว่าโรงเรียนยอมให้ดื่มสุราได้ แต่พยายามไม่ให้เด็กดื่มจนเมาหรือเป็นปัญหา และโรงเรียนแนะนำให้นักเรียนดื่มสุราแบบปลอดภัย

พฤติกรรมสูบบุหรี่ ดื่มสุรา และใช้สารเสพติด

อัตราความชุกของการสูบบุหรี่ทั้งหมดรวมในตลอดชีวิตที่ผ่านมาในนักเรียนชายมีสัดส่วนมากกว่านักเรียนหญิง (ร้อยละ 19.9 และร้อยละ 7.3) โดยอายุเริ่มสูบบุหรี่ใกล้เคียงกันทั้ง 2 เพศ ความชุกของการสูบบุหรี่ใน 12 เดือนที่ผ่านมาในนักเรียนชายคิดเป็นร้อยละ 11.9 และร้อยละ 4.0 ในนักเรียนหญิง นักเรียนชายที่สูบบุหรี่ใน 30 วันและภายใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา มีสัดส่วนมากกว่านักเรียนหญิง เมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2558 พบว่าความชุกของพฤติกรรมสูบบุหรี่

ลดลงเล็กน้อย สำหรับการสูบบุหรี่ครั้งล่าสุด ได้มาโดยซื้อจากร้านขายของชำมากที่สุด นักเรียนอาชีวศึกษาทั้งชายและหญิงเคยสูบบุหรี่ไฟฟ้ามากกว่านักเรียนสายสามัญ และนักเรียนชายสูบบุหรี่ไฟฟ้ามากกว่านักเรียนหญิง

นักเรียนชายและหญิงร้อยละ 31.5 และ 31.6 เคยดื่มสุรามาแล้วในชีวิต นักเรียนหญิงที่ดื่มใน 12 เดือนที่ผ่านมา มีสัดส่วนการดื่มมากกว่านักเรียนชาย ส่วนการดื่มใน 30 วันที่ผ่านมา นักเรียนชายและหญิงมีอัตราการดื่มใกล้เคียงกัน อัตราการดื่มใน 12 เดือนที่ผ่านมา รวมทั้งอัตราการดื่มหนักและดื่มจนเมาใน 30 วันที่ผ่านมาสูงกว่าอัตราดังกล่าวของนักเรียนในปี 2558 แบบแผนการดื่มมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างจากเดิมที่นักเรียนชายดื่มมากกว่านักเรียนหญิง นักเรียนชั้นโตกว่ามีประสบการณ์การดื่มมากกว่านักเรียนชั้นเล็กกว่า นักเรียนสายอาชีวศึกษาดื่มมากกว่านักเรียนสายสามัญศึกษา จากการสำรวจในปีนี้จะเห็นได้ว่าอัตราการดื่มของนักเรียนหญิงเพิ่มขึ้น มากกว่าหรือใกล้เคียงกับนักดื่มเพศชาย นักเรียนสายสามัญและนักเรียนชั้นเล็กกว่ามีสัดส่วนการดื่มใกล้เคียงหรือมากกว่านักดื่มชั้นโตกว่าและนักเรียนอาชีวศึกษา นักเรียนกว่าร้อยละ 40 ระบุว่าใช้เวลาเฉลี่ยในการซื้อหาสุราเพื่อดื่มประมาณ 10-20 นาที ส่วนสถานที่ที่นักเรียนไปดื่มสุรา จะเห็นว่า การดื่มในโรงเรียนลดลงเล็กน้อยแต่การดื่มในหอพักเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีการศึกษา 2558 สถานที่ที่นักเรียนในปีการศึกษานี้มักไปดื่มสุรามากที่สุดได้แก่ บ้านเพื่อนและบ้านตนเอง นักเรียนที่ดื่มจำนวนเกือบครึ่งหนึ่งที่ซื้อหาสุรามาดื่มเองโดยที่ผู้ชายไม่ได้ตรวจบัตรประจำตัว ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการดื่มสุราต่อเดือนประมาณ 525 บาทในนักเรียนชายและ 406 บาทในนักเรียนหญิง นักเรียนที่ดื่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมากว่าร้อยละ 60 ไม่ได้จ่ายค่าสุราเอง นักเรียนที่ดื่มสุราในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาเคยประสบปัญหาหรือมีประสบการณ์ต่างๆ จากการดื่มสุราของตนเอง โดยประสบการณ์ที่พบมากที่สุดทั้งในนักเรียนชายและหญิง ได้แก่ อាកาณมาค้าง รองลงมาได้แก่ คลื่นไส้ อาเจียน ขับขี่รถหลังดื่มสุรา ถูกตำหนิต่อว่าจากคนรู้จัก ทำบางอย่างแล้วเสียใจภายหลัง และทำข้อสอบ/งานได้ไม่ดี เรียนไม่ทัน

สารเสพติดผิดกฎหมายที่นักเรียนชายทุกชั้นปีเคยใช้มากที่สุดในชีวิต คือ กัญชา (ร้อยละ 6.3) รองลงมาได้แก่ ไบกระท่อม และ 4x100 ส่วนสารเสพติดถูกกฎหมายที่นักเรียนชายเคยใช้มากที่สุด คือ เครื่องดื่มบำรุงกำลัง (ร้อยละ 19.9) รองลงมาได้แก่ ยาแก้ไอ ยาแก้ปวด และยาแก้แพ้ ซึ่งยาเหล่านี้นักเรียนไม่ได้ใช้เพื่อการรักษา ส่วนนักเรียนหญิงที่เคยใช้สารเสพติดมากที่สุดในชีวิตโดยเฉพาะนักเรียน ปวช.2 คือ กัญชา รองลงมา ได้แก่ การใช้สารร่วมๆ ใช้ไบกระท่อม และ 4x100 ส่วนสารเสพติดถูกกฎหมายที่นักเรียนหญิงเคยใช้มากที่สุดในชีวิต คือ เครื่องดื่มบำรุงกำลัง รองลงมาคือยาแก้ปวด ยาแก้ไอ และยาแก้แพ้ อัตราการใช้สารเสพติดใน 12 เดือนลดต่ำลงจากอัตราการใช้ในชีวิตประมาณครึ่งหนึ่ง อัตราการคงใช้ใน 30 วันที่ผ่านมา พบว่านักเรียนที่ยังใช้สารเสพติดเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชายโดยเฉพาะนักเรียนชั้น ปวช.2 ที่เคยใช้สารใน 12 เดือนที่ผ่านมายังคงใช้สารนั้นใน 30 วันที่ผ่านมา เช่นกัน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเหล่านี้เคยมีประสบการณ์ใช้สารเสพติดทุกชนิด แม้กระทั่งสารที่จัดว่าเป็นสารเสพติดร้ายแรง เช่น ผงขาว/เฮโรอีน ผีน ยาบ้า รวมทั้งสารเสพติดตัวใหม่ที่เพิ่งแพร่ระบาดไม่นาน เช่น ยาอี/ยาเลิฟ ยาเค ไอซ์ ยาโปร ยาลิน ป๊อปเปอร์ แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการเข้าถึงสารเสพติดเกือบทุกชนิดของนักเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญในการติดตามเฝ้าระวังและหาแนวทางในการป้องกันต่อไป

พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ ความปลอดภัยและความรุนแรง

นักเรียนชายและหญิง ร้อยละ 14.2 และร้อยละ 11.2 เคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว แม้ว่าแนวโน้มของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรในเยาวชนไทยลดลงในกลุ่มนักเรียนชาย แต่นักเรียนหญิงไม่ได้ลดลงเลย (ร้อยละ 17.9 ในนักเรียนชาย และร้อยละ 11.0 ในนักเรียนหญิงของปี 2558) ซึ่งยังคงเป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่ควรเฝ้าระวังเป็นพิเศษเพราะอาจทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพอื่นตามมา ในจำนวนนักเรียนที่เคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว นักเรียนชายมีอัตราการมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนมากกว่า 1 คน สูงกว่านักเรียนหญิง แต่ที่น่าเป็นกังวลคือนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ระบุว่าในตลอดชีวิตที่ผ่านมาเคยมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนมากกว่า 6 คน (ร้อยละ 21.2) นักเรียนชายดื่มสุราหรือใช้สารเสพติดก่อนมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้ายสูงกว่านักเรียนหญิง นักเรียนชั้น ปวช.2 มีอัตราการเคยมีเพศสัมพันธ์สูงกว่านักเรียนสายสามัญ ส่วนวิธีการ

คุมกำเนิด ทั้งนักเรียนชายและหญิงระบุว่า นักเรียนหรือคู่ของนักเรียนใช้วิธีสวมถุงยางอนามัยมากที่สุด (ร้อยละ 85.2 และ ร้อยละ 74.6) นักเรียนหญิงปวช.2 ที่เคยตั้งครรรภ์มาแล้ว 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.5 ซึ่งมีอัตราสูงกว่านักเรียนหญิงสายสามัญ แต่ที่น่าเป็นห่วงคือนักเรียนระดับชั้น ม.1 ทั้งชายและหญิงเคยตั้งครรรภ์หรือเคยทำให้คนอื่นตั้งครรรภ์มาแล้ว โดยเฉพาะนักเรียนชายที่ระบุว่าเคยทำให้คนอื่นตั้งครรรภ์ ส่วนนักเรียนหญิงที่เคยตั้งครรรภ์มากกว่า 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.9 ซึ่งมีอัตราค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ ในจำนวนนักเรียนที่เคยตั้งครรรภ์ เมื่อรู้ว่าตนเองหรือคู่นอนของตนเองตั้งครรรภ์ ส่วนใหญ่ยังดำรงการตั้งครรรภ์และดูแลครรรภ์ให้ดีที่สุด/ รับผิดชอบทารกที่เกิดมา รองลงมาคือปรึกษาพ่อแม่ของตนเอง และปรึกษาพ่อแม่ของแฟน/คนรัก นอกจากนี้นักเรียนส่วนใหญ่เคยได้รับการสอนเกี่ยวกับเรื่องเอดส์หรือเอชไอวีในโรงเรียน

จากข้อมูลในช่วง 12 เดือนก่อนการสำรวจ พบว่า นักเรียนชายและหญิงร้อยละ 21.9 และร้อยละ 22.4 ไม่เคยสวมหมวกกันน็อคเวลาขับขี่หรือซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ และร้อยละ 19.7 และร้อยละ 16.9 ไม่เคยคาดเข็มขัดนิรภัยเวลาขับรถหรือนั่งในรถยนต์ด้านหน้าข้างคนขับ นักเรียนชายทุกระดับชั้นมีอัตราพฤติกรรมการขับขี่รถยนต์ รถจักรยานยนต์หลังจากที่เพิ่งดื่มสุรามากกว่านักเรียนหญิงทุกระดับชั้น (ร้อยละ 23.3 และร้อยละ 15.4) นักเรียนชายร้อยละ 9.4 นักเรียนหญิงร้อยละ 4.0 เคยพกพามีด ปืน หรือไม้กระบองหรือสิ่งอื่นๆ เพื่อใช้เป็นอาวุธ และนักเรียนชายร้อยละ 7.9 นักเรียนหญิงร้อยละ 3.0 เคยชกต่อย ตบตีต่อสู้อะไรๆกับคนอื่นจนได้รับบาดเจ็บ ต้องได้รับการดูแลรักษาโดยแพทย์หรือพยาบาล นักเรียนระดับชั้น ปวช.2 ทั้งชายและหญิงมีอัตราการเคยถูกแฟนตบตีหรือทำร้ายร่างกายโดยตั้งใจ และเคยถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่เต็มใจใน 12 เดือนก่อนการสำรวจ สูงกว่านักเรียนชั้นอื่นๆ

นักเรียนชายและหญิงประมาณร้อยละ 10.8 และร้อยละ 14.0 เคยมีอาการซึมเศร้าหมดอาลัยในชีวิตเกือบทุกวัน ติดต่อกันเป็นเวลา 2 สัปดาห์ จนไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ นักเรียนหญิงมีอัตราการเคยคิดจะฆ่าตัวตายอย่างจริงจัง (ร้อยละ 6.3) และวางแผนวิธีการฆ่าตัวตาย (ร้อยละ 6.3) รวมทั้งเคยพยายามฆ่าตัวตายจริง (ร้อยละ 3.9) สูงกว่านักเรียนชาย ในจำนวนนักเรียนที่เคยฆ่าตัวตายจริง มีนักเรียนชายร้อยละ 12.9 และนักเรียนหญิงร้อยละ 9.0 ที่เคยพยายามฆ่าตัวตายมากกว่า 5 ครั้ง เมื่อเทียบกับการศึกษาในปี 2558 นักเรียนที่เคยคิดจะฆ่าตัวตายอย่างจริงจังมีสัดส่วนลดลง

การเล่นการพนัน เล่นเกม และโซเชียลมีเดีย

นักเรียนชายที่เคยเล่นการพนันมีสัดส่วนสูงกว่านักเรียนหญิงเล็กน้อย อายุเฉลี่ยทั้งชายและหญิงที่เล่นการพนันครั้งแรกประมาณ 13 ปี ชนิดของการพนันที่นักเรียนชายและหญิงเริ่มเล่นครั้งแรก คือ เล่นไพ่ มากที่สุด ส่วนการพนันที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงเริ่มเล่นลำดับรองลงมาคือ ปู ปลา น้ำเต้า และสลากรินแบ่งรัฐบาล เหตุผลสำคัญที่เล่นการพนันครั้งแรกทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงคือ เพื่อนชักชวน เห็นว่าเป็นการเสี่ยงโชค และความตื่นเต้นและเพลิดเพลิน ในจำนวนนักเรียนที่เคยเล่นการพนัน นักเรียนชายร้อยละ 55.3 และนักเรียนหญิงร้อยละ 46.2 ยังคงเล่นการพนันใน 12 เดือนที่ผ่านมา ช่องทาง/สถานที่ที่เล่นการพนันบ่อยที่สุดสำหรับนักเรียนชาย คือ การเล่นทางอินเทอร์เน็ต ส่วนนักเรียนหญิงคือช่องทางอื่นๆ รองลงมาคือเล่นผ่านทางเจ้ามือ/ตัวแทน/เอเยนต์ และอินเทอร์เน็ต ประเภทการพนันที่เล่นมากที่สุด 3 อันดับแรกในนักเรียนชาย ได้แก่ ไพ่ ฟุตบอล และปู ปลา น้ำเต้า สำหรับนักเรียนหญิง การพนันที่เล่นมากที่สุดคือ ไพ่ ปู ปลา น้ำเต้า และสลากรินแบ่งรัฐบาล โดยเงินที่นำมาใช้ในการเล่นการพนันนั้นสามในสี่ของนักเรียนใช้จากเงินเก็บส่วนตัว ใน 12 เดือนที่ผ่านมานักเรียนชายเล่นการพนัน 1-2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 34.2 และที่น่าเป็นห่วงคือนักเรียนชายร้อยละ 26.6 ที่เล่นการพนันถึง 20 ครั้งขึ้นไป ส่วนปัญหาที่เกิดจากการเล่นการพนัน พบว่า ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีปัญหาถูกโกง ผลการเรียนลดลงหรือตกต่ำ มีความเครียดมาก และรายได้ไม่พอใช้ เนื่องจากนำเงินไปเล่นการพนัน

นักเรียนชายและหญิงกว่าร้อยละ 80 เคยเล่นเกมใน 12 เดือนที่ผ่านมา โดยนักเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนใหญ่เล่นทั้งเกมออนไลน์และออฟไลน์ (ร้อยละ 63.4 และ ร้อยละ 60.9) นักเรียนชายส่วนใหญ่เล่นเกมมาแล้วมากกว่า 6 ปี (ร้อยละ 47.5) ในขณะที่นักเรียนหญิงส่วนใหญ่เล่นเกมมาแล้ว 1-3 ปี (ร้อยละ 29.3) ชนิด/รูปแบบของเกมที่ชอบเล่นมากที่สุดในนักเรียนชาย ได้แก่ เกมต่อสู้ เกมรูปแบบการผจญภัย และเกมที่เล่นตามบทบาท สำหรับนักเรียนหญิง ชนิดของเกมที่ชอบเล่นมากที่สุดคือ เกมต่อสู้ เกมรูปแบบการผจญภัย และเกมแก้ปัญหา/แก้ปริศนา การเล่นเกมของนักเรียนใน 30 วันที่ผ่านมา พบว่า นักเรียนชายร้อยละ 52.3 และนักเรียนหญิงร้อยละ 25.7 เล่นเกม 20 วันขึ้นไป นักเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนใหญ่เล่นเกมเฉลี่ยวันละ 1-2 ชั่วโมง (ร้อยละ 30.8 และร้อยละ 37.4) ช่วงเวลาที่นักเรียนส่วนใหญ่ใช้เล่นเกม คือเวลา 18.00-23.59 น. สถานที่ในการเล่นเกมนักเรียนส่วนใหญ่เล่นที่บ้านตัวเองและค่าใช้จ่ายในการเล่นเกมนต่อเดือนประมาณ 100 บาท

เมื่อประเมินความรุนแรงของการติดเกมโดยใช้แบบทดสอบการติดเกมฉบับเด็กและวัยรุ่น พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มีปัญหาในการเล่นเกมนักเรียนหญิงที่เริ่มมีปัญหาในการเล่นเกมนหรือจัดอยู่ในกลุ่มคลังโคลี่ มีสัดส่วนมากกว่านักเรียนชายเล็กน้อย (ร้อยละ 13.7 และร้อยละ 12.7) แต่นักเรียนหญิงที่มีปัญหาในการเล่นเกมนมากหรือจัดอยู่ในกลุ่มน่าจะติดเกม มีสัดส่วนมากกว่านักเรียนชายเกือบ 2 เท่า (ร้อยละ 10.2 และร้อยละ 5.5)

นักเรียนส่วนใหญ่เคยเล่นโซเชียลมีเดีย ส่วนนักเรียนที่ไม่เคยเล่นโซเชียลมีเดียมีสาเหตุหลัก คือ ถูกผู้ปกครองห้าม ไม่มีเวลาดู และคิดว่ามีผลเสียมากกว่าผลดี ในจำนวนนักเรียนที่เล่นโซเชียลมีเดีย นักเรียนชายร้อยละ 35 และนักเรียนหญิงร้อยละ 31.4 เล่นโซเชียลมีเดียมาแล้วมากกว่า 6 ปี นักเรียนส่วนใหญ่เล่นโซเชียลมีเดียเกือบทุกวัน และนิยมเล่นช่วงเวลา 18.00-23.59 น. และ 21.00-23.59 น. ที่น่าเป็นห่วงคือนักเรียนหญิงเล่นโซเชียลมีเดียมากกว่านักเรียนชาย ซึ่งนักเรียนหญิงร้อยละ 40.4 ใช้เวลาในการเล่นโซเชียลมีเดียโดยเฉลี่ยมากกว่า 4 ชั่วโมงต่อวัน ผลกระทบที่ได้รับมากที่สุดคือ เวลาลดน้อยลง การออกกำลังกายน้อยลง ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น และการพูดคุยกับสมาชิกในครอบครัวน้อยลง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยข้างต้นชี้ให้เห็นว่าสารเสพติดที่วัยรุ่นใช้ ส่วนใหญ่ยังคงเป็นสุราและบุหรี่ ในปีการศึกษา 2561 นักเรียนหญิงมีอัตราการดื่มมากขึ้นกว่าปีการศึกษาที่ผ่านมาโดยเฉพาะการดื่มหนักและดื่มจนเมาใน 30 วันที่ผ่านมา ความชุกของการสูบบุหรี่ลดลงเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับการสำรวจในปีการศึกษาที่ผ่านมา สารเสพติดหลักที่นักเรียนใช้มากขึ้นได้แก่กัญชา ส่วน อัตราการใช้ยาแก้ปวด ยาแก้แพ้ ยาแก้ไอ ที่ไม่ใช่เพื่อการรักษาลดลง นักเรียนทั้งชายและหญิงส่วนใหญ่นิยมใช้เครื่องดื่มบำรุงกำลังและใช้สารเสพติดหลายชนิดร่วมกัน ส่วนเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ ความปลอดภัยและความรุนแรง พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร พฤติกรรมการขับซิ่งรถยนต์ รถจักรยานยนต์หลังจากที่เพิ่งดื่มสุรา พฤติกรรมความรุนแรงก้าวร้าวต่างๆ ทั้งการตบตี ทะเลาะวิวาท ความเครียด รวมทั้งการเล่นการพนัน เล่นเกม และโซเชียลมีเดีย มีแนวโน้มที่นักเรียนจะมีพฤติกรรมดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นหากไม่มีการจัดการกับปัญหาดังกล่าว แนวทางเพื่อป้องกันปัญหาเหล่านี้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรทำความเข้าใจกับเยาวชนในยุคปัจจุบันและควรดำเนินงานบนพื้นฐานของความเข้าใจและปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานให้เหมาะสมในแต่ละบริบทของพื้นที่ โดยมีประเด็นหลัก คือ

1. ปรับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและรอบโรงเรียนให้ปลอดภัยจากบุหรี่ สุรา ยาเสพติด
2. บุคลากรในโรงเรียนควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน ไม่ควรสูบบุหรี่ ดื่มสุราให้นักเรียนเห็นทั้งในและนอกรั้วโรงเรียน รวมทั้งดูแลเอาใจใส่นักเรียน คอยให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่เริ่มมีพฤติกรรมเสี่ยงและช่วยแก้ไขปัญหอย่างเหมาะสม
3. หาวิธีการในการปรับทัศนคติในเด็กนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาเพื่อให้เด็กเข้าใจว่าการดื่มสุราไม่ใช่เรื่องปกติ ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนทัศนคติหรือมายาคติที่บริษัทสุราปลูกฝังมานานในสังคมไทยว่าการดื่มสุราเป็นเรื่องปกติ เริ่มปลูกฝังให้เยาวชนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสุรา และชี้ให้เห็นภาพอีกด้านของสุราที่ทำลายชีวิตและสังคมซึ่งเกิดขึ้นจริงในสังคมไทย
4. โรงเรียนควรมีมาตรการเด็ดขาดในเรื่องการห้ามสูบบุหรี่และห้ามดื่มสุรา และมีมาตรการห้ามนำสุราเข้ามาดื่มในบริเวณโรงเรียน โดยเฉพาะเวลาที่มีกิจกรรมในโรงเรียน มีบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกมาขอใช้สถานที่ในโรงเรียนเพื่อจัดงาน
4. โรงเรียน ครอบครัวและชุมชน ควรร่วมกันวางแผนหาพื้นที่สร้างสรรค์ให้กับเยาวชนเพื่อให้เยาวชนได้ใช้เวลาไปกับกิจกรรมสร้างสรรค์ และเบี่ยงเบนกิจกรรมหรือการมีพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ

บรรณานุกรม

1. Brener ND, Collins JL. 1998. Co-occurrence of health-risk behaviors among adolescents in the United States. *J Adolesc Health*. 22(3): 209-13.
2. National Institute on Alcohol Abuse and Alcoholism. Underage drinking. *Alcohol Alert*. 2006; 67:1-8.
3. Karam E, Kypri K, Salamoun M. 2007. Alcohol use among college students: an international perspective. *Curr Opin Psychiatry*. 20(3): 213-21.
4. Assanangkornchai S, Muekthong A, Intanont T. 2009. Prevalence and patterns of alcohol consumption and health-risk behaviours among high-school students in Thailand. *Alcohol Clin Exp Res*. 33(12): 2037-46.
5. Saingam D, Assanangkornchai S, Geater AF. 2012. Drinking-smoking status and health risk behaviors among high school students in Thailand. *J Drug Education*. 42(2): 177-193.
6. Ellickson PL, Tucker JS, Klein DJ. 2001. High-risk behaviors associated with early smoking: results from a 5-year follow-up. *J Adolesc Health*. 28(6): 465-73.
7. สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค. 2554. รายงานการสำรวจการบริโภคยาสูบในเยาวชนไทย พ.ศ. 2552. ภายใต Global Youth Tobacco Survey, 2009. นนทบุรี กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข.
8. ศิริวรรณ พิทยรังสฤษฏ์, ประภาพรพรณ เอี่ยมอนันต์, ปวีณา ปั่นกระจำง, กุมภการ สมมิตร. 2555. สรุปสถานการณ์การควบคุมการบริโภคยาสูบของประเทศไทย พ .ศ. 2555. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.).
9. พินิจ ลาภธนานนท์ และคณะ. 2554. การศึกษาสถานการณ์ พฤติกรรม และผลกระทบการพนันในประเทศไทย. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการการศึกษาสถานการณ์พฤติกรรมและผลกระทบการพนันในประเทศไทย, ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
10. ศูนย์เครือข่ายวิชาการเพื่อสังเกตการณ์และวิจัยความสุขชุมชน มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. 2553. พฤติกรรมและทัศนคติต่อการเล่นพนันฟุตบอลโลกปี 2553 กรณีศึกษาประชาชนอายุ 12-60 ปี ในเขตกรุงเทพมหานครและหัวเมืองใหญ่.
11. DeJong, W. and Wechsler H. 1998. Preventing alcohol-related problems on campus: Methods for assessing student use of alcohol and other drugs. Retrieved January, 2007, from <https://eric.ed.gov/?id=ED423734>.
12. National Institute on Drug Abuse. 2017. Monitoring the future. Retrieved July 2018, from <http://www.drugabuse.gov/related-topics/trends-statistics/monitoring-future/monitoring-future-survey-overview-findings-2017>.
13. Brener ND, Kann L, Shanklin S, Kinchen S, Eaton DK, Hawkins J, et al. 2013. Methodology of the Youth Risk Behavior Surveillance System--2013. *MMWR Recomm Rep*. 62(RR-1): 1-20.
14. Assanangkornchai S, Pattanasattayawong U, Samangsri N, Mukthong A. 2007. Substance use among high-school students in Southern Thailand: trends over 3 years (2002-2004). *Drug Alcohol Depend*. 86(2-3):167-74.
15. National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion. 2001. Adolescent and school health: Youth Risk Behavior Surveillance System high school questionnaire. Retrieved April 2002, from <http://www.cdc.gov/HealthYouth/yrbs/index.htm>.

16. Presley CA, Meilman PW, Lyster R. 1994. Development of the Core Alcohol and Drug Survey: initial findings and future directions. *Am Coll Health*. 42(6): 248-55.
17. ชาญวิทย์ พรนภดล, บัณฑิต ศรีไพศาล, กุสุมาวดี คำเกลี้ยง, เสาวนีย์ พัฒนอมร, n.d. 2557. การพัฒนาแบบทดสอบการติดเกม The Development of Game Addiction Screening Test (GAST). วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, มกราคม มีนาคม-2557.
18. Foundation for Alcohol Research and Education (FARE). 2016. Annual alcohol poll 2016 : Attitudes and behaviours. Retrived June 2018, from <http://fare.org.au/wp-content/uploads/FARE-ANNUAL-ALCOHOL-POLL-2016-REPORT-FINAL.pdf>